

วารสารบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

JOURNAL OF GRADUATE STUDIES VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 มิถุนายน - กันยายน 2550 ISSN 1905-9647

Volume 1 No. 2

June – September 2007

เจ้าของ	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขที่ 1 หมู่ที่ 20 กิโลเมตร 48 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี รหัสไปรษณีย์ 13180 โทรศัพท์ 02-5291638 โทรสาร 02-5291638 http://grad.vru.ac.th	
วัตถุประสงค์	1. เพื่อเผยแพร่บทความทางวิชาการ ผลงานวิจัยของนักศึกษาและคณาจารย์ระดับ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ 2. เพื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์	
คณะที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ทองหล่อ วงษ์อินทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ คชสิทธิ์	อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
บรรณาธิการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานะ ขาวเมฆ	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
กองบรรณาธิการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธี พรรณหาญ ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง รองศาสตราจารย์ ดร.สุรางค์ เมธานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริกานต์ ผาสุข ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภิเชก จันทร์เอี่ยม ดร.อุษา คงทอง ดร.ต่อศักดิ์ ศิริโวหาร ดร.สุเทพ บุญซ้อน รองศาสตราจารย์ประสาน ยิ้มอ่อน นายแพทย์บรรพต ต้นธีรวงศ์ ดร.ปิยะวรรณ เลิศพานิช อาจารย์คชินทร์ โภกนุทาภรณ์ นางสาวกรรณิกา สร้อยสำโรง นางจิราพร รัญญาหาร	รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ประธานสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ประธานสาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ ประธานสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา ประธานสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ประธานสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ประธานสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ประธานสาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา ประธานสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการเกษตร ผู้อำนวยการหลักสูตรการจัดการความขัดแย้ง แบบบูรณาการ อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย เลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย นักวิชาการศึกษา
กำหนดเผยแพร่	ปีละ 3 ฉบับ (วารสารราย 4 เดือน) จำนวน 200 เล่ม	
พิมพ์ที่	บริษัท แอดวานซ์ วิชั่น เซอร์วิส จำกัด 77/102 ซอยพฤษชาติ 10/1 ถนนรามคำแหง 114 สะพานสูง กรุงเทพฯ กรุงเทพฯ 10240 โทรศัพท์ 02-372-0807-9 โทรสาร 02-3720807	

บทบรรณาธิการ

วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมให้คณาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้เขียนบทความวิจัย บทความวิทยานิพนธ์ และเผยแพร่ผลงานของคณาจารย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

เนื้อหาสาระในวารสารฉบับนี้ประกอบด้วยบทความงานวิจัยของผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน และหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป จำนวนทั้งสิ้น 15 เรื่อง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการสำหรับนักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มานะ ขาวเมฆ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บรรณาธิการ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ (Readers)

บทความวิจัยและบทความวิทยานิพนธ์ที่เผยแพร่ในวารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 มิถุนายน – กันยายน 2550 ได้มีการตรวจสอบขั้นแรกด้วยกองบรรณาธิการ และจัดส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละสาขาวิชาได้ร่วมกลั่นกรอง (Peer review) ดังมีรายนามต่อไปนี้

1. รองศาสตราจารย์สมบัติ พันธุ์วิเศษณ์ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนิรุท ลวดทรง คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
3. ดร.ผลาดร สุวรรณโพธิ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4. ดร.ไพบุลย์ วิริยะวัฒนะ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

สารบัญ

	หน้า
บรรณาธิการ.....	ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	ข
สารบัญ.....	ก
สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารงานบุคคลตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เกษม จรูญโรจน์ ผศ.ดร.สมบัติ คชสิทธิ์ และ ผศ.ดร.อรสา โกศลนันทกุล.....	1
ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ชาญชัย อัดโน ผศ.ดร.สมบัติ คชสิทธิ์ และ ผศ.ดร.อรสา โกศลนันทกุล.....	13
สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดปทุมธานี ดำเนิน คำดา ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ และดร.อุษา คงทอง.....	25
สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาปราจีนบุรี สุนันท์ พอดี ผศ.ดร.อรสา โกศลนันทกุล และ รศ.ดร.สุรางค์ เมรานนท์.....	37
ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี มนันยา สอนเพชร ผศ.ดร.สมบัติ คชสิทธิ์ และ ผศ.ดร.อรสา โกศลนันทกุล.....	47
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ ด้วยการสร้างความคิดรวบยอดและวิธีสอนแบบปกติ เสาวนีย์ ใจขำ ผศ.ดร.จันทน์ อินทรสุด และ ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ.....	55
แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท ทาคาฮาชิ โคราซ (1995) จำกัด กวี แยมกลีบ ดร.ชลอ วงศ์แสวง และ ผศ.ดร.ภิเชก จันท์เอี่ยม.....	67
คุณภาพการให้บริการในการจัดส่งสินค้าของบริษัท อินเตอร์ เอ็กซ์เพรส โลจิสติกส์ จำกัด จूरรัตน์ ภูมิพัฒน์พงศ์ ผศ.ดร.อรสา โกศลนันทกุล และ ผศ.ดร.ภิเชก จันท์เอี่ยม.....	79
คุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลบริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด ณัฐกานต์ ขำคม ดร.ต่อศักดิ์ ศิริโวหาร และ รศ.วันทนีย์ ภูมิภัทราคม.....	89

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง สารและสมบัติของสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ และการจัดการเรียนรู้ตามปกติ ครูณี วิศิษฎ์วงศ์ ดร.อุษา คงทอง และ ดร.ยุพดี เส้นขาว.....	99
ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในเขตกรุงเทพมหานคร บุญเยี่ยม บุญมี ดร.ชลอ วงศ์แสวง และ ผศ.ดร.อรสา โกศลนันทกุล.....	107
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภคในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภัทรี สุภานุภานนท์ ดร.ชลอ วงศ์แสวง และ รศ.วันทนีย์ ภูมิภัทราคม.....	115
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 รัชกร จรรย์ชล ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ และ ดร.อุษา คงทอง.....	125
ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการการจ้างงานภายนอก สุวารี ยิ้มละมัย ดร.ต่อศักดิ์ ศิริโวหาร และ รศ.วันทนีย์ ภูมิภัทราคม.....	137
การศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก อัมพร บุญเรือง ผศ.ดร.สมบัติ คชสิทธิ์ และ ผศ.ดร.อรสา โกศลนันทกุล.....	145

สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารงานบุคคลตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี

THE CONDITION OF THE ADMINISTRATION OF BASIC EDUCATION INSTITUTES IN TERMS
OF PERSONNEL ADMINISTRATION ACCORDING TO THE OPINION OF THE SCHOOL
ADMINISTRATORS IN THE INSTITUTES UNDER THE JURISDICTION OF
THE PRACHIN BURI EDUCATIONAL SERVICE AREA

¹⁾เกษม จรูญโรจน์ ²⁾ ผศ.ดร.สมบัติ คชสิทธิ์ ³⁾ ผศ.ดร.อรสา โกศลนันทกุล

¹⁾Kasem Jaroonrod ²⁾Asst. Prof. Dr. Sombat Kojasit ³⁾Asst. Prof. Dr. Orasa Gosalanantagoon

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงานบุคคล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารบุคคล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 275 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงานบุคคล ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ การวิเคราะห์ค่าที (t-test independent)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก
2. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารงานบุคคล ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่

¹⁾ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

²⁾ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

³⁾ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีความเห็นว่าการสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการลาออกจากราชการ

เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีความคิดเห็นในด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง และด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ส่วนด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ด้านวินัยและการรักษาวินัย และด้านการลาออกจากราชการ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานบุคลากรตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ในภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ABSTRACT

The purposes of this study were : (1) to study the condition of the administration of basic education institutes in terms of personnel administration according to the opinion of the school administrators in the institutes under the jurisdiction of the Prachin Buri Educational Service Area and (2) to Compare the condition in item (1) categorized by the school size. The sample included 275 administrators in the institutes under the jurisdiction of the Prachin Buri Educational Service Area in the academic year of 2006, selected by random sampling. The instrument was a questionnaire, constructed by the researcher, which included 2 parts. Part one was the information of the participants and part two asked the opinion in the condition of administration of basic education institutes in terms of personnel administration. The reliability was 0.98. The statistical analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation and t – test (independent).

The results were as follows :

1. Most of the institutes under the jurisdiction of the Prachin Buri Educational Service area were small.

2. The mean and standard deviation of the opinion of the administrators toward the condition of administration of basic education institutes in terms of personnel administration as a whole was at a medium level. The scores of each aspect, from high level to low level, were as follows : promotion of

efficiency in civil service performance, manpower and position planning and resignation from civil service.

Considering each aspect, it was found that the administrators, both in large and small schools, thought that as a whole recruitment and appointment, and promotion of efficiency in civil service performance were at a high level.

However the administrators, both in large and small schools, thought that as a whole recruitment and appointment, rules and rule maintenance, and resignation from civil service we at a medium level.

3. The result of the comparison of the condition of administration of basic education institutes in terms of personnel administration as a whole and in each aspect showed that there was no significant difference in their opinion.

ความสำคัญของปัญหา

ในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศ ส่งผลให้การพัฒนาต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายจะต้องปรับตัวและเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคเทคโนโลยีข่าวสาร ซึ่งปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญกับความท้าทายดังกล่าวคือคุณภาพของคน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544)

กลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของคน คือการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพที่สามารถนำเอาศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนมาใช้ในการพัฒนาอย่างเต็มที่ทำให้คนเป็นคนที่รู้จักแก้ปัญหา รู้จักคิดวิเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การบริหารการศึกษาของไทยมีการพัฒนามาโดยตลอด นับตั้งแต่การบริหารอย่างไม่มียุทธศาสตร์ที่จัดโดยบ้าน วัดและวังในอดีต จนกระทั่งการบริหารอย่างมีระบบระเบียบแบบแผน มีกฎหมายรองรับอย่างเช่นในปัจจุบัน เมื่อพิจารณารูปแบบการบริหารการศึกษาดังกล่าวพบว่ามีลักษณะที่แตกต่างกันตามแต่ละยุคแต่ละสมัย บางยุคมีลักษณะของการรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง บางยุคมีรูปแบบของการกระจายอำนาจค่อนข้างมาก บางยุคก็เป็นแบบกึ่งรวมอำนาจกึ่งกระจายอำนาจ จนกระทั่งปัจจุบันที่เริ่มเข้าสู่ยุคของการกระจายอำนาจ มีกระทรวง ทบวง กรม รับผิดชอบหลายหน่วยงาน เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สภาการศึกษา เป็นต้น ทั้งที่เป็นการศึกษาอบรม การฝึกอาชีพในระบบโรงเรียนนอกระบบโรงเรียน

และการศึกษาตามอัธยาศัย มีระดับการบริหารหลายระดับตั้งแต่กระทรวง ทบวง กรม เขต จังหวัด ท้องถิ่น อำเภอและสถานศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2542) (อ้างในธีระ รุญเจริญ, 2546) กล่าวว่า แม้การพัฒนาศึกษาของไทยได้เริ่มอย่างจริงจังและเป็นเวลานานพอสมควร และได้รับการปรับปรุงแก้ไข มาตลอด แต่ยังมีอุปสรรคในการจัดการศึกษาและการบริหารการศึกษาหลายประการคือ

1. คุณภาพการจัดการศึกษายังไม่เป็นที่พอใจที่จะสู้ประเทศอื่นในเวทีโลกได้
2. การบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษายังรวมศูนย์อำนาจอยู่ที่ส่วนกลางส่งผลให้ ขาดเอกภาพทั้งด้านนโยบายและมาตรฐาน

3. ขาดประสิทธิภาพของการประกันคุณภาพการศึกษา

4. ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน

5. ขาดการพัฒนา นโยบายอย่างต่อเนื่อง

6. การขาดความเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน

ด้วยเหตุนี้ สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลจะต้องมีสิทธิและหน้าที่และอำนาจหน้าที่ตามที่ กฎหมายกำหนด ทั้งการบริหารงานวิชาการ บริหารงบประมาณ การบริหารบุคคลและการบริหาร ทั่วไป แต่ด้วยระบบการบริหารจัดการศึกษาของไทยที่รวมศูนย์อำนาจมาเป็นระยะเวลานานทำให้ โรงเรียนส่วนใหญ่ยึดติดรูปแบบการบริหารงานที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่ง กฎ ระเบียบของหน่วยงานต้น สังกัดมากกว่าที่จะสร้างสรรค์การปฏิบัติงานขึ้นมาเองซึ่งส่งผลให้โรงเรียนขาดความมั่นใจ ในตนเอง ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในสิ่งใหม่ๆในการปฏิบัติงานและในขณะนี้ยังไม่ได้ปรับปรุงกฎหมาย เพื่อรองรับการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ยังไม่อาจบริหาร จัดการสถานศึกษาให้มีความอิสระคล่องตัวและมีประสิทธิภาพแท้จริง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้าน การบริหารงานบุคคลตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ปรารจันบุรี เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการบริหารการศึกษาซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุตามความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาก็คือ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และมีคุณธรรมจริยธรรมมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ อย่างมีความสุข

คำสำคัญ

การบริหารงานบุคคล

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารบุคคลแตกต่างกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารงานบุคคลตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารบุคคลตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ปี พ.ศ. 2549
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2549 ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เกรซี และมอร์แกน (ยูทช ไทยวรรณ, 2545 : 104) ทำการสุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้
  - 1.1 สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งโรงเรียนออกเป็นกลุ่มตามอำเภอที่ตั้ง แล้วแบ่งโรงเรียนในแต่ละอำเภอออกเป็น 2 ขนาด
  - 1.2 สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ให้ได้จำนวนผู้บริหารแต่ละขนาดโรงเรียนตามสัดส่วนประชากรได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 220 ตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังมีรายละเอียดดังนี้
  - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เพื่อศึกษาสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) โดยตามเกี่ยวกับ เพศ และขนาดของสถานศึกษา
  - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนการประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การบริหารการศึกษาระดับพื้นฐานด้านการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านการ

วางแผนอัตราค่าจ้างและการกำหนดตำแหน่ง 2) ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง 3) ด้านการสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ 4) ด้านวินัยและการรักษาวินัย 5) ด้านการลาออกจากราชการและตอนท้ายเป็นแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.1 การหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำโครงร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พร้อมตรวจสอบข้อความด้านความชัดเจนเหมาะสมของข้อความ โดยใช้เทคนิค IOC ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.97

2.1.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Best, 1981 อ้างใน ประยูร อาษานาม, 2543) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

นำข้อมูลที่รวบรวมได้วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ คำนวณหาค่าสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ เพศ ขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารงานบุคคลตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษานำมาวิเคราะห์และแปลผลการศึกษาในรูปของการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

3. เปรียบเทียบสภาพการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารงานบุคคลตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราชญ์บุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ใช้การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากการวิเคราะห์ค่าที (t-test independent)

ผลการวิจัย

จากการวิจัย พบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารงานบุคคล ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีความเห็นว่าการสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการมี

ค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง และด้านที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุดคือ ด้านการลาออกจากราชการ เช่นเดียวกัน และเมื่อพิจารณารายละเอียดรายด้านพบว่า

1.1 ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีความคิดเห็น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษา ขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีความเห็นว่า ส่งคำขอปรับปรุงกำหนดตำแหน่ง/เพื่อเลื่อนวิทยฐานะ/ขอ เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขตำแหน่ง/ขอตำแหน่งเพิ่มจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อ เขตพื้นที่การศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ จัดทำภาระงานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นำเสนอแผนอัตรากำลังเพื่อขอความเห็นชอบต่อ ก.ค.ศ. เขตพื้นที่

1.2 ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสถานศึกษาขนาด เล็กและขนาดใหญ่มีความคิดเห็น ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก เห็นว่าการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษาเสนอคำร้องไปยังเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อขออนุมัติ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ รายงานการบรรจุแต่งตั้งและข้อมูลประวัติข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ย้ายมาจากที่อื่น ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การจ้างลูกจ้างประจำและ ชั่วโมงในกรณีอื่นสถานศึกษาดำเนินการโดยใช้เงินรายได้ของสถานศึกษาภายใต้กฎเกณฑ์และวิธีการ ที่สถานศึกษากำหนด ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่เห็นว่าการย้ายข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา สถานศึกษาเสนอคำร้องไปยังเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อขออนุมัติ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ รายงานการบรรจุแต่งตั้งและข้อมูลประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ย้ายมา จากที่อื่นเช่นเดียวกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ยกเว้น ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อย ที่สุดคือ การดำเนินการสอบแข่งขันคัดเลือกในกรณีจำเป็นหรือมีเหตุพิเศษตามเกณฑ์และวิธีการ ที่ อ.ก.ค.ศ. กำหนด

1.3 ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีความคิดเห็น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่ผู้บริหาร สถานศึกษาขนาดเล็กเห็นว่า แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความดีความชอบตามกฎ ก.ค.ศ ว่าด้วยการ เลื่อนขั้นเงินเดือนมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การดำเนินการขอพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมาย กำหนดส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จัดให้มีการปฐมนิเทศแก่ข้าราชการครูและบุคลากรที่ ได้รับการสรรหา ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่เห็นว่า แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความดี ความชอบตามกฎ ก.ค.ศ ว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือนมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด รองลงมาคือสำรวจ

ความต้องการการขอมีบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ กรณีไม่เลื่อนขึ้นเงินเดือนต้องชี้แจงให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทราบ

1.4 ด้านวินัยและการรักษาวินัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีความคิดเห็น ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่เห็นว่า ส่งเสริมสนับสนุนและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ดูแลเอาใจใส่และจัดเหตุเพื่อมิให้ผู้ได้บังคับบัญชา ทำผิดวินัย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ รับเรื่องอุทธรณ์ ร้องทุกข์ คำสั่งลงโทษทางวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

1.5 ด้านการลาออกจากราชการพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีความคิดเห็น ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กเห็นว่า ประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่กำหนดตำแหน่งมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทดลองปฏิบัติหน้าที่ตามหลักเกณฑ์และ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ให้ข้าราชการครูลาออกจากราชการเพื่อรับบำนาญทดแทนกรณีได้รับโทษจำคุกโดยคำสั่งศาลหรือจำคุกโดยพิพากษาถึงที่สุด ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่เห็นว่า ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทดลองปฏิบัติหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ให้ข้าราชการครูลาออกจากราชการเพื่อรับบำนาญทดแทนกรณีได้รับโทษจำคุกโดยคำสั่งศาลหรือจำคุกโดยพิพากษาถึงที่สุด

2. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานบุคลากรตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ในภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ สามารถนำผลการศึกษามาอภิปรายเพิ่มเติมได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารงานบุคคลตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีความเห็นว่า ด้านการวางแผน อัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง ด้านการสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของประกอบ คุณารักษ์ (2534) กล่าวว่า การวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่งเป็นกรอบสำคัญของการบริหารงานโรงเรียนและการดำเนินงานบุคคลในทุกๆระดับ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ

2545 ที่ต้องการให้ประชาชนที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาอย่างแท้จริง ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งถือว่าเป็นกรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการสถานศึกษาตามบทบาทและหน้าที่ มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดทิศทางและนโยบายการบริหารจัดการศึกษาอย่างมาก สำหรับด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งด้านวินัยและการรักษาวินัย และด้านการลาออกจากราชการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระเบียบของทางราชการเกี่ยวกับการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ระเบียบด้านวินัยและการรักษาวินัยรวมทั้งการลาออกจากราชการ มีรายละเอียดเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจน ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางในการปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน

1.1 ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีความคิดเห็น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ได้เล็งเห็นความสำคัญด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง ซึ่งถือว่าเป็นภาระงานที่สำคัญของสถานศึกษาในการวางแผนอัตรากำลังให้เหมาะสมรองรับการสรรหาบุคลากรอย่างเป็นทางการปีโดยจะส่งผลให้การดำเนินงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับ อุทัยบุญประเสริฐ (2543) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสียได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ จะทำให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของและจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นนำเสนอแผนอัตรากำลังเพื่อขอความเห็นชอบต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีความคิดเห็น ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานบุคคลด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งเป็นการบริหารงานเกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งถือว่าเป็นกลไกที่สำคัญที่สุดในการพัฒนางานต่าง ๆ ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ภาระงานเกี่ยวกับการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติ การรับสมัคร การสอบคัดเลือก การทดลองปฏิบัติงาน การบรรจุแต่งตั้ง การโอน-ย้าย และรับย้าย การอนุมัติจ้างงานบุคลากร ซึ่งเป็นภาระงานที่ต้องได้รับการอนุมัติจัดสรรงบประมาณ มีกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ระบุไว้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่ามีการจัดให้มีการปฐมนิเทศครูที่เข้ามาทำงานใหม่ จัดครูที่เลี้ยงเพื่อให้คำแนะนำและเป็นพี่ปรึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการเลื่อนขั้นเงินเดือน

1.4 ด้านวินัยและการรักษาวินัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก วินัย คือ การอยู่ในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ วินัยใช้กับคน ฉะนั้น “วินัย” จึงเป็นแบบของคน เป็นลักษณะเชิงพฤติกรรม ที่คนแสดงออกมาเป็นการควบคุมตนเองแสดงออกถึงการยอมรับหรือการปฏิบัติตาม การกระทำหรือการบังคับบัญชา แสดงถึงความเป็นระเบียบ หรือแสดงถึงการอยู่ในแบบแผน การลงโทษทางวินัยจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการบังคับบัญชาคนหมู่มาก เพื่อให้ข้าราชการสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ความเป็นอันหนึ่งเดียวกันประสานสอดคล้องกัน การลงโทษทางวินัยจึงมีวัตถุประสงค์ที่จะควบคุมความประพฤติ ของหมู่คณะมากกว่าจะเป็นการลงโทษเพื่อตัวบุคคล การดำเนินการลงโทษทางวินัยเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาโดยตรงที่ต้องรับผิดชอบรักษาแบบแผนและมาตรการทางวินัยเพื่อจำกัดภาระที่ทำลายความมีประสิทธิภาพและป้องกันสิทธิของข้าราชการที่ดีด้วย (พระราชบัญญัติ ว่าด้วยวินัยตำรวจ พ.ศ. 2477 มาตรา 5 อนุ 9 .พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 มาตรา 98 วรรคสอง)

1.5 ด้านการลาออกจากราชการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจมีสาเหตุจาก การลาออกจากราชการถือว่าเป็นภาระงานของสถานศึกษาโดยมีกฎระเบียบแบบแผนการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน เป็นขั้นตอน จึงมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารงานบุคคล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของสุวัฒน์ อ้นใจกล้า (2527) ศึกษาการบริหารบุคลากรของกรมสามัญศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนะต่อการบริหารบุคลากรของกรมสามัญอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ด้านและเมื่อเปรียบเทียบทัศนะของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน ตำแหน่ง และประสบการณ์ ปรากฏว่า ทัศนะของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรต่างๆ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและส่วนได้เสีย จากการใช้ระเบียบต่างๆ ในการบริหารงานบุคคลร่วมเสนอความคิดเห็นและจัดทำเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ทุกฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน

2. สถานศึกษาจัดประชุมและเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบมาตรฐานการบริหารงานบุคคล รวมทั้งมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามประเมินผล
3. สถานศึกษาควรจัดระบบสารสนเทศข้อมูลต่างๆ รวมทั้งแบบฟอร์มต่างๆ อย่างถูกต้องเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน เพื่อความสะดวกในการนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่มีคาดว่าจะอาจมีผลต่อสภาพการบริหารงานบุคคลเช่น วัสดุการศึกษา ประสิทธิภาพการทำงาน เพศ อายุ รูปแบบการตัดสินใจของผู้บริหาร ภาวะผู้นำของผู้บริหาร เป็นต้น
2. ศึกษาความพึงพอใจต่อสภาพการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูผู้สอน หรือศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี.
- ธีระ รุญเจริญ. 2546. **การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : แอล ที เพรส.
- ประกอบ คุณารักษ์ และคณะ. 2543. **รายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ สภาพความพร้อมของหน่วยงานทางการศึกษาต่อการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุทธ ไกยวรรณ. 2545. **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- อุทัย บุญประเสริฐ และคณะ. 2543. **การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สมโภชน์ นิลประภา. 2543. **ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารบุคคลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 12**.
- สุวัฒน์ อ้นใจกล้า. 2527. **การบริหารบุคลากรครูของกรมสามัญตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมส่วนกลาง**. ปรินญานินพจน์ สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปรัชญาของบัณฑิตวิทยาลัย

“คุณธรรมเด่น เน้นวิชาการ สร้างงานวิจัย เพื่อองค์ความรู้ใหม่ นำไปใช้พัฒนาท้องถิ่น”

วิสัยทัศน์ของบัณฑิตวิทยาลัย

“มุ่งผลิตบัณฑิตในระดับสูงกว่าปริญญาตรี ให้มีคุณลักษณะในการคิดวิเคราะห์ สามารถทำงานวิจัยและนำไปใช้เพื่อพัฒนาท้องถิ่น รู้จักเลือกใช้เทคโนโลยีตลอดจนใช้ภาษาต่างประเทศในการค้นคว้าสื่อสารได้ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ในวิชาชีพ”

พันธกิจของบัณฑิตวิทยาลัย

1. ผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเน้นคุณภาพเป็นสำคัญ
2. ส่งเสริมการทำงานวิจัยของคณาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
3. บริการวิชาการแก่ชุมชน โดยการจัดอบรมด้านวิจัยและพัฒนา ตลอดจนการจัดสัมมนาทางวิชาการต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. จัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักศึกษามีส่วนร่วม
5. ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและจัดการเรียนการสอนทางด้านศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี

THE SCHOOL LEADERSHIP ROLE'S IN THE CURRICULUM ADMINISTRATION
OF THE SCHOOL LEADERSHIP UNDER THE JURISDICTION
OF PRACHINBURI EDUCATIONAL SERVICE AREA

¹⁾ชาญชัย อัดโน ²⁾ผศ.ดร.สมบัติ คชสิทธิ์ ³⁾ผศ.ดร.อรสา โกศลานันทกุล

¹⁾Chanchai Autano ²⁾Asst. Prof. Dr. Sombat Kojasit ³⁾Asst. Prof. Dr. Orasa Gosalanantagoon

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาและเพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ของสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2547 จำนวน 275 คนและ 3,314 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ การวิเคราะห์ค่าที (t-test แบบ independent)

ผลการวิจัยพบว่า

การศึกษาความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรีภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในระดับปานกลาง โดย

¹⁾ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

²⁾ อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

³⁾ อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การเตรียมความพร้อม รองลงมาคือ การกำกับติดตามประเมินผลและการรายงานผล และ การดำเนินการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน

ABSTRACT

The research objects were to study the perspective of educational administrators and teachers who had been working under the Prachinburi educational area since the academic year of 2004. The 508 samples of 3,314 of those were either educational administrators or teachers. These samples were selected by stratified random sampling method. The data was collected by the questionnaire that consisted of three main questions on the preparation, the implementation and monitoring and evaluation. And then, data were analyzed by statistic of the percentage, arithmetic mean, standard deviation and t-test independence.

The overall picture of the results showed that both samples are difference to play a role on the management of the curriculum. There are in the medium level; the preparation, monitoring and evaluation, and implementation were respectively.

When the comparison of role of educational administrators and teacher, it found that there was indifferent. From the result of study, it can claim that the perspective on the role of educational administrators and teachers are significant.

ความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 27 ได้กำหนดให้สถานศึกษาขึ้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรและกำหนดแนวทางในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ รวมทั้งการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 3-10) รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาในด้านคุณธรรมจริยธรรมสังคม วัฒนธรรม มีความเข้าใจศรัทธาในความเชื่อของตนและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีการระดมทรัพยากรทั้งในสถานศึกษาและชุมชนมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

โดยร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ภารกิจ (Mission) เป้าหมาย (Goal) และลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา จากหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดสาระ การเรียนรู้และสาระเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและผู้เรียน โดยการวิเคราะห์สาระและมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อเขียนคำอธิบายรายวิชา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้ในลักษณะยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดทำสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่เหมาะสมการใช้สื่อการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆและออกแบบการใช้เทคนิคการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้อย่างหลากหลาย

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้สถานศึกษาใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลก ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สถานศึกษานำร่อง และสถานศึกษาเครือข่ายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษายังมีปัญหาในการดำเนินงานได้แก่ระยะเวลาในการจัดทำหลักสูตรมีจำกัดครูขาดความรู้ความเข้าใจ และความไม่ชัดเจนในการดำเนินงานด้านการวัดผลและประเมินผล ครูมีจำนวนต่ำกว่าเกณฑ์ ครูมีภาระงานธุรการมาก การอบรมให้ความรู้และการให้คำแนะนำควรให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน การจัดสรรงบประมาณตลอดจนวัสดุครุภัณฑ์ สื่อเทคโนโลยีและเอกสารความรู้ คู่มือต่าง ๆ ยังไม่เพียงพอ (สมพิศ เอี่ยมมนภา, 2547 : 2)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความคิดเห็นต่อบทบาทในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ตามขั้นตอนการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 7-11) ใน 3 ด้าน คือ

1. การเตรียมความพร้อม
2. การดำเนินการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา
3. การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน

ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และสภาพความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ เป็นทรัพยากรบุคคลอันมีค่า สอดคล้องตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ต่อไป

คำสำคัญ

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

บทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ปราจีนบุรี แตกต่างกันตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนหรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าสายช่วงชั้นที่ 1-3 ของสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ที่ปฏิบัติหน้าที่ปีการศึกษา 2547 ซึ่งประกอบด้วยประชากรจำนวน 3,314 คน ซึ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 275 คน และครูผู้สอนจำนวน 3,039 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าสายช่วงชั้นที่ 1 - 3 ของสถานศึกษา และครูผู้สอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2547 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Statistified Random Sampling) และกำหนดสัดส่วนตามตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่าง แต่ละอำเภอและทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 508 คน เป็นผู้บริหารจำนวน 162 คน ครูผู้สอนจำนวน 346 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน มี 2 ระดับ คือ 1) ผู้บริหาร
2) ครูผู้สอน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็น ต่อบทบาทในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาใน

3 ด้าน คือ ด้าน การเตรียมความพร้อม ด้านการดำเนินงานจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา และ
ด้านกำกับติดตาม ประเมินผลและรายงาน

3. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการ
บริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี แบ่งเป็น 2 ตอน คือ
1) ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบ
เลือกตอบ 4 ข้อ 2) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
ใน 3 ด้าน คือ การเตรียมความพร้อม การดำเนินการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา และการกำกับ
ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล จำนวน 54 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ

3.1 การหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว
เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความ
สอดคล้องระหว่างคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ เลือกข้อคำถามที่มีค่ามากกว่า หรือเท่ากับ 0.50 ส่วนข้อที่
มีค่าน้อยกว่า นำมาปรับปรุงแก้ไขได้แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ได้ค่า
I.O.C. อยู่ระหว่าง 0.70–1.00

3.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try Out) กับผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรีที่ปฏิบัติหน้าที่
ปีการศึกษา 2547 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วนำวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตาม
วิธีการของ Cronbach (1970: 16) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ
0.89

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทในการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษา ตามกรอบ
แนวคิดโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) เป็นรายข้อ
รายด้าน และโดยภาพรวม แปลความหมายของคะแนนตามเกณฑ์ การแปลความหมายของ Best
(ประคอง วรรณสูตร, 2538 : 77)

2. เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ทั้งด้านการเตรียมความพร้อม การดำเนินการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา และการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน การโดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากการวิเคราะห์ค่าที (t-test แบบ independent)

ผลการวิจัย

จากการวิจัย พบว่า

1. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ความความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การเตรียมความพร้อม รองลงมาคือ การกำกับติดตาม ประเมินผลและการรายงานผล และ การดำเนินการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมความคิดเห็นของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการเตรียม ความพร้อม รองลงมาคือ ด้านการดำเนินการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา และด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

1.2 เฉลี่ยความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาพบว่า ภาพรวมความคิดเห็นของครูผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการเตรียมความพร้อม รองลงมาคือ ด้านการดำเนินการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา และด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาพบว่า บทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ในครั้งนี้ มีข้อมูลที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลในประเด็นสำคัญดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความคิดเห็นต่อบทบาทในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาปราจีนบุรี ภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การเตรียมความพร้อม รองลงมาคือ การกำกับติดตามประเมินผลและการรายงานผล และ การดำเนินการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา

1. ด้านการเตรียมความพร้อม พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาด้านการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระทรวงศึกษาธิการ (2545 : คำนำ) ได้จัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรคู่มือการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การจัดอบรมสัมมนา อบรมปฏิบัติการ ให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจถึงบทบาทของตนเองในการพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งมีความรู้ ความเข้าใจถึงสาระสำคัญของหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และชุมชน สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญธรรม แก้วสาร (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหาร โรงเรียนหลักสูตรประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ใน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์มีทัศนคติต่อการบริหารหลักสูตรด้านการเตรียมความพร้อมในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของหน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 5 (2545 : บทคัดย่อ) เรื่องการเตรียมความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 5 พบว่า การเตรียมความพร้อมของโรงเรียนในภาพรวมทั้งเขตการศึกษา 5 โรงเรียนปฏิบัติมากที่สุดในด้านการประชาสัมพันธ์ หลักสูตร การส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมสัมมนาศึกษาดูงาน

2. การกำกับติดตามประเมินผลและการรายงานผล ภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาด้านการกำกับติดตามประเมินผลและการรายงานผล อยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาด้านการกำกับติดตามประเมินผลและการรายงานผลอยู่ในระดับน้อย แต่ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูผู้สอนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของตนเองในการพัฒนาหลักสูตรและยังไม่สามารถดำเนินการกำกับติดตามประเมินผลและรายงานการใช้หลักสูตรและงานวิชาการภายในและภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งยังไม่ดำเนินการประกันคุณภาพภายในและเพื่อรองรับการภายนอกสถานศึกษาในระดับที่น่าพอใจได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการประกาศสถานศึกษาภายในจังหวัดปราจีนบุรี ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานการศึกษาจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีจำนวนน้อยมาก

3. การดำเนินการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษา ภาพรวมพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาด้านการดำเนินการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดตามแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 11) ที่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียนรู้ตรงกับความต้องการของชุมชน สังคมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นข้อจำกัดที่สำคัญสำหรับสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะปัจจัยสำคัญหลายประการ อาทิ คุณวุฒิ ประสบการณ์และความไม่เข้าใจของบุคลากรภายในชุมชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรีตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริินภา พาทิ (2547 :104) เรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ไปใช้ในสถานศึกษานำร่อง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม สมุทรปราการและสมุทรสาคร พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในโรงเรียนนำร่อง ไม่แตกต่างกันทั้งด้านกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลหลักสูตร

ทั้งนี้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำหลักสูตรแกนกลางเพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินในแต่ละสถานศึกษาศึกษาทำความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นแนวคิดเดียวกันดังนั้น เป้าหมายในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนจึงมีเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจนและเป็นเอกภาพ ซึ่งการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจะต้องมีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหารสถานศึกษาและมีผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้นบทบาทในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละด้านจึงใกล้เคียงกัน

ดังนั้น หลักสูตรจึงถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ แต่อย่างไรก็ตามในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างมาก ลักษณะของผู้บริหารที่ดีต้องให้ความสนใจในเรื่องการพัฒนาคุณภาพวิชาการของสถานศึกษา และเป็นผู้นำทางวิชาการเพราะฉะนั้นหลักสูตรจึงถือเป็นหัวใจสำคัญ ที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินจัดมรดกความรู้ และมรดกประสบการณ์ให้กับนักเรียน ซึ่งกรมวิชาการ (2545 ข : 1) ได้ระบุถึงความสำคัญของหลักสูตร

สถานศึกษาว่า สามารถช่วยชี้แนะผู้บริหาร ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้พยายามจัดมวลประสบการณ์แก่ผู้เรียน ผู้บริหารสามารถที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำทางวิชาการได้ จำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตร ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้ชัดเจนเพื่อที่จะสามารถบริหารหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นงานวิชาการของสถานศึกษาจึงเป็นงานที่สำคัญ สอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตโรจน์ (2535) ที่ให้ความเห็นว่า ความสำเร็จของสถานศึกษาอยู่ที่การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการจึงมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารสถานศึกษา นอกจากนี้ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการใช้หลักสูตรระดับสถานศึกษาและเป็นตัวจักรสำคัญในการกระตุ้นและชักนำให้บุคลากรในสถานศึกษาได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ ส่วนเสรี ลาขโรจน์ กล่าวไว้ว่า หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้นำการใช้หลักสูตร มีอำนาจที่จะบริหารและจัดการหลักสูตรมากกว่าผู้อื่น สามารถที่จะตัดสินใจดำเนินการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างฉับพลันทันที จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของหัวหน้าสถานศึกษาที่จะต้องเป็นผู้ดำเนินการใช้หลักสูตรด้วยตนเองไม่ควรมอบหมายภาระนี้ให้ผู้อื่นทำแทนทั้งหมด เพราะจะเป็นสาเหตุให้เกิดความห่างเหินหลักสูตร มองเห็นงานอื่นเป็นภาระหลัก ละทิ้งบทบาทผู้นำทางวิชาการของสถานศึกษา ในที่สุดก็จะเกิดความไม่เข้าใจเมื่อนาน ๆ เข้าผู้บริหารจะเกิดความเคยชินไม่เห็นความสำคัญของหลักสูตรส่งผลให้ผู้บริหารมีบทบาทในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาน้อย

สิ่งสำคัญในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บุคลากรมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาแล้วผู้บริหารยังต้องเป็นผู้ร่วมคิด ร่วมทำและร่วมแก้ไขปัญหาลดลดกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) ที่กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรทุกขั้นตอนจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ผู้บริหารถือว่าเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้ที่สำคัญที่สุดที่จะอำนวยความสะดวกให้ทุก ๆ กิจกรรมภายในสถานศึกษาดำเนินไปสู่ เป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้ วิชัย ดิสสระ (2535) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ภายในสถานศึกษานั้น คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่การบริหารหลักสูตรนั่นเอง

ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดคือผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารจะเป็นผู้นำการพัฒนาไปสู่เป้าหมาย เป็นผู้กระตุ้นและชักนำบุคลากรและพัฒนาทรัพยากร โดยมีความร่วมมือและเกี่ยวข้องกับฝ่ายต่างๆ ดังที่อุทัย บุญประเสริฐ (2545) กล่าวว่า บทบาทสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) การเป็นผู้นำ (Leader) และ ผู้สนับสนุน (Supporter) เป็นผู้นำนวัตกรรม (Innovation) เข้าสู่สถานศึกษาและเป็น

ผู้ผลักดันการพัฒนาหลักสูตรให้ก้าวหน้า พัฒนาอย่างถูกต้องทิศทาง สามารถส่งเสริมให้การปฏิรูป การศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายได้ในที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำมีอาชีพที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรเพียงพอที่จะให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากร

2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้บุคลากร มีความรู้ความสามารถในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การติดตามนิเทศ การนำผลการใช้หลักสูตรมาปรับปรุงแก้ไขรวมทั้งการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจบุคลากรอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

3. ควรมีการพิจารณาให้ความช่วยเหลือโรงเรียนขนาดเล็กในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนที่มีความพร้อมมากกว่าเนื่องจากปัจจัยข้อจำกัดในหลาย ๆ ประการ

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษานำร่องหรือสถานศึกษาเครือข่ายในระดับเขตพื้นที่หรือระดับประเทศ

2. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่ละเขต

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2543. การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2539. การพัฒนาหลักสูตรและแนวการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์ออลีนเพรส.

บุญธรรม แก้วสาร. 2539. การบริหารหลักสูตรประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน

และหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

ศึกษากรุงเทพมหานคร. ปรินฤณานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, อุดสานนา.

วิชัย ดิสสระ. 2535. การพัฒนาหลักสูตรและการสอนกรุงเทพมหานคร : ภาควิชาหลักสูตรและ

การสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. สุวิยะสาส์น.

- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2542. **พลังการเรียนรู้ในกระบวนการทัศน์ใหม่**. กรุงเทพมหานคร :
ไทยวัฒนาพานิช.
- ศิริินภา พาที. 2547. **ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับสภาพการนำหลักสูตร
สถานศึกษาพุทธศักราช 2544 ไปใช้ในโรงเรียนนาร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ปทุมธานีนนทบุรี นครปฐม สมุทรปราการและสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์
หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน
สถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2545. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544**. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ลาดพร้าว.
- สมพิศ เอี่ยมนภา. 2547. **สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2544 ของโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี**. วิทยานิพนธ์สาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- Krejcie,R.V. and Morgan,V.D. 1970. **Determining Sample Size for Research Activetes–
Educational and Psychological Management.**

สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
(นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดปทุมธานี

THE SITUATIONS AND PROBLEMS OF THE IMPLEMENTATION IN SCHOOL
CURRICURUM B.E. 2544 ACT IN THE ART COURSE CATEGORIES (DRAMA ART
FOR SECOND LEVEL) IN VIEWS OF INSTITUTION ADMINISTRATORS
AND ART INSTRUCTORS UNDER THE JURISDICTION OF
THE PATHUMTHANI EDUCATIONAL SERVICE AREA

¹⁾ดำเนิน คำดา ²⁾ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ ²⁾ดร.อุษา คงทอง

¹⁾Dumnern Kumda ²⁾Dr. Boonrueng Sriharun ²⁾Dr. Usa Kongthong

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน การพัฒนาประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) จำนวน 352 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 162 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 81 คน ครูผู้สอนจำนวน 81 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทดสอบ t (t-test independendt) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

¹⁾ นักศึกษาหลักสูตรการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

²⁾ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ ช่วงชั้นที่2) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจังหวัดปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารและบริการตามหลักสูตรอยู่ในระดับ ปานกลาง

ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ ช่วงชั้นที่2) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจังหวัดปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการบริหาร และบริการตามหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย

ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่2) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน การพัฒนาประสบการณ์ ขนาดของสถานศึกษา พบว่า ตำแหน่งการปฏิบัติงานและวุฒิการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน และขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหาร บริการตามหลักสูตร และด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่2) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี จำแนกตาม ตำแหน่ง เพศ วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ ในการทำงาน การพัฒนาประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน

ABSTRACT

The objectives of this thesis study was 1) to study the situations and the problems of the implementation in School Curriculum B.E. 2544 Act in the Art Course Categories (Drama Art for Second Level) under the jurisdiction of the Pathumthani Educational Service Area. 2)to compare the findings the situations and the problems of the implementation in School Curriculum B.E. 2544 Act in the Art Course Categories (Drama Art for Second Level) under the jurisdiction of the Pathumthani Educational Service Area. To divide status group, sex group, degree testimonial group, experience group, development group, and school size group.

The population used this study included quantitative method is designed groups namely the institution administrators and art instructors (Drama Art for Second Level) under the jurisdiction of the Pathumthani Educational Service Area. To taling at 162 samples are 81 institution administrators 81 art instructors (Drama Art for Second Level) from the total population of 352 people through the Stratified Random Sampling method. The tool used in data collection are 5 scales is the pre-structured questionnaire while The findings are presented in percentage and means value while the applied statistics involves the standard deviation and the t-test independent analysis with a confidence level at 0.89.

The findings were as follows

The Situations Level From of The Implementation In School Curriculum B.E. 2544 Act In The Art Course Categories (Drama Art For Second Level) Under The Jurisdiction of The Pathumthani Educational Service Area. the finding in overall is found “Moderate” level however, when considering the sub aspects, the learning’s and teaching’s activities is found “High” level while the administration and the services on school curriculum is found “Moderate” level.

The Problem Level From of The Implementation In School Curriculum B.E. 2544 Act In The Art Course Categories (Drama Art For Second Level) Under The Jurisdiction Of The Pathumthani Educational Service Area. the finding in overall is found “Moderate” level however, when considering the sub aspects, the administration and the services on school curriculum is “Moderate” level when considering the sub aspects, the learning’s and teaching’s activities is found “deplete” level.

To compare the situations of the implementation in school curriculum B.E. 2544 act in the art course categories (drama art for second level) under the Jurisdiction of the Pathumthani educational service area. To divide status group, sex group, degree testimonial group, experience group, development group, and school size group. The finding of the status group, and the degree testimonial group are at .05 significant level. The other one’s with also no distance differences.

To compare the problem of the implementation in school curriculum B.E. 2544 act in the art course categories (drama art for second level) under the Jurisdiction of the Pathumthani educational service area. To divide status group, sex group, degree testimonial group, experience group, development group, and school size group. The findings with also no distance differences.

ความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดกระแสแห่งการปรับเปลี่ยนทางสังคมและเศรษฐกิจครั้งยิ่งใหญ่ ซึ่งในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาคือเป็นกระบวนการที่สำคัญต่อชีวิตมนุษย์และสังคม สามารถช่วยพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถเสริมสร้างสติปัญญา ซึ่งเป็นแนวทางในการเลี้ยงชีพที่สุจริตและเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพของประเทศชาติที่ทั่วโลกให้การยอมรับว่าเป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคม ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวไว้ว่า การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตามเจตนารมณ์ของแผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2550) มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมุ่งพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่พึงประสงค์ มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพในการพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา โดยมุ่งหมายให้คนทุกคนได้เข้าถึงบริการทางการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัยโดยเรียนรู้จากครอบครัว ชุมชน ซึ่งสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างกว้างไกล ครอบคลุมสถานการณ์ของสังคมไทยและสังคมโลก เพื่อให้การศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ ทางปัญญา เพื่อพัฒนาคนได้เต็มศักยภาพตลอดชีวิต ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นสังคมคุณภาพ ทั้งนี้การจัดการศึกษาต้องอาศัยว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (กรมวิชาการ, 2544 :13)

จากเหตุผลสำคัญคือหลักสูตรการศึกษาของไทยที่ใช้ยู่คือ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งกระทรวงศึกษาโดยกรมวิชาการ ได้ติดตามผลและการดำเนินการวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตรตลอดมา ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรที่ใช้ยู่ในปัจจุบันนานกว่า 10 ปี มีข้อจำกัดอยู่หลายประการ ไม่สามารถส่งเสริมให้สังคมไทยก้าวสู่สังคมความรู้ได้ทันการณ์ไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ และสังคมจึงต้องมีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรขึ้นใหม่

หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 ให้ความสำคัญต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะชื่นชมความงามสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ดังนั้นกิจกรรมศิลปะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดยตรงทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง และแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ พัฒนากระบวนการรับรู้ทางศิลปะการเห็นภาพรวม การสังเกตรายละเอียด สามารถค้นพบศักยภาพของตนเองอันเป็นพื้นฐาน

ในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ด้วยการมีความรับผิดชอบมีระเบียบวินัย สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) ตามหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี พบว่ายังไม่เคยมีผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 แต่อย่างใด ทำให้ไม่ทราบได้ว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด การเรียนการสอนเป็นไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคหรือข้อผิดพลาดประการใด ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ ช่วงชั้นที่ 2) จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ ช่วงชั้นที่ 2) ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานีเพื่อประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ

หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ ช่วงชั้นที่ 2) เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ ช่วงชั้นที่ 2) ด้านการบริหารและการบริการตามหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรแตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ ช่วงชั้นที่ 2) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ ช่วงชั้นที่ 2) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 352 คน ซึ่งประกอบด้วย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี จำนวน 176 คน

1.2 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ ช่วงชั้นที่ 2) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี จำนวน 176 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(นาฏศิลป์ ช่วงชั้นที่ 2) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานีกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie and Morgan (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 303) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 162 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 2 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี จำนวน 81 คนและครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี จำนวน 81 คน

2. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาข้อความในแบบสอบถามว่ามีความตรงตามเนื้อหาสาระครอบคลุมเพียงใด โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) คำนวณได้มากกว่าหรือเทียบเท่า .05 แล้วนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขได้แบบสอบถามจำนวน 58 ข้อ

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีครอนบาช (นภาพรรณ จิตต์กระจ่าง, 2543 : 67) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี ใช้วิธีการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2 การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี ใช้วิธีการทดสอบค่า t สำหรับกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Independent)

ผลการวิจัย

1. สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$) รองลงมาคือ ด้านการบริหารและการบริการหลักสูตรที่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$)

2. ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.52$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารและการบริการหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.56$) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.47$)

3. การเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งการปฏิบัติงานระหว่างกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา และกลุ่มครูผู้สอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) เมื่อพิจารณาตามวุฒิการศึกษาระหว่างวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เอกนาฏศิลป์และวุฒิการศึกษาปริญญาตรีเอกอื่นๆ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. การเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) เมื่อ พิจารณาตามขนาดสถานศึกษาระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ ด้านการบริหารและบริการตามหลักสูตรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

อภิปรายผล

1. สภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องทั้งระดับกระทรวง ระดับจังหวัดให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยมีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ จัดให้มีการประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความเข้าใจและ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

2. ปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารและการบริการหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ในการจัดการเรียนการสอนในสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของสถานศึกษานั้นผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ มีการประสานงานภายในองค์กรอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนแต่งตั้งคณะทำงาน กำหนดกรอบ แผนงาน ตัวบ่งชี้ จุดเด่นและจุดพัฒนาของสถานศึกษา ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของตนเท่าที่ควร การกำหนดเป้าหมาย การวางแผน การนิเทศติดตามผล การวัดผล ประเมินผลในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนรวมทั้งการขอความร่วมมือการสนับสนุนจากชุมชน องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ยังมีน้อย

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี ด้านการบริหารและบริการตามหลักสูตรและด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยจำแนกตาม ตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน การพัฒนาประสบการณ์ ขนาดของสถานศึกษา พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ดังนี้

ความคิดเห็นเมื่อจำแนกตามตำแหน่งระหว่างกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและกลุ่มครูผู้สอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีการปฏิบัติตามสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรอยู่ในระดับน้อยสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติศักดิ์ เปรมสุข (กิตติศักดิ์ เปรมสุข, 2542 : 82) วิจัยเรื่องปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2541 ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตาก ผลวิจัยพบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตาก มีปัญหาการบริหารงานวิชาการด้าน หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเมื่อเปรียบเทียบกับผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน

วุฒิการศึกษาระหว่างวุฒิการศึกษาปริญญาตรีเอกนาฏศิลป์และวุฒิการศึกษาปริญญาตรีเอกอื่นๆ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานีมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เอกนาฏศิลป์ในสัดส่วนที่ต่างกันมากเมื่อเทียบกับวุฒิการศึกษาปริญญาตรีเอกอื่น ๆ จึงทำให้ระดับการปฏิบัติตามสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับจิตพิสัย เชื้อรัตนพงษ์ (จิตพิสัย เชื้อรัตนพงษ์, 2539 : 142-147) กล่าวว่าบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำหลักสูตรไปใช้ให้ประสบผล สำเร็จขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนซึ่งในบทบาทของผู้บริหารต้องจัดเตรียมบุคลากรและจัดครูเข้าสอนให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถตามความถนัดเพื่อจะได้จัดมวลประสบการณ์ความรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในความเป็นจริงแล้วสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานีมีข้อจำกัดเรื่องการจัดครูเข้าสอนให้ตรงกับวุฒิการศึกษาของครูผู้สอนจึงส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย ปัญหาส่วนใหญ่ในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น คือบุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดทักษะในการพัฒนาหลักสูตรและแหล่งความรู้มีไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริชัย อนันตผล (ศิริชัย อนันตผล, 2534 :18) พบว่าปัญหาในด้านต่างๆที่พบในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นส่วนใหญ่ขาดเอกสารที่เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของถิ่น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรส่วนกลาง ในขณะที่เดียวกันก็ไม่รู้จักความต้องการความจำเป็นของท้องถิ่นดีพอจะเห็นได้ว่านักเรียนไม่สามารถนำสิ่งที่เรียนไปใช้ได้ในชีวิตจริงเพราะไม่สอดคล้องกับท้องถิ่น

ขนาดสถานศึกษาระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ด้านการบริหารและบริการตามหลักสูตรทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีการปฏิบัติตามสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) ด้านการบริหารและบริการตามหลักสูตรอยู่ในระดับน้อยในเรื่องของการจัดอาคารสถานที่การนิเทศติดตามผลการประเมินผลด้านการบริหารและบริการหลักสูตรการจัดการบริหารและบริการเอกสารประกอบหลักสูตรและเอกสารประกอบการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับพิมพันธ์ เตะชะคุปต์ (พิมพันธ์ เตะชะคุปต์, 2533 : 20) กล่าวว่าความสำคัญของการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นตัวแปรที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพจิตดีมีความตั้งใจเรียนดีสอดคล้องกับงานวิจัยของสายสวาสดี วิไลกุล (สายสวาสดี วิไลกุล, 2537 : 80) วิจัยเรื่องปัญหาการบริหารหลักสูตร

มัธยมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดอุดรธานี ผลวิจัยพบว่าโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีปัญหาการบริหารหลักสูตรต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการบริหารหลักสูตรมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ทั้งด้านเตรียมความพร้อมและด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรและการประเมินหลักสูตรอีกประการหนึ่งคือสำนักงานเขตการศึกษาจังหวัดปทุมธานีมีสถานศึกษาขนาดเล็กมากกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่จึงทำให้มีความแตกต่างในด้านการบริหารและบริการหลักสูตร

ผลการเปรียบเทียบปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี ด้านการบริหารและบริการตามหลักสูตรและด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจำแนกตาม ตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน การพัฒนาประสบการณ์ ขนาดของสถานศึกษาพบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ในปัจจุบันหน่วยงานต้นสังกัด ได้มีการกำหนดนโยบายให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการประชุมให้ความรู้ในเรื่องของ ขั้นตอนการปฏิบัติ ตามสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) ได้อย่างครบถ้วน ถูกต้องตามขั้นตอน ส่งผลให้สถานศึกษามีการปฏิบัติตามสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2) ภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสมเพ็ญ กุลละวณิชย์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าครูผู้สอนในสถานศึกษามีการปฏิบัติงานตามกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยนำหลักสูตรสถานศึกษาพุทธศักราช 2544 มาใช้โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ครูผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาไม่แตกต่าง

ข้อเสนอแนะ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี ควรนำเอาข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากงานวิจัยไปสำรวจความต้องการช่วยเหลือของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา กรณีสถานศึกษาในสังกัดมีสภาพและปัญหาและนำประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษามาเผยแพร่ โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อจะได้เป็นข้อมูลในการ

วางแผนพัฒนาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลตรงตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนด สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ด้านสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2)

ภาคการบริหารและบริการตามหลักสูตร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี ควรมีการบริการส่งเสริมงานการจัดอาคารสถานที่และแหล่งวิทยาการ เพื่อส่งเสริมการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดครูเข้าสอนตามความสามารถและความถนัด มีการติดตามวัดผลประเมินผลด้านการบริการและการบริหารตามหลักสูตร

ภาคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีการส่งเสริมให้จัดทำและใช้สื่อและวัสดุ อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดมุมประสบการณ์และจัดบรรยากาศในห้องเรียนการใช้เอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร

ด้านปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์ช่วงชั้นที่ 2)

ภาคการบริหารและบริการตามหลักสูตร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปทุมธานี ควรมีการบริการส่งเสริมงานการจัดอาคารสถานที่และแหล่งวิทยาการเพื่อส่งเสริมการนำหลักสูตรไปใช้ การวางแผนการใช้หลักสูตร การจัดบริการเอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตรรวมทั้งการติดต่อประสานงานการขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น จากภูมิปัญญาท้องถิ่น และชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและการบริการหลักสูตร

ภาคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรมีการจัดบริการส่งเสริมงานการใช้สื่อและวัสดุ อุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้เอกสารและคู่มือประกอบหลักสูตร การจัดมุมประสบการณ์และการจัดบรรยากาศในห้องเรียนติดตามประเมินผล วัดผลทั้งก่อนเรียน ขณะที่ยังเรียนและหลังเรียนอย่างเป็นระบบ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. **แนวทางการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาของ
กระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กิตติศักดิ์ เปรมสุข. 2524. **ปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา
จังหวัดตาก**. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2539. **การพัฒนาหลักสูตรหลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ออลีนเพลส.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ . 2533. **บรรยากาศการเรียนการสอน ปัจจัยสำคัญต่อประสิทธิภาพการสอน**.
มิตรครู 32 (ธันวาคม 2533)
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมและสังคมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 7**.
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมเพียง กุลละวณิชย์. 2545. **การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในของผู้นิเทศ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ** .
ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สายสวาสดี วิไลกุล. 2537. **ปัญหาการบริหารหลักสูตร ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ในโรงเรียน
มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี**. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม.
- ศิริชัย อนันตผล. 2534. **การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น**.
ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี

THE CONDITION OF THE ADMINISTRATION OF THE STUDENT AFFAIRS ACCORDING TO
THE OPINIONS OF THE ADMINISTRATORS UNDER THE JURISDICTION
OF THE PRACHIN BURI OFFICE OF EDUCATIONAL SERVICE AREA

¹⁾สุนันท์ พอดี ²⁾ศศ.ดร.อรสา โกศลนันทกุล ³⁾รศ.ดร.สุรางค์ เมรานนท์

¹⁾ Sunan Phodee ²⁾ Asst. Prof. Dr. Orasa Gosalanantagoon ³⁾ Assoc. Prof. Dr. Surang Mearanontha

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาที่มีต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 275 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน กิจการนักเรียน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ค่าที (t-test independent)

ABSTRACT

The purposes of this study were (1) to study the condition of the administration of student affairs according to the opinions of the administrators under the Jurisdiction of the Prachin Buri Office of Educational Service Area and (2) to compare the opinions of the administrators, categorized by the

¹⁾ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

²⁾ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

³⁾ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

educational background, towards the administration of the student affairs. The sample included 275 administrators under the Jurisdiction of the Prachin Buri Office of Educational Service Area in the 2549 B.E. academic year, selected by simple random sampling. The instrument was a questionnaire constructed by the researcher. It was divided into two parts : the information of the subjects and the opinions of the subjects in terms of the condition of the administration of the student affairs. The reliability was 0.98 The statistical analysis consisted of frequency, percentage, mean, standard deviation and t - test independent.

ความสำคัญของปัญหา

ตามหลักการปฏิรูปการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เน้นการศึกษาสร้างคน สร้างงาน และสร้างชาติ เน้นการจัดการศึกษาเพื่อให้ทุกคนเป็นคนดีคนเก่งและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 1)

ในมาตรา 27 ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดทำสาระของหลักสูตรและกำหนดแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อความเป็นไทยความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อรวมทั้งจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 3-4)

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 สถานศึกษาจะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเองเพื่อให้ครอบคลุมภาระงานการจัดการศึกษาให้ครบทุกด้าน ซึ่งประกอบด้วยการเรียนรู้ ทั้งมวลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่คณะกรรมการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องวางแผนหรือกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความสุข มีทักษะและมีกระบวนการคิด มีเหตุผล มีความสามารถในการใช้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสาร ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนแต่ละบุคคลสามารถพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนเอง

จากจุดประสงค์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่ารัฐมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างเยาวชนของชาติให้มีคุณสมบัติพร้อมที่จะเป็นพลเมืองดี มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการช่วยเหลือตนเองและประเทศชาติให้อยู่รอดปลอดภัยและมีความเจริญก้าวหน้าซึ่งความสำเร็จดังกล่าวจะสำเร็จได้ ด้วยการมีความรับผิดชอบงานตามหน้าที่ของแต่ละฝ่ายและหลายระดับ บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งคือผู้บริหาร

สถานศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนิน กิจการต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนได้อย่างเต็มที่ผลที่ติดตามมาคือ นักเรียนมีคุณสมบัติ อันพึงประสงค์

และจากแนวคิดหลักเกี่ยวกับบทบาทภาระหน้าที่ของผู้บริหาร โรงเรียนพออนุมานภารกิจอันสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนซึ่งมี 3 ประการ คือ (ธีรวุฒิ ปทุมนพรัตน์, 2534)

1. การบริหารด้านวิชาการ รวมถึงการบริหารการเรียนการสอน การกำหนดหลักสูตร แผนการเรียน ตารางเรียน การจัดชั้นเรียน ตารางการจัดครูผู้สอน การวัดและประเมินผลการเรียน การจัดวัสดุอุปกรณ์ การสอนและการอำนวยความสะดวกให้ทางด้านวิชาการดำเนิน ไปอย่างราบรื่น ประสบความสำเร็จ ตามความมุ่งหมาย ซึ่งผู้บริหารควรเน้นงานด้านนี้ให้มากที่สุด

2. การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารกิจการนักเรียนเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็น เรื่องหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งผู้บริหารควรจะให้ความสนใจเป็นพิเศษนอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติแล้ว ผู้บริหารจะต้องคำนึงว่ายังมีส่วนสำคัญที่เกี่ยวกับนักเรียนอยู่อีก หลายด้าน เช่น

- การจัดบริการและสวัสดิการต่างๆ ให้กับนักเรียน
- การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างชีวิตของนักเรียนให้สมบูรณ์ขึ้น

ดังนั้น การจัดประสบการณ์ให้กับนักเรียนนอกชั้นเรียนซึ่งอยู่ในขอบข่ายของงาน กิจการนักเรียนนี้เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญซึ่งสถานศึกษาและผู้บริหารจักต้องขวนขวาย จัดดำเนินการให้เหมาะสมถูกต้องตามทรัพยากรและโอกาสที่มีอยู่ในสังคมประชาธิปไตย จะให้ความสำคัญของงานการจัดงานด้านกิจการนักเรียนควบคู่ไปกับงานวิชาการ

3. การบริหารงานธุรการ โรงเรียนเป็นองค์กรหรือสถาบันอย่างหนึ่ง ดังนั้นย่อมมีกฎระเบียบ และข้อบังคับที่มีมาตรฐานปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนที่สังกัดกระทรวง ทบวง กรม ในทางราชการย่อมมีแนวทางในการปฏิบัติตามธรรมเนียมและระเบียบทางราชการซึ่งจะหลีกเลี่ยงการปฏิบัติไม่ได้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อให้นำไปปฏิบัติได้ถูกต้อง การบริหารงาน ธุรการครอบคลุมงานด้านการเงิน การสารบรรณ การพัสดุ อาคารสถานที่ ยานพาหนะ และอื่น ๆ แม้งาน เหล่านี้จะเป็นเพียงองค์ประกอบช่วยส่งเสริมสนับสนุนฝ่ายวิชาการ ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อนักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการบริหารก็ตาม แต่ก็มีผลโดยอ้อมในการช่วยให้การบริหารงานของโรงเรียนเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสมบูรณ์ขึ้น

ดังนั้น การที่โรงเรียนและผู้บริหารจะปฏิบัติตามได้ถูกต้องสมบูรณ์ ผู้บริหารจะต้องเข้าใจ ลักษณะของนักเรียนดีพอสมควร การเรียนการสอน การจัดประสบการณ์ให้กับนักเรียนต้องคำนึงถึง ความเหมาะสมถูกต้องและธรรมชาติของนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และปรับปรุง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนให้เหมาะสมถูกต้องเป็นที่ยอมรับของสังคม

ปัจจุบันความเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็ว การปรับตัวของนักเรียนและการจัดประสบการณ์ให้กับนักเรียนในโรงเรียนแต่เพียงเฉพาะการเรียนรู้ในห้องเรียนแต่เพียงอย่างเดียวย่อมไม่เป็นการเพียงพอ การเสริมหลักสูตร การเสริมทักษะและการจัดประสบการณ์ต่างๆ ให้กับนักเรียนได้มีโอกาสปะทะและพบจริงๆ จึงมีความจำเป็นและสำคัญยิ่งเพราะ ในชีวิตจริงของนักเรียนนั้นมิได้ขึ้นอยู่กับงานวิชาการแต่หากขึ้นอยู่กับปรับตัว การแก้ปัญหา การวิเคราะห์วิจัยด้วยตนเอง โดยอาศัยประสบการณ์และทักษะเป็นเครื่องมือ มักปรากฏอยู่เสมอว่า นักเรียนที่มุ่งแต่งานวิชาการแต่เพียงอย่างเดียวไม่สามารถแก้ปัญหาชีวิตได้ เพราะชีวิตมิได้ขึ้นอยู่กับหลักวิชาการแต่ขึ้นอยู่กับการจัดประสบการณ์ให้กับชีวิต

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การบริหารกิจการนักเรียนมีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารกิจการนักเรียนในสภาวะการณ์ที่อยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ซึ่งถือได้ว่าการบริหารกิจการนักเรียน เป็นหน้าที่ที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหาร โรงเรียนทุกระดับการศึกษา ซึ่งจะต้องรับผิดชอบดำเนินการ การบริหารกิจการนักเรียนเป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมการและวางแผน จัดดำเนินการอย่างดี มีระบบ เพื่อให้สามารถช่วยเสริมสร้างคุณภาพของนักเรียน ได้อย่างแท้จริง

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ เป็นทรัพยากรบุคคลอันมีค่าสำหรับเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต

คำสำคัญ

การบริหารงานกิจการนักเรียน

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

สภาพการบริหารกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหาร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี

2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรีที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2549

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารราชการครูที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรีปีการศึกษา 2549 จำนวน 275 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำแนกตามวุฒิการศึกษาแล้วสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยผู้วิจัยได้เปิดตารางเรซี มอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 162 คน เพื่อให้ความเชื่อมั่นสูงขึ้นผู้วิจัยจึงเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างให้มีจำนวนมากขึ้นเป็นร้อยละ 80 ของจำนวนประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 220 คน

2. การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพความคาดหวังในการดำเนินงานกิจการนักเรียน มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนการประมาณค่า (Rating Scale)

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วเสนอคณะผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านเพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคำจำกัดความในการวิจัย โดยกำหนดการพิจารณาดังนี้

+ 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะ

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะ

เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 นำมาใช้ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.80-1.00

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำผลมาคำนวณค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) การหาร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{x}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) เป็นรายชื่อและโดยรวม และแปลความหมายของคะแนนตามเกณฑ์

3.2 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ทำโดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างจากการวิเคราะห์ค่าที (t-test แบบ independent)

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนด้านงานปกครองและวินัยนักเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านงานบริการสวัสดิการนักเรียน และด้านงานกิจกรรมชุมนุมพบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่องานการปกครองและวินัยนักเรียน งานบริการและสวัสดิการห้องสมุด และกิจกรรมอื่นๆ (กิจกรรมชุมนุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ยกเว้นความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนด้านการบริการสุขภาพอนามัย การบริการอาหารกลางวัน การและบริการความปลอดภัยในโรงเรียน) ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนในภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุและปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดหลายๆ ประการเพราะการบริหารงานกิจการนักเรียนที่ไม่ใช่การสอนในชั้นเรียน แต่เป็นการ

ดำเนินงานที่ครอบคลุมไปถึงงานสวัสดิการและการบริการนักเรียน งานด้านการปกครองและวินัย งานด้านการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน งานกิจกรรมนักเรียนหรืองานกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการติดตามผลผลิต ซึ่งส่งผลให้ขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียนนั้นมีขอบเขตกว้างขวางมากและขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายๆ ประการที่สำคัญได้แก่ นโยบาย สภาพแวดล้อมทางสังคม ขนาดและระดับของสถานศึกษา สภาพพื้นฐานและความต้องการของนักเรียน พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงทรัพยากรการบริหารต่างๆ ที่มีอยู่ของสถานศึกษาด้วย ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการ (2546) กล่าวถึง การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนจะต้องคำนึงถึงความพร้อมของสถานศึกษา ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ซึ่งปัจจัยดังกล่าวข้างต้นเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะมีอิทธิพลต่อสภาพการบริหารกิจการนักเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งขนาดและระดับของสถานศึกษา และพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาและเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านพบว่า

1. งานปกครองและงานวินัยนักเรียน ภาพรวมสภาพความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรีที่มีต่อสภาพการบริหารงานกิจการ นักเรียนด้านงานปกครองและงานวินัยนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่มีประเด็นที่ควรพิจารณาคือรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สร้างความรักความศรัทธาเชื่อถือให้ นักเรียนเกิดความผูกพันต่อโรงเรียน ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญที่ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรเร่งดำเนินการแก้ไข เพราะถือเป็นภาระหน้าที่ที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือเพื่อให้ นักเรียนมีรักและศรัทธาในสถาบันและมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับแนวความคิดของกาญจนา ศรีภาพสินธุ์ (2533) ที่กล่าวว่า การปกครอง นักเรียนต้องมุ่งให้การควบคุมพฤติกรรมนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัยและมุ่งให้นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติตนในแนวทางที่ถูกที่ควรด้วยการวางตัวของเข้าประชุมอบรมนักเรียน จะทำให้นักเรียนรู้และเข้าใจแนวทางปฏิบัติตนในแนวทางที่ถูกที่ควร ตามระเบียบข้อบังคับได้ดียิ่งขึ้น ครูทุกคนปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายปกครองดูแลความประพฤตินักเรียนและร่วมการประสานแผนงานและกิจกรรมร่วมกับฝ่ายต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา (2532) กล่าวว่า การบริหารงานปกครองนักเรียนควรมีการดำเนิน กิจกรรมเพื่อแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่มีปัญหาด้านความประพฤติไม่เหมาะสมเป็นการประชุมร่วมกัน ผู้ประสานงานระดับชั้น ครูประจำชั้นฝ่ายแนะแนวและฝ่ายต่างๆ ในการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน เป็นวิธีการอย่างหนึ่งในการพยายามแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน เช่นเดียวกับที่ กานดา อมรเพชรกุล (2546) ได้เสนอแนะว่า ฝ่ายปกครองควรมีการประสานงานกับงานแนะแนวในการแก้ไขพฤติกรรมนักเรียนและควรมีการอบรมนักเรียนเรื่องความมีระเบียบวินัยโดยขอความร่วมมือกับครูทุกคนในโรงเรียนรวมทั้งผู้ปกครอง

2. งานบริการและสวัสดิการนักเรียน

2.1 บริการห้องสมุดพบว่า ภาพรวมสภาพความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรีที่มีต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนด้านบริการห้องสมุดโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญที่ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องพิจารณามาตรการเพื่อพัฒนาห้องสมุดซึ่งถือว่าเป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลข่าวสารที่สำคัญสำหรับนักเรียน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินการในแต่ละปี ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานสวัสดิการนักเรียนในด้านการบริการห้องสมุดแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุจากงบประมาณที่ทางโรงเรียนได้รับ และวิสัยทัศน์ในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนของผู้บริหาร

2.2 งานบริการสุขภาพอนามัย การบริการอาหารกลางวัน และสวัสดิการ ความปลอดภัยในโรงเรียนพบว่า ภาพรวมความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อสภาพ การบริหารงานกิจการนักเรียนด้านบริการสุขภาพอนามัย การบริการอาหารกลางวันและ ความปลอดภัยในโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ส่วนใหญ่ โรงเรียนจะได้รับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการอาหารกลางวันจากรัฐบาล ในส่วนของการ ดูแลสุขภาพอนามัย และสวัสดิการความปลอดภัยด้านอื่นๆ ภายในโรงเรียน ขึ้นอยู่กับการวางแผนการดำเนินงานแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนจะต้องวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องนโยบาย ระเบียบ ข้อปฏิบัติด้านสวัสดิการและความปลอดภัยของนักเรียนของหน่วยงานราชการอยู่แล้ว จึงถือว่าเป็นหน้าที่และเป็นงานประจำที่ผู้บริหารและคณะครู บุคลากรทุกคน ต้องกวาดขันดูแลเอาใจใส่เพื่อให้นักเรียนได้รับการด้านสวัสดิการและความปลอดภัยทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานบริการและสวัสดิการนักเรียนในด้านการบริหารสุขภาพอนามัยและสวัสดิการความปลอดภัยในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ก้านการบริการอาหารกลางวันของผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นในระดับมากกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิ การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดบริการอาหารกลางวันเป็นการจัดบริการสวัสดิการให้แก่ นักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าเพียงพอแก่ร่างกาย ราคาถูกและถูกสุขลักษณะ ตลอดจนเป็นการ แก้ไขภาวะโภชนาการที่ไม่ดีของนักเรียน และเป็นแหล่งการเรียนรู้ด้าน โภชนาการ ของนักเรียน ฝึกนิสัยมารยาทในการรับประทานอาหารและยังช่วยสงเคราะห์แก่นักเรียนที่ขาดแคลนซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายโดยมีกานึงผลกำไร อาจเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีให้ความสำคัญในการบริหารสูงกว่า

3. งานกิจกรรมอื่นๆ (กิจกรรมชุมนุม) พบว่าภาพรวมสภาพความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อสภาพการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนด้านบริการกิจกรรมนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุและปัจจัยแวดล้อมหลายประการ ที่สำคัญที่สุดน่าจะเป็นในส่วนของการ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาที่ผู้บริหารและครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าสภาพการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนในด้านกิจกรรมชุมนุมในภาพรวมยังคงมีสภาพการบริหารงานในระดับน้อย ได้แก่

- (1) มีการสำรวจความต้องการในการจัดตั้งชุมนุมของนักเรียน
- (2) นักเรียนจัดตั้งชุมนุมเอง
- (3) การดำเนินงานแต่ละชุมนุมมีนักเรียนเป็นคณะกรรมการดำเนินงานเอง
- (4) มีการนำวิทยากรมาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดตั้งชุมนุมให้กับนักเรียน

ทั้งนี้ อาจมาจากสาเหตุ และข้อจำกัดหลายๆ ประการ จำนวนบุคลากรภายในโรงเรียนที่มีจำนวนไม่เพียงพอในการที่จะตั้งชุมนุมให้หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน โรงเรียนไม่มีงบประมาณในการเชิญวิทยากรมาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดตั้งชุมนุม และประเด็นที่สำคัญที่สุดคือ ครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการปฏิรูปการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพราะแต่เดิมจะเป็นลักษณะของการสอนแบบเดิม ไม่มีการวัดและประเมินผลในกิจกรรมชุมนุม จากประสบการณ์ในการบริหารงานโรงเรียนของผู้วิจัยพบว่า ชั่วโมงกิจกรรมส่วนมากจะเป็นชั่วโมงที่นักเรียนพัก ไม่มีการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลอย่างจริงจัง ประเมินผลเพียง “ผ่าน” หรือ “ไม่ผ่าน” ส่วนมากครูจะให้ผ่าน ซึ่งส่งผลให้นักเรียนไม่ค่อยให้ความสำคัญและความสนใจในการร่วมกิจกรรม กอปรกับโรงเรียนไม่สามารถที่จะจัดสรรชุมนุมให้ตามความต้องการของนักเรียนได้ ดังเหตุผลที่ได้กล่าวไปแล้ว

ดังนั้นผู้บริหารจึงควรอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญกับการบริหารกิจการ นักเรียนด้านการบริการกิจกรรมชุมนุม เนื่องจากเกณฑ์การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดเกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละช่วงชั้นว่า นักเรียนจะต้องผ่านเกณฑ์การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้านทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้อง

ดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาศภาพการบริหารกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาทำให้ทราบว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะผู้บริหารและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องต่อการบริหารกิจการนักเรียน ดังนี้คือ

1. ผู้บริหาร โรงเรียนควรให้ความสำคัญในการบริหารกิจการนักเรียนในด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นน้อยได้แก่ การบริหารกิจการนักเรียนด้านกิจกรรมอื่นๆ (กิจกรรมชุมนุม) โดยพิจารณาให้มีการสำรวจความต้องการในการจัดตั้งชุมนุมของนักเรียน นักเรียนจัดตั้งชุมนุมเอง มีการดำเนินงานแต่ละชุมนุมมีนักเรียนเป็นคณะกรรมการดำเนินงานเองและมีการนำวิทยากรมาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดตั้งชุมนุมให้กับนักเรียนเหล่านี้ เป็นต้น

2. ผู้บริหาร โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมภายใน โรงเรียนอย่างถูกสุขลักษณะจัดบรรยากาศของโรงเรียนให้มีความสวยงามร่มรื่นน่าอยู่

3. โรงเรียนควรประสานกับชุมชนเพื่อร่วมมือกันในการดำเนินโครงการอาหารกลางวัน

บรรณานุกรม

กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา. 2532. **เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ.2532.**

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมศาสนา.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม**

(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กาญจนา ศรีกาพลินธุ์. 2533. **สภาพปัจจุบัน ปัญหา การจัดการบริหารงานปกครองในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**

กานดา อมรเพชรกุล. 2546. **แนวทางการพัฒนาการบริหารงานปกครองนักเรียน**

ในโรงเรียนวัฒนโนทัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธีรวุฒิ ปทุมณพรัตน์. 2534. **การบริหารกิจการนักเรียน.** กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.

ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี

THE TEACHERS' OPINIONS TO THE EARLY CHILDHOOD EDUCATION CURRICULUM, A.D.
2003, IMPLEMENTED IN THE SCHOOLS OF EDUCATIONAL SECTION
OF CHANTHABURI DIOCESE

¹⁾มนันยา สอนเพชร ²⁾ผศ.ดร.สมบัติ คชสิทธิ์ ³⁾ผศ.ดร.อรสา โกศลนันท์กุล
¹⁾Manunya Sonpech ²⁾Asst. Prof. Dr. Sombat Kotchakit ³⁾Asst. Prof. Dr. Orrasa Kosalanantakul

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี และเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ซึ่งจำแนกตามสาขาที่สำเร็จการศึกษาและประสบการณ์ในการสอน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีที่จำแนกตามสาขาการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนจำนวน 228 คน

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับ ทั้ง 2 งาน คือ งานบริหารและบริการหลักสูตรและงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร

¹⁾นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

²⁾อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

³⁾อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จำแนกตามสาขาการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The purpose of this research is to study teachers' opinions towards the uses of the Early Childhood Education Curriculum, A.D. 2003, implemented in Catholic schools under the supervisions of Chanthaburi Provincial to compare with teachers' opinions towards the uses of the Early Childhood Education Curriculum, A.D. 2003, classified by the fields of graduations and teaching experiences.

The population used in this study are 228 teachers in Catholic schools under the supervisions of Chanthaburi Provincial Diocese, classified by the fields of graduations and teaching experiences.

The instruments used are the 5-level rating Questionnaires consisting of 50 questions, having reliability value of 0.97, data analysis by using finished statistical program in acquiring the mean percentage (μ) and standard deviation (σ).

Research result can be concluded as follows:

1. The mean on teachers' opinions towards the uses of the Early Childhood Education Curriculum, A.D. 2003, wholly and individually, is in the level of "much" (most satisfactory) on both works: namely, that of curriculum administrative and service works, and that of teaching and learning work in accordance with the curriculum, respectively.

2. The result of comparison of teachers' opinion to the implementation of the early childhood education curriculum A.D. 2003 according to major field of education found out that there is no significant difference to the level of significance at .05.

3. The result of comparison of teachers' opinion to the implementation of the early childhood education curriculum A.D. 2003 according to teaching experience found out that there is no significant difference to the level of significance at .05.

ความสำคัญของปัญหา

จากการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ และจากปัญหาสังคมที่มีผลกระทบอย่างยิ่งต่อเด็กปฐมวัยของไทย คือ ความอ่อนแอของสถาบันครอบครัวในการทำหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมอันส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของเด็กทั้งในปัจจุบันและอนาคต รวมถึงการหลั่งไหลเข้ามาของวัฒนธรรมต่างๆ ทำให้จำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของการดำรงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมในสังคมของตน หลักสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย คือ การอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา โดยต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง คือ พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก และครูปฐมวัย จะต้องมีความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสพัฒนาอย่างสูงสุดตามศักยภาพ การจัดสิ่งแวดล้อมสำหรับการเรียนรู้ที่มีคุณภาพนั้นจะต้องเป็นความร่วมมือจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และได้มาตรฐานที่ใกล้เคียงกัน ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่ได้กำหนดให้สถานศึกษามีอิสระในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของตนเอง ซึ่งหลักสูตรสถานศึกษาจะเป็นแนวทางสำคัญในการจัดสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ การเรียนรู้ที่มีคุณภาพสำหรับเด็กในสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นไปตามหลักการดังกล่าว สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้จัดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ขึ้น โดยมีหลักการในการจัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยคำนึงถึงความต่อเนื่องของการจัดการศึกษาของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 5 ปี (5 ปี 11 เดือน 29 วัน) เชื่อมต่อการศึกษา ปฐมวัยกับระดับประถมศึกษา และก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้ให้สถานศึกษาต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยเปิดกว้างให้สถานศึกษานำนวัตกรรม ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมและอื่นๆ ที่สถานศึกษานำมาจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : คำนำ)

จากเหตุผลดังกล่าว โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี เห็นความสำคัญของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ กลุ่มโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี สามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม สามารถดำเนินการนำหลักสูตร ไปสู่การใช้ได้อย่างถูกต้องและมีความเป็นเอกภาพ

คำสำคัญ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี แตกต่างกันตามสาขาที่สำเร็จการศึกษาและประสบการณ์ในการสอน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ซึ่งจำแนกตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 1-3 ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 12 โรงเรียน โดยแยกเป็นครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาในสาขาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 91 คน และครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาในสาขาอื่นๆ จำนวน 137 คน รวมทั้งสิ้น 228 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบของการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอนเป็นแบบตรวจรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของครูในการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของเบส (Best, 1978 : 246) เป็นแบบสอบถามชนิด 5 อันดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด คือ

มากที่สุด	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติในเรื่องนั้นมากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มาก	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติในเรื่องนั้นมาก	ให้	4 คะแนน
ปานกลาง	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติในเรื่องนั้นปานกลาง	ให้	3 คะแนน
น้อย	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติในเรื่องนั้นน้อย	ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติในเรื่องนั้นน้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

3. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยการศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เมื่อร่างแบบสอบถามเสร็จแล้วนำเสนอประธานและกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจความถูกต้องของภาษาและความสมบูรณ์ของเครื่องมือ แล้วนำมาแก้ไข ให้เหมาะสมกับเนื้อหา นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีการหาค่า IOC แล้วปรับตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ นำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลไปวิเคราะห์หาค่า ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยหาค่า สัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .97

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยกำหนดโปรแกรมให้ปฏิบัติตาม วัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

4.1 การศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ใช้การหาค่าร้อยละและการหาค่าเฉลี่ย (Mean)

4.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ซึ่งจำแนกตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน ใช้วิธีการ ทดสอบค่าที่

ผลการวิจัย

จากการส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี จำนวน 228 ฉบับ ได้รับกลับคืนครบทั้ง 228 ฉบับ คิดเป็นร้อยละร้อยจากการวิเคราะห์ข้อมูลระดับ ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในโรงเรียน คาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี สรุปผลได้ดังนี้

1. ค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มประชากรได้แก่ ครูผู้สอนที่สำเร็จ การศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 39.9 ครูผู้สอนที่จบสาขาอื่นๆ จำนวน 137 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 60.1 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็น ร้อยละ 28.9 และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 5 ปี ขึ้นไป จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 71.1

2. ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 พบว่าครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตร

การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในงานบริหารและบริการหลักสูตรอยู่ในระดับมาก และงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ครูผู้สอนก็มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จำแนกตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา พบว่าครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาสาขาที่แตกต่างกันมีการปฏิบัติงานบริหารและบริการหลักสูตร และงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันมีการปฏิบัติงานบริหาร บริการหลักสูตร และงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี จำนวน 228 ฉบับ ได้รับกลับคืนครบทั้ง 228 ฉบับ คิดเป็นร้อยละร้อยจากการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี สรุปผลได้ดังนี้

1. ค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัยจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 39.9 ครูผู้สอนที่จบสาขาอื่นๆ จำนวน 137 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 60.1 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 28.9 และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 5 ปี ขึ้นไป จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 71.1

2. ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในงานบริหารและบริการหลักสูตรอยู่ในระดับมาก และงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ครูผู้สอนก็มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จำแนกตามสาขาที่สำเร็จการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาสาขาที่แตกต่างกันมีการปฏิบัติงานบริหารและบริการหลักสูตร และงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนพบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานบริหารและบริการหลักสูตร และงานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องข้องในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

1.1 สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการจัดครูเข้าสอนตามสาขาที่ครูสำเร็จการศึกษา เปิดโอกาสให้ครูเลือกระดับที่ครูถนัดและมีประสบการณ์

1.2 ผู้บริหารควรติดตามและนิเทศการใช้แผนการจัดประสบการณ์ของครูให้ต่อเนื่อง และควรเปิดโอกาสให้ครูเลือกผู้ให้การนิเทศจากภายนอก เช่น ศึกษานิเทศก์ ครู- อาจารย์จากหน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อผลการนิเทศของผู้บริหาร ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี

2.2 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี

บรรณานุกรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2546. คู่มือการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย.

หน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.พ.

Best, J. W. 1978. **Research in Education**. 4th New Jersey : Prentic – Hall.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
ที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอดและวิธีสอนแบบปกติ

A COMPARATIVE STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT AND ATTITUDE TOWARDS
LEARNING ENGLISH OF MATHAYOMSUKSA 3 STUDENTS TAUGHT BY
THE COMMUNICATIVE APPROACH INTEGRATED WITH
CONCEPT ATTAINMENT AND BY CONVENTIONAL METHOD

¹⁾เสาวনীย์ ใจจำ ²⁾ ผศ. ดร.จันทนี อินทรสุด ³⁾ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ

¹⁾Saowanee Jaikham ²⁾Asst.Prof. Dr. Chantanee Indrasuta ³⁾Dr.Boonrueng Sriharun

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด และที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนปากพลีวิทยาการ จังหวัดนครนายกจำนวน 79 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองจำนวน 41 คน ได้รับวิธีสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด และกลุ่มควบคุมจำนวน 38 คน ได้รับวิธีสอนแบบปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด 2) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบปกติ 3) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และ 4) แบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ในการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที (t-test แบบ Independent Samples)

¹⁾ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

²⁾ อาจารย์พิเศษหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

³⁾ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. เจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มทดลอง ดีกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The objective of this study was to compare English learning achievement and attitude of Mathayom Suksa 3 students taught by the communicative approach integrated with concept attainment and by conventional method.

The samples of this study were 79 Mathayomsuksa 3 students during the first semester of the 2006 academic year at Pak Phli Wittayakarn School, Nakhon Nayok province, selected by using Sample Random Sampling Technique and divided into two groups. The first group, the experimental group, consisted of 41 students was taught by the communicative approach integrated with concept attainment method. The other group, the control group, consisted of 38 students was taught by the conventional method. The instruments used in this study were : (1) lesson plans for communicative approach English integrated with concept attainment, (2) lesson plans for conventional method, (3) the English learning achievement test, and (4) a questionnaire on attitude towards English learning. They were constructed by the researcher. Data, analyzed by statistic package of social science, were mean, standard deviation, t-test for independent samples.

The results of the research were as follow :

1. The English learning achievement of the experimental group was higher than that of the control group at the .05 level of significance.
2. The attitude towards English learning of the experimental group was better than that of the control group at the .05 level of significance.

ความสำคัญของปัญหา

ประการแรก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ทุกสังกัด จากการประเมินของหน่วยงานต่างๆ และการประเมินระดับชาติ วิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยรวมทั้งทั่วประเทศต่ำกว่าร้อยละ 50 ประการที่สอง ผลจากการประเมินระดับชาติคะแนนด้านการคิดวิเคราะห์

ต่ำมาก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก, 2547) สามารถพูดได้ว่าเด็กไทยคิดวิเคราะห์ไม่เป็น และใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารไม่ได้ ประกอบกับปีพุทธศักราช ๒๕๔๕ เป็นปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีมาตรการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา โดยเน้นการพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ และให้สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ลดปัญหาการท่องจำ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) เป็นสำคัญ

คำสำคัญ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติที่มีต่อการเรียน การสร้างความคิดรวบยอด

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

วิธีสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด และวิธีสอนแบบปกติ มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนต่างกันอย่างไรสูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด และวิธีสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด และวิธีสอนแบบปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด และวิธีสอนแบบปกติ ตามหนังสือเรียนภาษาอังกฤษ Your Turn 3, Dynamic English 1 และหนังสือภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดนครนายก

ระยะเวลาในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลอง 15 สัปดาห์ ๆ ละ 1 ชั่วโมง เมื่อรวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แล้วใช้เวลาทั้งสิ้น 17 สัปดาห์ โดยเริ่มทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนปากพลีวิทยาคาร จังหวัดนครนายก จำนวน 3 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 115 คน ซึ่งจัดนักเรียนแบบละความสามารถทางการเรียนให้อยู่ในระดับใกล้เคียงกันทั้ง 3 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2549 ของโรงเรียนปากพลีวิทยาคาร ได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยใช้วิธีจับฉลากจำนวน 2 ห้องเรียนจาก 3 ห้องเรียนแล้วนำ 2 ห้องเรียนมาจับฉลากเพื่อเลือกห้องเรียนหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองประกอบด้วยนักเรียนจำนวน 41 คน ใช้วิธีสอนที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด และอีกห้องเรียนหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม ประกอบด้วยนักเรียนจำนวน 38 คน ใช้วิธีสอนแบบปกติ

2. ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ คือ

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ วิธีสอนซึ่งมี 2 วิธีคือ 1) วิธีสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริม กระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด 2) วิธีสอนแบบปกติ

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด 2) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบปกติ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ 4) แบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

3.1 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด ที่ใช้กับกลุ่มทดลอง และ แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ที่ใช้กับกลุ่มควบคุม ประกอบด้วยแผนจำนวน 15 แผนโดยเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และมีผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบเพื่อแก้ไขปรับปรุงจากนั้นนำแผนการสอน

ที่ปรับปรุงแล้วทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโรงเรียนปากพลีวิทยาการ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้จริง

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ การสอนภาษาอังกฤษ 5 ท่าน ต่อจากนั้นนำไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดแต่ละข้อ และหาค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ จากสูตร KR-20 ของ Kuder Richardson (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 :123)

แบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 30 ข้อ ใช้มาตรวัดของลิเคิร์ท ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยยึดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและมาตรฐานการเรียนรู้ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และทฤษฎีเจตคติที่มี 3 องค์ประกอบคือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านความรู้สึก และ ด้านพฤติกรรม โดยข้อความจะเป็นเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ 5 ด้าน หลังจากนำเสนอ คณะกรรมการวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และปรับปรุงแล้วนำแบบวัดเจตคติไปทดลองใช้กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 34 คน หาค่า อำนาจจำแนกโดยใช้สถิติทดสอบที และหาค่า ความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach,1973)

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.2.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยรวม และจำแนกรายทักษะ 4 ทักษะ ใช้สถิติทดสอบที กรณี กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test แบบ Independent Sample) (Winer, 1971)

3.2.2 การเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ หลังการทดลองระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยรวมและจำแนกรายด้าน ใช้สถิติทดสอบที กรณีกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test แบบ Independent Sample) (Winer, 1971)

ผลการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการ เรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียน ที่ได้รับการสอนแบบปกติ เมื่อจำแนกรายทักษะ 4 ทักษะ ได้ผลการวิจัยดังนี้

1.1 นักเรียนที่ได้รับการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษด้านทักษะการฟัง ด้านทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามแบบปกติ

1.2 นักเรียนที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้านทักษะการพูด ไม่แตกต่างกัน

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับวิธีสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด มีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ดีกว่านักเรียนที่ได้รับวิธีสอนแบบปกติ เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน 5 ด้าน ได้ผลดังนี้

2.1 นักเรียนที่ได้รับวิธีสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด มีเจตคติด้าน 1) ความกระตือรือร้น ความสนใจในการเรียน 2) ความรู้ความสามารถในการใช้ภาษา 3) การเห็นประโยชน์และคุณค่าของการเรียนภาษาอังกฤษ 4) กิจกรรมการเรียนการสอน สูงกว่านักเรียนที่ได้รับวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 นักเรียนที่ได้รับวิธีสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอดและนักเรียนที่ได้รับวิธีสอนแบบปกติ มีเจตคติด้านการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับนักเรียนที่ได้เรียนภาษาอังกฤษมาแล้วเป็นเวลาหลายปีและรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอดที่พัฒนาขึ้น จากการรวมแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารกับแนวคิดที่เน้นความรู้ความเข้าใจกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ภาษา เสริมด้วยแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ความคิดรวบยอด เป็นแนวความเชื่อใหม่ที่เชื่อว่า ถ้าให้นักเรียนได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ไวยากรณ์อย่างแจ่มชัด แล้วจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกใช้ความรู้ทางภาษานั้นเพื่อการสื่อสารมากเพียงพอ นักเรียนจะสามารถพัฒนาการใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ มีการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่วและเหมาะสม สอดคล้องกับนิพพิทา กุลชิต (2536) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ภาษาอังกฤษต่ำและตอบสนองหลักสูตรใหม่ ที่เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด และกระบวนการแสวงหาความรู้โดยใช้รูปแบบการสอนเพื่อให้เกิด

มโนคติของ Bruner สอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยสรุปว่าการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนเพื่อให้เกิดมโนคติ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ สูงกว่าการสอนตามคู่มือครู

จากการวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้จำแนกเป็น 4 ทักษะ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้านทักษะการฟัง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มทดลอง มีผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการฟัง สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ทั้งนี้ อาจเป็น เพราะกลุ่มทดลองฝึกทักษะการฟังจากการที่ครูนำเสนอตัวอย่างประโยคที่ใช่ และไม่ใช่ หลายประโยค ใช้เวลาฝึกในชั้นตอนนี้ นานกว่าชั้นตอนอื่นๆ และได้คุณภาพ ประกอบเชื่อมโยงเรื่องราว จนเกิดความคิดรวบยอดและฝึกใช้ชั้นตอนที่ 1-3 จนเข้าใจและสามารถตอบคำถามได้ แสดงบทบาทสมมุติซ้ำๆ จนจำได้ เข้าใจความหมายได้แม่นยำ ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมฝึกทักษะการฟังจากการอ่านประโยคของครู เทป เป็นการบอกเนื้อหาที่จะเรียนโดยตรงไม่ได้เกิดจากการคิดเปรียบเทียบด้วยตนเอง นักเรียนจึงไม่ค่อยตั้งใจฟังเท่าที่ควร สอดคล้องกับกัทบูลแห่งการฝึกหัดของธอร์น ไคค์ที่ว่า การที่ผู้เรียนได้ฝึกหัดหรือกระทำซ้ำๆ บ่อยๆ เป็นการสร้างความมั่นคงของการเรียน ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ได้นานและคงทนถาวร การที่ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้อยู่เสมอ ก็จะทำให้เกิดความชำนาญคล่องแคล่ว (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2534) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญแข วงศ์สุริยา (2546) และนนทพร ภูวรัตน์ (2546)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้านทักษะการพูด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้านทักษะการพูดไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจาก ทักษะการพูดเป็นทักษะที่แสดงออก (Productive Skill) เป็นการสื่อสาร 2 ทาง มีปฏิสัมพันธ์กัน โดยเริ่มจากการฟังที่เข้าใจแล้วพูดโต้ตอบกลับไป ซึ่งเป็นผลออกมาจากความสามารโดยธรรมชาติ ไม่เหมือนทักษะการฟัง การอ่าน และการเขียน ซึ่งถือว่าเป็นทักษะที่รับรู้ (Receptive Skill) มีการสื่อสารทางเดียว และอีกประการหนึ่ง กิจกรรมการเรียนการสอนของวิธีสอนทั้งสองกลุ่ม มุ่งเน้นการสอนเพื่อการสื่อสารให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงออกทางภาษาในลักษณะปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม พัฒนาการพูดโดยบทบาทสมมุติ และในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเองนักเรียนทั้งสองกลุ่มจึงมีโอกาสได้ฝึกทักษะการพูดไม่แตกต่างกัน ส่งผลให้นักเรียนสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการพูดไม่แตกต่างกัน แต่ระดับความสามารถในการพูดของนักเรียนทั้งสองกลุ่มเพิ่มขึ้นกว่า ก่อนทดลอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นารี นาจวง (2541) และสุกัญญา ศิลประสาท (2544)

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้านทักษะการอ่าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่านักเรียนกลุ่มทดลอง มีผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการอ่านสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะในขั้นตอนของการนำเสนอเนื้อหา ให้ตัวอย่างที่ “ใช่” และ “ไม่ใช่” จะต้องใช้สื่ออุปกรณ์มาประกอบการสอนมาก เป็นสื่อที่ชัดเจน ซึ่งเมื่อเห็นแล้วสามารถแยกความแตกต่างได้ สอดคล้องกับประโยชน์ที่อ่าน อาจเป็นภาพ ของจริง ในเรื่องของสื่อการเรียนนั้น โรสเบอร์รี่ (Roseberry , 1985) กล่าวว่าสื่อการเรียนจะมีผลต่อความสามารถทางการอ่านของผู้เรียนมาก เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนได้รู้จักวิเคราะห์ลักษณะหรือชนิดเนื้อความได้ และจะทำให้เข้าใจในสิ่งที่อ่านได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ อารี พันธุ์ณี (2534) ที่กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความพอใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณี เวทไชยสง (2544)

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษในทักษะการเขียน ของกลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในการที่จะเขียนเพื่อสื่อความหมายได้นั้นนักเรียนต้องมีความรู้ทั้งในเรื่องความหมาย ไวยากรณ์ และอักษรวิธี สามารถจำความรู้มาใช้ให้ถูกต้องตามสถานการณ์ และมีทักษะในการเขียน การสอนโดยใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น เน้นสอนไวยากรณ์โดยเฉพาะ จึงทำให้สามารถพัฒนาการเขียนได้ดีกว่าในระยะเวลาเท่ากัน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Jerome Bruner (อ้างในมาลินี จุฑะรพ, 2537: 124) ที่ว่า “กระบวนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียน เรียนได้ผลดีในระยะสั้นคือการสอนแก่นหรือสาระของวิชานั้นๆ”

จากผลการวิจัยที่พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด มีเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบปกติ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากในการจัดกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด ทุกขั้นตอนของการสอน ผู้สอนกับผู้เรียนต้องมีส่วนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนโดยการต่อความ เสริมความคิดที่ผู้เรียนต้องการพูด เขียน หรือแสดงออกทางความคิดต่างๆ เพื่อการสื่อสาร จึงเป็นสาเหตุให้การปฏิบัติทางภาษาของผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย, 2533) การช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ผู้เรียนจะเกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของตน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

สอดคล้องกับผลการทดสอบของริชาร์ด และ บาร์ทเลต (Walker, Richard & Bartlett , 1984) กุศยา แสงเดช (2537) และ โชติกา ศรีถาวร (2543) ซึ่งใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 การที่นักเรียนประสบความสำเร็จในการปฏิบัติ กิจกรรมใดๆ ย่อมทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ พอใจ และเรียนอย่างมีความสุข เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนย่อมอยากเรียนรู้ต่อไป (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ , 2534)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกรายด้าน 5 ด้าน สรุปผลการวิจัยว่า นักเรียนกลุ่มทดลอง มีเจตคติด้านความกระตือรือร้น สนใจในการเรียน ด้านความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาด้านการเห็นประโยชน์และคุณค่าของการเรียนภาษาอังกฤษ และด้านกิจกรรมการเรียนการสอนดีกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้านการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มใช้ภาษาสื่อสารโดยใช้เหตุการณ์ที่เหมือนในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีลักษณะเป็นเกม การแสดงบทบาทสมมติ หรือกิจกรรมที่ใช้ในการสนทนา ในชีวิตประจำวันเพื่อการสื่อสาร เนื้อหาอาจให้เด็กสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต หนังสือจากห้องสมุดเป็นแหล่งในการเรียนรู้ ใช้ค้นคว้าเพื่อนำมาใช้ในการสื่อสารต่อไป การเขียน คำศัพท์ ประโยค ความหมายของคำและประโยค รวมถึงการใช้เครื่องหมายวรรคตอนในการปฏิบัติกิจกรรม แต่นักเรียนในชนบทไม่ค่อยมีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียนมากนัก ไม่มีชาวต่างชาติมาให้ฝึกพูด และแหล่งเรียนรู้ ที่จะใช้แสวงหาความรู้ในโรงเรียนมีไม่เพียงพอ กับจำนวนนักเรียน จึงทำให้นักเรียนมีเจตคติในด้านการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันทั้งสองกลุ่ม คะแนนเฉลี่ยของเจตคติ ที่มีต่อวิชาภาษาอังกฤษด้านการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม จึงไม่แตกต่างกัน แต่ก็มีการพัฒนาดีขึ้นกว่าก่อนเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไปในการเรียนการสอน สามารถนำกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด ไปสอนนักเรียนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษให้สูงขึ้น โดยเฉพาะทักษะการอ่าน และการเขียน ผู้ที่จะนำวิธีสอนนี้ไปใช้ควรจะศึกษาให้มีความเข้าใจชัดเจน เกี่ยวกับความคิดรวบยอดของเรื่องที่จะสอนเป็นอย่างดี จำนวนนักเรียนในชั้นเรียนไม่ควรมากเกินไป และการจัดกิจกรรมกลุ่มควรลดละนักเรียนทั้งอ่อน ปานกลาง และเก่งอยู่ในกลุ่มเดียวกันเพื่อฝึกความสามัคคีช่วยเหลือกัน ส่งผลถึงเจตคติที่ดีต่อวิชาเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน ควรเตรียมความพร้อมให้นักเรียนคุ้นเคยกับกระบวนการเรียนรู้ความคิดรวบยอด เช่น ให้นักเรียนเล่นเกม “ใช่” – “ไม่ใช่” กับความคิดรวบยอดง่ายๆ เปรียบเทียบพืช กับสัตว์เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาเปรียบเทียบหาลักษณะเฉพาะ ของความคิดรวบยอดที่ซับซ้อนอย่างมีทิศทาง ควรทดลองในระดับชั้นอื่นๆ หรือในการวิจัยครั้งต่อไป ควรลดเวลาในขั้นตอนการฝึกความคล่อง ไปเพิ่มเวลาขั้นตอนการสื่อสารให้มากที่สุด ควรมีเทคนิคการนำเสนอตัวอย่างที่หลากหลายรูปแบบเพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย ควรใช้กิจกรรมเสริมแรง เช่น บวกคะแนนเพิ่ม ให้รางวัลเป็นสิ่งของที่ไม่น่าแพงนัก ให้คำชมเชย ยกย่อง ฯลฯ กับผู้ที่ยกตัวอย่างด้วยตนเองได้ ทำให้นักเรียนสนใจ ตั้งใจมากขึ้น ครูผู้สอนควรกระตุ้น และส่งเสริมการแสดงออกของนักเรียนโดยการ

แสดงความสนใจและยอมรับความคิดของนักเรียน เพื่อฝึกความกล้า ช่วงเวลาที่นักเรียน ไม่อยากร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนสูงสุด คือ เวลาระหว่าง 11.00-12.00 น. ซึ่งเป็นเวลาที่นักเรียนเริ่มหิว ไม่มีสมาธิในการเรียน ควรหลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเวลานี้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย ควรศึกษาผลการใช้รูปแบบวิธีสอนระหว่างวิธีสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสร้างความคิดรวบยอด และวิธีสอนแบบปกติ ที่มีต่อความสามารถในการพูด และเจตคติ ของนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษระดับชั้นอื่นๆ และทดลองใช้กับนักเรียนที่เรียนอ่อน โดยปรับปรุงตัวอย่างให้ง่ายขึ้น และชัดเจนขึ้น

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2544. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.**

โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์. 2545

กุศยา แสงเดช. 2537. การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ภาษาอังกฤษและเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู.

วารสารวิจัยสนเทศ. 14(168) : 15-21.

เขตพื้นที่การศึกษานครนายก, สำนักงาน. 2547. เอกสาร รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2546 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครนายก : งานวัดและประเมินผลการศึกษา.

โชติกา ศรีถาวร. 2543. ผลของการใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่มีต่อเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนชนวนวิทยา จังหวัดชัยภูมิ. ปรินญาณิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นารี นาจวง. 2541. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้มโนคติ ของ Bruner กับการสอนตามปกติ. วิทยานิพนธ์. ปรินญาณิพนธ์ สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นิพพิทา กุลชิต. 2536. การศึกษาวิจัยเพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ภาษาอังกฤษต่ำและตอบสนองหลักสูตรใหม่ที่เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด และกระบวนการแสวงหาความรู้โดยใช้รูปแบบการสอนเพื่อให้เกิดมโนคติของ Bruner สอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนหนองแสงวิทยาเสริม

- อำเภอสมเด็จพระ จังหวัดกาฬสินธุ์ เปรียบเทียบกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณีพันธ์
ปรินญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นนทพร ภูวรัตน์. 2546. การใช้เพลงและนิทานในการเพิ่มความสามารถด้านการฟังของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางวัน จังหวัดพังงา. สารนิพนธ์ ศศ.ม.
(การสอนภาษาอังกฤษใน ฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2534. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อส่งเสริม กรุงเทพฯ.
พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. วิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เพ็ญแข วงศ์สุริยา. 2546. การพัฒนาความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
โดยใช้สถานการณ์จริงของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสกลนคร. ปรินญาณีพันธ์ ศศ.ม.
(การสอนภาษาอังกฤษ ในฐานะภาษาต่างประเทศ) กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุกัญญา ศิลประสาท. 2544. การพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมุติ. ปรินญาณีพันธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวรรณณี เวทไชสง. 2544. การพัฒนาความสามารถและแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เอกสารจริง. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (การสอน
ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เสาวลักษณ์ รัตน์วิเศษ. 2533. การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา.
กรุงเทพฯ : ประยูรวงศ์.
- อารี พันธุ์มณี. 2534. หนังสือจิตวิทยาเสริมสร้างและพัฒนาการเรียนรู้ จิตวิทยาการเรียนการสอน.
กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน.
- Cronbach, L. J. 1973. **Essentials of Psychological Testing**. New York : Harper & Row.
- Rosebrry, Ann Stuart. 1986. Sementic and Systatic Base of Text Comprehension.
Dissertation Abstracts International. 46(08) : 2249 – A.
- Walker, Richard F., B.F. Bartlett and S. Rattanavich. 1984. **Teacher's Noter on a
Program of Concentrated Language Encounter Teaching**. Bangkok :
Srinakharinwirot University

Winer, B.J. 1971. **Statistical Principles in Experimental Design**. 2nd ed. New york :
McGraw-Hill

แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท ทาคาฮาชิ โคราช (1995) จำกัด
THE MOTIVATION IN WORK OF EMPLOYEES IN
TAKAHASHI KORAT (1995) COMPANY LIMITED

¹⁾ กวี แยมกลีบ ²⁾ ดร.ชลอ วงศ์แสวง ²⁾ ผศ.ดร.ภิเชก จันทร์เอี่ยม

¹⁾ Kawee Yaemklib ²⁾ Dr.Chalo Wongsawang ²⁾ Asst. Prof. Dr. Pisake Juneam

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท ทาคาฮาชิ โคราช (1995) จำกัด ตามปัจจัยส่วนบุคคล และแผนกงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งผลการวัดค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท ทาคาฮาชิ โคราช (1995) จำกัด ตามแผนกงาน ปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้า ปัจจัยค้ำจุน ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการนิเทศ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และด้านสภาพการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบระดับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท ทาคาฮาชิ โคราช (1995) จำกัด

2.1 เมื่อเปรียบเทียบตามเพศพบว่า ภาพรวมและปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้า ปัจจัยค้ำจุน ด้านการนิเทศ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และด้านสภาพการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยจูงใจ ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ปัจจัยค้ำจุน ด้านนโยบายและการบริหาร ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 เมื่อเปรียบเทียบตามสถานภาพสมรสพบว่า ภาพรวมและปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้า ปัจจัยค้ำจุน

¹⁾ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

²⁾ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการนิเทศ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และด้านสภาพการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยจูงใจ ด้านการยอมรับนับถือ ไม่แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 เมื่อเปรียบเทียบตามระดับการศึกษาพบว่า ภาพรวม และปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้า ปัจจัยค้ำจุน ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการนิเทศ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และด้านสภาพการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยจูงใจ ด้านลักษณะของงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 เมื่อเปรียบเทียบตามตำแหน่งงานพบว่า ภาพรวมและปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านความรับผิดชอบ ปัจจัยค้ำจุน ด้านการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยจูงใจ ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความก้าวหน้า ปัจจัยค้ำจุน โดยภาพรวมและด้านนโยบายและการบริหาร ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และสภาพการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 เมื่อเปรียบเทียบตามรายได้ต่อเดือนพบว่า ภาพรวม และปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้า ปัจจัยค้ำจุน ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการนิเทศ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และด้านสภาพการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 เมื่อเปรียบเทียบตามอายุพบว่า ภาพรวมและปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้า ปัจจัยค้ำจุน ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการนิเทศ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และด้านสภาพการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.7 เมื่อเปรียบเทียบตามแผนกงานพบว่า ภาพรวมและปัจจัยจูงใจ ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้า ปัจจัยค้ำจุน ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการนิเทศ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และด้านสภาพการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The purpose of this research were to study and compare the level of motivation in work of employees in Takahashi Korat (1995) Company Limited by personal factors and division. The sample of

this study was 302 respondents. The questionnaire with reliability of .92 was used to collect data. The statistical used in analyzing data were percentage, arithmetic mean, standard deviation, t - test and F - test. The finding were as follows :

1. The level of motivation in work of employees as a whole and the aspects of achievement, recognition, work itself, responsibility, advancement, company policy and administration, supervision - technical, salary, interpersonal relation – supervision and working condition were at moderate level.

2. Comparing the level of motivation in work of employees in Takahashi Korat (1995) Company Limited :

2.1 Gender compared : The motivation in work of employees in Takahashi Korat (1995) Company Limited as a whole and motivators factors the each aspect of achievement, responsibility and advancement hygiene factors the each aspect of supervision - technical, salary, interpersonal relation – supervision and working condition had significant difference at the .05 level while motivations factors the each aspect of recognition, work itself hygiene factors the each aspect of company policy and administration had non significant difference at the .05 level.

2.2 Civil status compared : The motivation in work of employees in Takahashi Korat (1995) Company Limited as a whole and motivators factors the each aspect of achievement, work itself, responsibility and advancement hygiene factors the each aspect of company policy and administration, supervision - technical, salary, interpersonal relation - supervision and working condition had significant difference at the .05 level while motivations factors the each aspect of recognition had non significant difference at the .05 level.

2.3 Educational attainment compared : The motivation in work of employees in Takahashi Korat (1995) Company Limited as a whole and motivators factors the each aspect of achievement, recognition, responsibility, advancement hygiene factors the each aspect of company policy and administration, supervision - technical, salary, interpersonal relation - supervision and working condition of had non significant difference at the .05 level while motivations factors the each aspect of work itself had significant difference at the .05 level.

2.4 Position compared : The motivation in work of employees in Takahashi Korat(1995) Company Limited as a whole and motivators factors the each aspect of achievement, responsibility hygiene factors the each aspect of supervision - technical had significant difference at the .05 level while motivations factors the each aspect of recognition, work itself, advancement hygiene

factors as a whole and the each aspect of company policy and administration, salary, interpersonal relation - supervision and working condition had non significant difference at the .05 level.

2.5 Income compared : The motivation in work of employees in Takahashi Korat (1995) Company Limited as a whole and motivators factors the each aspect of achievement, recognition, work itself, responsibility and advancement hygiene factors the each aspect of company policy and administration, supervision - technical, salary, interpersonal relation - supervision and working condition had non significant difference at the .05 level.

2.6 Age compared : The motivation in work of employees in Takahashi Korat (1995) Company Limited as a whole and motivators factors the each aspect of achievement, recognition, work itself, responsibility and advancement hygiene factors the each aspect of company policy and administration, supervision - technical, salary, interpersonal relation - supervision and working condition had non significant difference at the .05 level.

2.7 Division compared : The motivation in work of employees in Takahashi Korat (1995) Company Limited as a whole and motivators factors the each aspect of recognition, work itself, responsibility and advancement hygiene factors the each aspect of company policy and administration, supervision-technical, salary, interpersonal relation - supervision and working condition had non significant difference at the .05 level while motivations factors the each aspect of achievement had significant difference at the .05 level.

ความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันนี้ ระบบเศรษฐกิจโลกเปลี่ยนแปลงมากขึ้น ทุกประเทศจึงจำเป็นต้องเตรียมพร้อมในด้านความรู้ความสามารถของบุคลากร เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้ระบบเศรษฐกิจพร้อมที่จะรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในปัจจุบันนี้ทรัพยากรที่เป็นตัวแปรที่สำคัญในการแข่งขันทางธุรกิจนั้น อยู่ที่ทรัพยากรหลัก คือ บุคลากร ที่พร้อมที่จะทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ แรงจูงใจเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาในเชิงบวก ขณะเดียวกัน หากมนุษย์ไม่มีแรงจูงใจและความพึงพอใจ จะทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาในเชิงลบ

แม้ว่าเรื่องของแรงจูงใจในการทำงานจะมีการศึกษาอย่างมาก แต่ในปัจจุบันก็ยังมีผู้ให้ความสนใจศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่อง และยังเป็นเรื่องที่ทันสมัยอยู่เสมอ จึงเป็นสิ่งจูงใจให้มีการศึกษาเรื่องนี้ตลอด สาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเนื่องจาก เรื่องของแรงจูงใจในการทำงาน

เป็นเรื่องที่เป็นพื้นฐานที่ผู้บริหารองค์กรควรให้ความสนใจและควรตระหนักว่า แรงจูงใจของพนักงาน ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

ด้วยเหตุดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญต่อแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานและความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการปรับปรุง พัฒนาการทำงานของพนักงานให้มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การทำวิจัยในหัวข้อเรื่อง แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท ทาคาฮาชิ โคราซ (1995) จำกัด ซึ่งผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่จะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารของบริษัทใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนากิจการของพนักงานให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

คำสำคัญ

แรงจูงใจในการทำงาน

โจทย์วิจัย/ปัญหา

ระดับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท ทาคาฮาชิ โคราซ (1995) จำกัด มีความสำคัญเป็นอย่างไร และแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคล และแผนกงานหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท ทาคาฮาชิ โคราซ (1995) จำกัด
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท ทาคาฮาชิ โคราซ (1995) จำกัด ตามปัจจัยส่วนบุคคล และแผนกงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรได้แก่ พนักงานบริษัท ทาคาฮาชิ โคราซ (1995) จำกัด จำนวน 1,230 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามแผนกงาน และสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ ทุก ๆ คนที่ 4 โดยสุ่มตัวอย่างจากเลขรหัสประจำตัวพนักงานของบริษัท ได้จำนวน 302 คน
2. การหาคุณภาพของเครื่องมือ
2.1 การหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Validity)
นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงในเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีของความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อ

กับจุดประสงค์ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะและเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.6 ส่วนที่มีค่าน้อยกว่า 0.6 นำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ (ยูทพงษ์ กัยวรรณ, 2543 : 123)

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้ว ไปทดลองใช้กับพนักงานของบริษัท ทาคาฮาชิ โคราซ (1995) จำกัด ทั้งสามแผนกงาน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (ยูทพงษ์ กัยวรรณ, 2543 : 137) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .92

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การศึกษาระดับแรงจูงใจของพนักงานบริษัททาคาฮาชิ โคราซ (1995) จำกัด ใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยหรือมัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2 การเปรียบเทียบระดับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท ทาคาฮาชิ โคราซ (1995) จำกัด ตามปัจจัยส่วนบุคคล และแผนกงาน ใช้การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัย

1. ระดับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท ทาคาฮาชิ โคราซ (1995) จำกัดตามแผนกงาน ปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้า ปัจจัยค้ำจุน ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการนิเทศด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และด้านสภาพการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบระดับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท ทาคาฮาชิ โคราซ (1995) จำกัด

2.1 เมื่อเปรียบเทียบตามเพศ พบว่า ภาพรวมและปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้า ปัจจัยค้ำจุน ด้านการนิเทศ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และด้านสภาพการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยจูงใจ ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ปัจจัยค้ำจุน ด้านนโยบายและการบริหาร ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 เมื่อเปรียบเทียบตามสถานภาพสมรส พบว่า ภาพรวม และปัจจัยจูงใจด้านความสำเร็จของงาน ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้า ปัจจัยค้ำจุน ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการนิเทศ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และด้านสภาพการทำงาน

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยจูงใจ ด้านการยอมรับนับถือ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 เมื่อเปรียบเทียบตามระดับการศึกษาพบว่า ภาพรวมและปัจจัยจูงใจด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้าปัจจัยจูงใจ ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการนิเทศ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และด้านสภาพการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยจูงใจ ด้านลักษณะของงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 เมื่อเปรียบเทียบตามตำแหน่งงานพบว่า ภาพรวม และปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านความรับผิดชอบ ปัจจัยจูงใจ ด้านการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยจูงใจ ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความก้าวหน้า ปัจจัยจูงใจ โดยภาพรวมและด้านนโยบายและการบริหาร ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และสภาพการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 เมื่อเปรียบเทียบตามรายได้ต่อเดือนพบว่า ภาพรวม และปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้า ปัจจัยจูงใจ ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการนิเทศ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และด้านสภาพการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 เมื่อเปรียบเทียบตามอายุพบว่า ภาพรวมและปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้าปัจจัยจูงใจ ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการนิเทศ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และด้านสภาพการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.7 เมื่อเปรียบเทียบตามแผนงานพบว่า ภาพรวมและปัจจัยจูงใจ ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้า ปัจจัยจูงใจ ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการนิเทศ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และด้านสภาพการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ระดับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท ทาคาฮาชิ โคราซ (1995) จำกัด ตามแผนงาน ปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้า ปัจจัยจูงใจ ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการนิเทศ

ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และด้านสภาพการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามราย
ด้านพบว่า ปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน และด้านลักษณะของงานมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็น
เพราะ พนักงานทำตามหน้าที่ คือ ทำงานตามเป้าหมาย ก็ถือว่าเป็นไปตามมาตรฐานของบริษัทที่วางไว้
แต่ถ้าทำเกินหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายก็ไม่มีผลตอบแทนที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ
ญาดา พงศบริพัตร (2541) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของพนักงานฝ่ายบัญชีและการเงิน
ในธุรกิจ ผลการศึกษาพบว่า พนักงานฝ่ายบัญชีและการเงินในธุรกิจประกันวินาศภัย มีความพึงพอใจ
ในการทำงานโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบระดับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท ทาคาฮาชิ โคราช
(1995) จำกัด

2.1 เมื่อเปรียบเทียบตามเพศ พบว่า ภาพรวมและปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน
ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้า ปัจจัยค่าจ้าง ด้านการนิเทศ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์
และด้านสภาพการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยจูงใจ ด้านการ
ยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ปัจจัยค่าจ้าง ด้านนโยบายและการบริหาร ไม่แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะ เพศชายมีระดับแรงจูงใจในการทำงานสูงกว่าเพศหญิง
และมีคะแนนค่าเฉลี่ยด้านความสัมพันธ์สูงสุด เนื่องจากเพศชายเป็นเพศที่มีความละเอียดอ่อนน้อยกว่า
และมีความอดทนมากกว่า จึงทำให้การประสานงานในเรื่องต่าง ๆ สะดวกและมีปัญหาน้อย
ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ญาดา พงศบริพัตร (2541) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของ
พนักงานฝ่ายบัญชีและการเงิน ในธุรกิจประกันวินาศภัย พนักงานฝ่ายบัญชีและการเงินที่มีเพศต่างกัน
มีความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายด้าน
พบว่า ด้านความก้าวหน้า และด้านค่าตอบแทนและผลประโยชน์เกี่ยวเนื่อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพนักงานเพศชายมีความพึงพอใจ
ของผู้ปฏิบัติงานโดยรวมมากกว่าเพศหญิง

2.2 เมื่อเปรียบเทียบตามสถานภาพสมรสพบว่า ภาพรวมและปัจจัยจูงใจ ด้าน
ความสำเร็จของงาน ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้า ปัจจัยค่าจ้าง
ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการนิเทศ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และด้านสภาพการทำงาน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยจูงใจ ด้านการยอมรับนับถือไม่แตกต่างกัน
อาจเป็นเพราะ พนักงานที่มีสถานภาพสมรสมีระดับแรงจูงใจสูงกว่าพนักงานที่มีสถานภาพโสด และมี
คะแนนเฉลี่ยด้านความสำเร็จของงาน และด้านความสัมพันธ์สูงสุด เนื่องจาก พนักงานที่มีสถานภาพ
สมรส เมื่อจะกระทำสิ่งใดมักจะคิดถึงครอบครัวเป็นหลัก การทำงานจึงให้ความร่วมมือในทุก ๆ ด้าน
เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ญาดา พงศบริพัตร (2541) ที่ได้ศึกษา

ความพึงพอใจในการทำงานของพนักงานฝ่ายบัญชีและการเงินในธุรกิจประกันวินาศภัย พนักงานฝ่ายบัญชีและการเงินที่มีสถานภาพครอบครัวต่างกัน มีความพึงพอใจในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกัน

2.3 เมื่อเปรียบเทียบตามระดับการศึกษาพบว่า ภาพรวม และปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้า ปัจจัยค้ำจุน ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการนิเทศ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และด้านสภาพการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยจูงใจ ด้านลักษณะของงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะ พนักงานที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. มีระดับแรงจูงใจสูงกว่าพนักงานที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา และมีคะแนนค่าเฉลี่ยด้านความสำเร็จของงานสูงสุด เนื่องจาก พนักงานที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. มีทักษะ ความรู้ ความชำนาญในการทำงานมากกว่าพนักงานที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วันชัย มีเพชร (2547) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน กรณีศึกษาบริษัท คาสิโอ (ประเทศไทย) จำกัด ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน จำแนกตามระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

2.4 เมื่อเปรียบเทียบตามตำแหน่งงานพบว่า ภาพรวม และปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านความรับผิดชอบ ปัจจัยค้ำจุน ด้านการนิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยจูงใจ ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความก้าวหน้า ปัจจัยค้ำจุน โดยภาพรวมและด้านนโยบายและการบริหาร ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และสภาพการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะ พนักงานทั่วไป (รายวัน) มีระดับแรงจูงใจในการทำงานสูงกว่าพนักงานทั่วไป (รายเดือน) และมีคะแนนค่าเฉลี่ยด้านความสำเร็จของงานสูงสุด เนื่องจาก พนักงานทั่วไป (รายวัน) ไม่ต้องรับผิดชอบงานที่ทำโดยลำพัง ส่วนมากจะทำงานกันเป็นทีม จึงไม่ต้องกังวลเรื่องของความผิดพลาดเกี่ยวกับงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมบูรณ์ ปานนาค (2546 อ้างถึงใน สุพร เจริญ, 2548 : 35) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ในสังกัดสำนักงานเขตส่วนภูมิภาคเขต 7 จังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า ระดับตำแหน่งที่แตกต่างกันมีความพอใจที่แตกต่างกัน

2.5 เมื่อเปรียบเทียบตามรายได้ต่อเดือนพบว่า ภาพรวม และปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้า ปัจจัยค้ำจุน ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการนิเทศ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และด้านสภาพการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะ พนักงานที่มีรายได้น้อยกว่า 7,000 บาท และพนักงานที่มีรายได้ตั้งแต่ 7,000 บาทขึ้นไป มีระดับแรงจูงใจในการทำงานเท่ากัน และมีคะแนนค่าเฉลี่ยด้านความสำเร็จของงานสูงสุด เนื่องจาก พนักงานทุกคนได้รับทราบนโยบายและ

กฎเกณฑ์ในการพิจารณาการขึ้นเงินเดือนก่อนเข้าทำงานกับบริษัท ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วันชัย มีเพชร (2547) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน ทัศนศึกษาบริษัท คาสิโอ (ประเทศไทย) จำกัด พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานจำแนกตามรายได้ไม่แตกต่างกัน

2.6 เมื่อเปรียบเทียบตามอายุ พบว่า ภาพรวมและปัจจัยเชิงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้า ปัจจัยค่าจ้าง ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการนิเทศ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และด้านสภาพการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะ พนักงานที่มีอายุมากกว่า 30 ปี มีระดับแรงจูงใจในการทำงานสูงกว่ากลุ่มอื่น และมีคะแนนค่าเฉลี่ยด้านความสัมพันธ์สูงสุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อยกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งเป็นช่วงอายุที่เป็นวัยผู้ใหญ่ และมีอายุการทำงานกับบริษัทมานาน การหางานใหม่จึงเป็นเรื่องยาก จะทำอะไรจึงคิดไตร่ตรองก่อนอย่างรอบคอบ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบกับตัวเองในภายหลัง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วันชัย มีเพชร (2547) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน ทัศนศึกษาบริษัท คาสิโอ (ประเทศไทย) จำกัด พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานจำแนกตามอายุไม่แตกต่างกัน

2.7 เมื่อเปรียบเทียบตามแผนกงานพบว่า ภาพรวมและปัจจัยเชิงใจ ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้า ปัจจัยค่าจ้าง ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการนิเทศ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์ และด้านสภาพการทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยเชิงใจ ด้านความสำเร็จของงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะ พนักงานแผนกผลิตพลาสติกมีระดับแรงจูงใจในการทำงานสูงกว่าแผนกอื่น และมีคะแนนค่าเฉลี่ยด้านความสำเร็จของงานสูงสุด เนื่องจากการทำงานต้องทำงานกันเป็นทีม ผลงานอยู่ที่การปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่ถ้าทำเกินเป้าหมายก็ไม่มีผลตอบแทนที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุพร เจริญ (2548) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของพนักงานบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพิจารณาตามหน่วยงาน พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน พนักงานมีความพึงพอใจในการทำงานไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านความก้าวหน้า ด้านนโยบายและการบริหารงาน ด้านการปกครองบัญชา พนักงานมีความพึงพอใจในการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรปรับปรุงปัจจัยจูงใจในด้านความรับผิดชอบ เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยภาพรวมต่ำที่สุด เช่น ให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขข้อบกพร่องในงาน มีโอกาสรับผิดชอบงานที่นอกเหนือจากงานประจำ และให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ เป็นต้น

2.2 ควรปรับปรุงปัจจัยค้ำจุนในด้านสภาพการทำงาน เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยภาพรวมต่ำที่สุด เช่น จัดให้มีอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ อย่างเพียงพอ มีบรรยากาศการทำงานที่ดี และมีความรู้สึกปลอดภัยในการทำงาน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะทั่วไป

2.1 การสร้างแรงจูงใจจากปัจจัยภายใน ผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับพนักงาน ดังนี้

2.1.1 จัดให้มีแผนปฏิบัติงานของบริษัท โดยพนักงานตั้งเป้าหมายและวางแผนร่วมกับฝ่ายบริหาร มีการติดตามประเมินผล การมอบหมายควรมอบให้เหมาะสมกับพนักงานตามลักษณะงานที่พนักงานสนใจและมีความถนัด เป็นงานที่ท้าทายความสามารถของพนักงาน เมื่อทำงานสำเร็จควรมีการยกย่องชมเชยและเผยแพร่งานต่อไป

2.1.2 สนับสนุนให้พนักงานมีความก้าวหน้ามากที่สุด อาจเป็นเรื่องเงินเดือน การเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ การศึกษาต่อ การอบรมและดูงาน

2.2 การสร้างแรงจูงใจจากปัจจัยภายนอก ควรดำเนินการดังนี้

2.2.1 เงินเดือน ควรมีการปรับเงินเดือนให้เหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจ การพิจารณาความดีความชอบ เลื่อนเงินเดือน ควรทำอย่างยุติธรรม ควรจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้เพียงพอ รวดเร็วและเหมาะสมกับค่าครองชีพในปัจจุบัน

2.2.2 สร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีในหน่วยงาน โดยตระหนักว่า พนักงานทุกคนมีความสำคัญต่อความสำเร็จของธุรกิจ มีการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างเพื่อนร่วมงาน เช่น การจัดกิจกรรมนันทนาการ การทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่ การเยี่ยมครอบครัว การประชุมสัมมนาและกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

2.2.3 สถานที่ทำงาน สถานที่ทำงานเป็นสิ่งประกอบที่ทำให้การทำงานมีความสุข เพราะสถานที่ทำงานสามารถบ่งบอกถึงภารกิจ และความมั่นคงของหน่วยงาน การจัดและตกแต่งสถานที่ทำงานให้สะอาดร่มรื่น สวยงาม จะเป็นการสร้างบรรยากาศให้คนในหน่วยงานมีความสุข อยากรทำงาน โดยเฉพาะธุรกิจเอกชน

2.2.4 เครื่องอำนวยความสะดวกในการทำงาน การทำงานจะมีความสุขรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ในหน่วยงานควรมีเครื่องอำนวยความสะดวกดังนี้ เครื่องทุนแรง เช่น เครื่องจักรกล เครื่องใช้ในสำนักงานและเครื่องไฟฟ้าทุกชนิด เครื่องอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาในเรื่องอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการเพิ่มผลผลิตของบริษัท เช่น ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการทำงาน คุณภาพชีวิตการทำงาน ความผูกพันต่อองค์กร เป็นต้น

3.2 ควรเพิ่มเติมในรายละเอียดของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของพนักงาน เพื่อให้ครอบคลุมและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้แก้ไขปัญหาในภาพรวม

บรรณานุกรม

- ญาดา พงศบริพัตร. 2541. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายบัญชีและการเงินในธุรกิจประกันวินาศภัย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. 2543. พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- วันชัย มีเพชร. 2547. ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน กรณีศึกษาบริษัท คาลิโอ (ประเทศไทย) จำกัด. สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สุพร เจด็จย์. 2548. ความพึงพอใจในการทำงานของพนักงานบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน). สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

คุณภาพการให้บริการในการจัดส่งสินค้าของบริษัท อินเตอร์ เอ็กซ์เพรส โลจิสติกส์ จำกัด

THE QUALITY OF DELIVERY SERVICE OF THE INTER EXPRESS

LOGISTICS COMPANY LIMITED

¹⁾จุรีรัตน์ ภูมิพัฒน์พงษ์ ²⁾พศ.ดร.อรสา โกศลนันทกุล ²⁾พศ.ดร.ปิเชก จันทร์เอี่ยม

¹⁾Chureerat Pumattanapong ²⁾Asst. Prof. Dr. Orasa Kosalanantakul ²⁾Asst. Prof. Dr. Pisake Juneam

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับคุณภาพการให้บริการในการจัดส่งสินค้าของบริษัท อินเตอร์ เอ็กซ์เพรส โลจิสติกส์ จำกัด ตามปัจจัยส่วนบุคคล และขนาดสถานประกอบการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 282 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งผลการวัดค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับคุณภาพการให้บริการในการจัดส่งสินค้าของบริษัท อินเตอร์ เอ็กซ์เพรส โลจิสติกส์ จำกัด จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ และด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และด้านสิ่งที่สัมผัสได้ในระดับสูง

2. การเปรียบเทียบระดับคุณภาพการให้บริการในการจัดส่งสินค้าของบริษัท อินเตอร์ เอ็กซ์เพรส โลจิสติกส์ จำกัด

2.1 เมื่อเปรียบเทียบตามเพศพบว่า ภาพรวมและด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 เมื่อเปรียบเทียบตามอายุพบว่า ภาพรวมและด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนองด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

¹⁾ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

²⁾ อาจารย์ประจำหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

2.3 เมื่อเปรียบเทียบตามสถานภาพสมรสพบว่า ภาพรวมและด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 เมื่อเปรียบเทียบตามระดับการศึกษาพบว่า ภาพรวมและด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 เมื่อเปรียบเทียบตามรายได้ต่อเดือนพบว่า ภาพรวมและด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 เมื่อเปรียบเทียบตามขนาดสถานประกอบการพบว่า ภาพรวมและด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare the level of the quality of delivery service of The Inter Express Logistics Company Limited by entrepreneur size. The sample of this study was 282 respondents. The questionnaire with reliability of .95 was used to collect data. The statistics used in analyzing data were percentage, arithmetic mean, standard deviation, t- test and F – test.

The finding were as follows :

1. The level of the quality of delivery service of The Inter Express Logistics Company Limited by entrepreneur size the aspects of reliability, responsiveness, assurance, empathy and tangibles were at high level.

2. Comparing the quality of delivery service of The Inter Express Logistics Company Limited were as follows:

2.1 Gender compared : The quality of delivery service of The Inter Express Logistics Company Limited as a whole and the aspects of reliability, responsiveness, assurance, empathy and tangibles had non significant difference at the .05 level.

2.2 Age compared : The quality of delivery service of The Inter Express Logistics Company Limited as a whole and the aspects of reliability, responsiveness, assurance, empathy and tangibles had non significant difference at the .05 level.

2.3 Civil status compared : The quality of delivery service of The Inter Express Logistics Company Limited as a whole and the aspects of reliability, responsiveness, assurance, empathy and tangibles had non significant difference at the .05 level.

2.4 The educational attainment compared : The quality of delivery service of The Inter Express Logistics Company Limited as a whole and the aspects of reliability, responsiveness, assurance, empathy and tangibles had non significant difference at the .05 level.

2.5 Income compared : The quality of delivery service of The Inter Express Logistics Company Limited as a whole and the aspects of reliability, responsiveness, assurance, empathy and tangibles had non significant difference at the .05 level.

2.6 Entrepreneur size compared : The quality of delivery service of The Inter Express Logistics Company Limited as a whole and the aspects of reliability, responsiveness, assurance, empathy and tangibles had non significant difference at the .05 level.

ความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันนี้ สภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยกำลังย่างเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ ที่เรียกว่า “เศรษฐกิจบริการ” (Service Economy) ทั้งนี้ เป็นผลมาจากการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เป็นกิจกรรมหลัก เป็นที่มาของรายได้เงินตราเข้าประเทศนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 เป็นต้นมา ซึ่งมีปริมาณสูงถึง 2 ใน 3 หรือมากกว่าของรายได้เข้าประเทศทั้งหมด จึงนับได้ว่าอุตสาหกรรมบริการเป็นอุตสาหกรรมชนิดเดียว ที่มีอัตราการขยายตัวสูงมากในขณะนี้ และในอนาคตด้วย สังคมไทย กำลังย่างเข้าสู่ระบบสังคมใหม่ที่เรียกว่า สังคมทวิลักษณ์ เป็นสังคมที่กำลังพัฒนาไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรม (Industrial Country) และในขณะเดียวกันก็เป็นสังคมอุตสาหกรรมบริการ (Hospitality Industry) ด้วย

ลักษณะของสังคมอุตสาหกรรมนั้น สินค้า (Products) เป็นสิ่งที่มองเห็นเป็นรูปร่าง (Tangible Products) การควบคุมคุณภาพของสินค้า (Quality Control) ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติตามขั้นตอนการผลิต การทดสอบสินค้า และการตรวจสอบเป็นครั้งที่สอง เพื่อความมั่นใจในคุณภาพ แต่ในอุตสาหกรรมบริการตัวสินค้าคือ การให้บริการแก่ลูกค้า (Customer Service) ที่การควบคุมไม่ได้เป็นเรื่องง่าย ๆ ถึงแม้ว่านโยบายของบริษัท จะยังคงมีความสำคัญอยู่ก็ตาม แต่การให้บริการ ซึ่งเป็นตัวสินค้าหลักนั้น คุณภาพจึงขึ้นอยู่กับตัวของมนุษย์ในฐานะผู้ให้บริการอุตสาหกรรมบริการนั้นถือว่า การให้บริการคือ ตัวสินค้า (Service is products) และเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการแข่งขัน บริษัทใดก็ตาม ที่เสนอสินค้าให้บริการที่ดีที่สุดแก่ลูกค้า บริษัทนั้นก็คือ บริษัทที่ดีที่สุด ในธุรกิจด้วยเช่นกัน

ในธุรกิจการจัดส่งสินค้า นั้น ถือว่าเป็นธุรกิจของการให้บริการชนิดหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าธุรกิจการให้บริการประเภทอื่น โดยเฉพาะการให้บริการในเรื่องของการจัดส่งสินค้า ประเภทของสินค้าเวชภัณฑ์ ก็ยังมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากในบางครั้ง สินค้าเวชภัณฑ์เป็นเวชภัณฑ์ประเภทของยาช่วยชีวิต พนักงานที่ทำหน้าที่ในการจัดส่งนั้น จึงต้องทำงานแข่งกับเวลา เพื่อส่งยาให้ทันตามความต้องการของลูกค้า ในบางครั้งหากการจัดส่งล่าช้า นั้น อาจหมายถึง ชีวิตของคนไข้ที่รอการรักษาอยู่

หน่วยงานการจัดส่งสินค้า ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่น ให้กับบริษัทที่ทำธุรกิจที่ต้องจัดส่งสินค้าไปยังลูกค้า โดยคาดหวังว่า สินค้าของตนจะสามารถส่งถึงลูกค้าปลายทางตรงตามเวลาที่กำหนด และรักษาคุณภาพของสินค้าที่จัดส่ง ให้คงสภาพเหมือนกับที่ออกจากโรงงานผลิต ตลอดจนรักษาสถานภาพของต้นทุนการจัดส่งให้อยู่ในข้อกำหนด และสนองตอบแนวทางการลดต้นทุนของบริษัท จึงถือได้ว่าผู้จัดส่งสินค้านั้น เป็นตัวแปรสำคัญในการสร้างความสามารถ ให้อยู่เหนือคู่แข่งที่ทำธุรกิจจัดส่งสินค้า โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าเวชภัณฑ์ ยิ่งปัจจุบันมีผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจรับจ้างขนส่งสินค้าและบริการเกิดขึ้นอย่างมากมาย โดยมีรูปแบบของการบริการที่หลากหลาย แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ก็มีเป้าหมายหลักที่จะสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าทั้งสิ้น

บริษัท อินเตอร์ เอ็กซ์เพรส โลจิสติกส์ จำกัด เป็นบริษัทที่ให้บริการด้านการจัดส่งสินค้าทั่วประเทศ จึงทำให้เป็นที่รู้จักของผู้มาใช้บริการอย่างกว้างขวาง บริษัทมุ่งที่จะสร้างสรรค์และปรับปรุงบริการด้านต่าง ๆ อันจะสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับผู้ใช้บริการ บริษัทได้ตระหนักถึงความสำคัญของความพึงพอใจ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินงานมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดทิศทางในการดำเนินงานขององค์กรให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยสามารถนำผลการสำรวจไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพร้อมปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการให้มากยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้ แผนกบริการจัดส่งสินค้า จึงจำเป็นต้องมีทักษะความสามารถ ตระหนักถึงความสำคัญของหัวใจในการบริการ เพื่อให้บริการที่เป็นเลิศกับผู้ใช้บริการได้ ทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่อง คุณภาพการให้บริการในการจัดส่งสินค้าของบริษัท อินเตอร์ เอ็กซ์เพรส โลจิสติกส์ จำกัด ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนนโยบายด้านการบริการให้สอดคล้องกับความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการบริการของบริษัทต่อไป

คำสำคัญ

คุณภาพการให้บริการ

โจทย์วิจัย/ปัญหา

ระดับคุณภาพการให้บริการในการจัดส่งสินค้าของบริษัท อินเทอร์เน็ต เอ็กซ์เพรส โลจิสติกส์ จำกัด มีความสำคัญเป็นอย่างไร และแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคล และขนาดสถานประกอบการหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพการให้บริการในการจัดส่งสินค้าของบริษัท อินเทอร์เน็ต เอ็กซ์เพรส โลจิสติกส์ จำกัด ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณภาพการให้บริการในการจัดส่งสินค้าของบริษัท อินเทอร์เน็ต เอ็กซ์เพรส โลจิสติกส์ จำกัด ตามปัจจัยส่วนบุคคล และขนาดสถานประกอบการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ลูกค้าที่ใช้บริการในการจัดส่งสินค้าของบริษัท อินเทอร์เน็ต เอ็กซ์เพรส โลจิสติกส์ จำกัด ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 957 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ จากบัญชีรายชื่อลูกค้าของบริษัท ทุก ๆ คนที่ 3 ได้สมาชิกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 282 คน

2. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Validity) โดยการนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงในเนื้อหา (Validity) โดยหาค่าดัชนีของความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะของ ยุทธพงษ์ กัวยวรรณ (2543 : 123) แปลความหมายของคะแนน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดไม่ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

และเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.6 ส่วนที่มีค่าน้อยกว่า 0.6 นำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ (ยุทธพงษ์ กัวยวรรณ, 2543 : 123)

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) แล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับลูกค้าของบริษัท

อินเทอร์เน็ต เอ็กซ์เพรส โลจิสติกส์ จำกัด ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งสามขนาดสถานประกอบการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (ยูทรพงษ์ กัวยวรรณ, 2543 : 137) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .95

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การศึกษาระดับคุณภาพการให้บริการในการจัดส่งสินค้าของบริษัท อินเทอร์เน็ต เอ็กซ์เพรส โลจิสติกส์ จำกัด ในเขตกรุงเทพมหานคร ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยหรือมัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.)

3.2 เปรียบเทียบระดับคุณภาพการให้บริการในการจัดส่งสินค้าของบริษัท อินเทอร์เน็ต เอ็กซ์เพรส โลจิสติกส์ จำกัด ตามปัจจัยส่วนบุคคล และขนาดสถานประกอบการ ใช้วิธีการทดสอบค่าทีแบบเป็นอิสระต่อกัน (t - test : Independent) และการทดสอบค่าเอฟ (F - test) และถ้าพบความแตกต่าง ใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการวิจัย

1. ระดับคุณภาพการให้บริการในการจัดส่งสินค้าของบริษัท อินเทอร์เน็ต เอ็กซ์เพรส โลจิสติกส์ จำกัด จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ และด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และด้านสิ่งที่สัมผัสได้อยู่ในระดับสูง

2. การเปรียบเทียบระดับคุณภาพการให้บริการในการจัดส่งสินค้าของบริษัท อินเทอร์เน็ต เอ็กซ์เพรส โลจิสติกส์ จำกัด

2.1 เมื่อเปรียบเทียบตามเพศ พบว่า ภาพรวมและด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 เมื่อเปรียบเทียบตามอายุ พบว่า ภาพรวมและด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 เมื่อเปรียบเทียบตามสถานภาพสมรส พบว่า ภาพรวมและด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 เมื่อเปรียบเทียบตามระดับการศึกษาพบว่า ภาพรวมและด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 เมื่อเปรียบเทียบตามรายได้ต่อเดือนพบว่า ภาพรวมและด้านความเชื่อถือ และไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 เมื่อเปรียบเทียบตามขนาดสถานประกอบการพบว่า ภาพรวมและด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ระดับคุณภาพการให้บริการในการจัดส่งสินค้าของบริษัท อินเทอร์เน็ต เอ็กซ์เพรส โลจิสติกส์ จำกัด จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ และด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และด้านสิ่งที่สัมผัสได้ อยู่ในระดับสูง ผลการศึกษาพบว่า ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องจาก ผู้ใช้บริการให้คะแนนระดับคุณภาพการให้บริการสูงสุดในข้อของการเตรียมพร้อมที่จะให้บริการตลอดเวลา และเต็มใจที่จะช่วยเหลือลูกค้าเมื่อผู้ใช้บริการต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับชาญชัย ปานานาค (2549) ที่ได้ศึกษาคุณภาพการให้บริการสินเชื่อโครงการประชาชน ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพการให้บริการสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ความเชื่อถือและไว้วางใจ การตอบสนองอย่างรวดเร็ว การรับประกัน ความเอาใจใส่ลูกค้า และสิ่งที่สัมผัสได้ อยู่ในระดับสูง และผลงานวิจัยของสิริกัญญา อ่วมอ้อมคำ (2549) ที่ได้ศึกษาคุณภาพการให้บริการของธนาคารออมสิน ภาคนครหลวง 2 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการให้บริการของธนาคารออมสิน ภาคนครหลวง 2 โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ความรู้ความชำนาญ อธิบายไม่ตรี ความไว้วางใจ การเข้าถึงบริการ การติดต่อสื่อสาร การเข้าใจ/รู้จักลูกค้าจริง สิ่งสัมผัสได้/บริการที่เป็นรูปธรรม ความปลอดภัย การตอบสนอง และความเชื่อถือได้ อยู่ในระดับสูง

2. การเปรียบเทียบระดับคุณภาพการให้บริการในการจัดส่งสินค้าของบริษัท อินเทอร์เน็ต เอ็กซ์เพรส โลจิสติกส์ จำกัด

2.1 เมื่อเปรียบเทียบตามเพศ พบว่า ภาพรวมและด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาพบว่า

ผู้ใช้บริการที่เป็นเพศหญิง มีระดับคุณภาพการให้บริการสูงกว่าผู้ใช้บริการที่เป็นเพศชาย แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สิริกัญญา อ่วมอิมคำ (2549) ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ความชำนาญ ทัศนคติไม่ตรี ความไว้วางใจ การเข้าใจ/รู้จักลูกค้าจริง สิ่งสัมผัสได้/บริการที่เป็นรูปธรรม และความเชื่อถือได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเข้าถึงบริการ การติดต่อสื่อสาร ความปลอดภัย และการตอบสนอง ไม่แตกต่างกัน

2.2 เมื่อเปรียบเทียบตามอายุพบว่า ภาพรวมและด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บริการที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป มีระดับคุณภาพการให้บริการสูงกว่าผู้ใช้บริการที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สิริกัญญา อ่วมอิมคำ (2549) ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ความชำนาญ ทัศนคติไม่ตรี ความไว้วางใจ การเข้าถึงบริการ การติดต่อสื่อสาร การเข้าใจ/รู้จักลูกค้าจริง สิ่งสัมผัสได้/บริการที่เป็นรูปธรรม ความปลอดภัย การตอบสนอง และความเชื่อถือได้ ไม่แตกต่างกัน

2.3 เมื่อเปรียบเทียบตามสถานภาพสมรส พบว่า ภาพรวมและด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บริการที่มีสถานภาพสมรส มีระดับคุณภาพการให้บริการสูงกว่าผู้ใช้บริการที่มีสถานภาพโสด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สิริกัญญา อ่วมอิมคำ (2549) ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบตามสถานภาพการสมรส โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ความชำนาญ ทัศนคติไม่ตรี ความไว้วางใจ การเข้าถึงบริการ การติดต่อสื่อสาร การเข้าใจ/รู้จักลูกค้าจริง สิ่งสัมผัสได้/บริการที่เป็นรูปธรรม ความปลอดภัย การตอบสนอง และความเชื่อถือได้ ไม่แตกต่างกัน

2.4 เมื่อเปรียบเทียบตามระดับการศึกษาพบว่า ภาพรวมและด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บริการที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีระดับคุณภาพการให้บริการสูงกว่าผู้ใช้บริการที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สิริกัญญา อ่วมอิมคำ (2549) ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ความชำนาญ ทัศนคติไม่ตรี ความไว้วางใจ การเข้าถึงบริการ การติดต่อสื่อสาร การเข้าใจ/รู้จักลูกค้าจริง สิ่ง

สัมผัสได้/บริการที่เป็นรูปธรรม ความปลอดภัย การตอบสนอง และความเชื่อถือได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 เมื่อเปรียบเทียบตามรายได้ต่อเดือนพบว่า ภาพรวมและด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บริการที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 7,500 บาท มีระดับคุณภาพการให้บริการสูงกว่าผู้ให้บริการที่มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 7,500 บาทขึ้นไป แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสิริภิญญา อ่วมอิมคำ (2549) ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบตามรายได้ต่อเดือน โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความชำนาญ ทัศนคติไมตรี ความไว้วางใจ การเข้าถึงบริการ การติดต่อสื่อสาร การเข้าใจ/รู้จักลูกค้าจริง สิ่งสัมผัสได้/บริการที่เป็นรูปธรรม ความปลอดภัย การตอบสนอง และความเชื่อถือได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 เมื่อเปรียบเทียบตามขนาดสถานประกอบการพบว่า ภาพรวมและด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บริการที่เป็นสถานประกอบการขนาดกลาง มีระดับคุณภาพการให้บริการสูงกว่าผู้บริการกลุ่มอื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชานูชัย ปานนาค (2549) ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบตามศูนย์ธุรกิจและบริการ โดยภาพรวมและด้านความเชื่อถือและไว้วางใจ ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว ด้านการรับประกัน และด้านความเอาใจใส่ลูกค้า ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านสิ่งที่สัมผัสได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การให้บริการผู้บริการที่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็ก ควรเน้นและปรับปรุงด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ข้อจัดเตรียมบริการตามสัญญา ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ข้อสามารถแก้ไขปัญหาของลูกค้าอย่างรวดเร็วและทันเวลา ด้านการรับประกันข้อการรักษาความลับของลูกค้า ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล ข้อการจัดเวลาในการให้บริการเพียงพอแก่ลูกค้าทุกคน ด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ข้อการแต่งกายของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการมีความเหมาะสม

1.2 การให้บริการผู้บริการที่เป็นสถานประกอบการขนาดกลาง ควรเน้นและปรับปรุงด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ข้อจัดเตรียมบริการตามสัญญา ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ข้อสามารถแก้ไขปัญหาของลูกค้าอย่างรวดเร็วและทันเวลา ด้านการรับประกัน

ข้อเจ้าหน้าที่มีความรู้ในการตอบคำถาม ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล ข้อการจัดเวลาในการให้บริการเพียงพอแก่ลูกค้าทุกคน ด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ข้อเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารมีความทันสมัย

1.3 การให้บริการผู้ให้บริการที่เป็นสถานประกอบการขนาดใหญ่ ควรเน้นและปรับปรุงด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ข้อจัดเตรียมบริการตามสัญญา ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ข้อสามารถแก้ไขปัญหาของลูกค้าอย่างรวดเร็วและทันเวลา ด้านการรับประกัน ข้อเจ้าหน้าที่มีความรู้ในการตอบคำถาม ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล ข้อการจัดเวลาในการให้บริการเพียงพอแก่ลูกค้าทุกคน ด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ข้อเทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารมีความทันสมัย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาให้ครอบคลุมปัจจัยแต่ละอย่างที่ผู้ให้บริการมีความต้องการ เช่น ปัจจัยความพึงพอใจ ปัจจัยการให้บริการ ปัจจัยประสิทธิภาพในการทำงาน เพื่อให้เกิดคุณภาพการให้บริการสูงสุด

2.2 การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น ผู้สนใจควรทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อื่น เพื่อเป็นการตรวจสอบผลที่ได้จากการวิจัยว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่

2.3 ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาคุณภาพการให้บริการในการจัดส่งสินค้าของบริษัท อินเทอร์เน็ต เอ็กซ์เพรส โลจิสติกส์ จำกัด ในเขตกรุงเทพมหานคร

2.4 ควรมีรายละเอียดเพิ่มเติมในการแสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อจะได้ทราบข้อมูลในเชิงลึกมากขึ้น

บรรณานุกรม

- ชาญชัย ปานนาค. 2549. **คุณภาพการให้บริการสินค้าเชิงโครงการประชาชน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ยุทธพงษ์ กัวยวรรณ์. 2543. **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ศิริกัญญา อ่วมอิมคำ. 2549. **คุณภาพการให้บริการของธนาคารออมสิน ภาคนครหลวง 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

คุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลบริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด
THE SERVICE QUALITY OF PERSONNEL DEPARTMENT OF CENTRAL LTD

¹⁾ ญัฐกานต์ ขำคม ²⁾ ดร.ต่อศักดิ์ ศิริโวหาร ³⁾ รศ.วันทนีย์ ภูมิภัทราคม
¹⁾ Nuttakan khankom ²⁾ Dr. Torsak Siriwohan ³⁾ Assoc. Prof. Wantanee Phumipattarakom

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล บริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด และเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล บริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด ตามปัจจัยส่วนบุคคลและที่ตั้งสาขา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พนักงานบริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด ทั้ง 4 สาขา ได้แก่ สาขาชิดลม สาขาลาดพร้าว สาขาปิ่นเกล้า และสาขาบางนา จำนวน 392 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ชนิด มาตรฐานส่วนประมาณค่า โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t – test แบบ Independent) และการทดสอบค่าเอฟ (F – test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ถ้าพบว่าแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheff 's)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล บริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด โดยภาพรวม อยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ด้านที่มีระดับคุณภาพการให้บริการสูงสุดคือ ด้านการรับประกันอยู่ในระดับดี รองลงมาได้แก่ด้านความเชื่อถือและไว้วางใจอยู่ในระดับดี ส่วนด้านที่พนักงานเห็นว่าคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลต่ำที่สุดคือ ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว ในระดับดี

2. การเปรียบเทียบระดับคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลตามปัจจัยส่วนบุคคล และสาขาพบว่า

2.1 เปรียบเทียบระดับคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลตามเพศพบว่า โดยภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

¹⁾ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

²⁾ อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

2.2 เปรียบเทียบระดับคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลตามอายุพบว่า โดยภาพรวม และด้านความเชื่อถือและไว้วางใจ ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว ด้านการรับประกัน และด้านความเอาใจใส่เป็นรายบุคคล พนักงานที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับคุณภาพการให้บริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านสิ่งที่สัมผัสได้ไม่แตกต่างกัน

2.3 เปรียบเทียบระดับคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลตามสถานภาพ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความเอาใจใส่เป็นรายบุคคลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 เปรียบเทียบระดับคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 เปรียบเทียบระดับคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลตามที่ตั้งสาขาพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare the Service Quality of Personnel Department of Central Ltd. The samples consisted of 392 respondents from 4 branches which were Chidlom, Ladprao, Pinklao and Bangna. The instrument used to collect data were the questionnaire which the reliability of .98. The data collected was analyzed by the statistic program to find out the frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test the .05 level of significance and compared the two means by using Scheffe's Technique.

The Results of the study were :

1. The level of Service Quality of Personnel Department of Central Ltd. as a whole was high which the highest level was the aspect of assurance followed by the aspect of reliability which was high level and the lowest was responsiveness which was high level also.

2. The comparison of the level of Service Quality of Personnel Department of Central Ltd. by personnel data and branches were as follows:

2.2 The comparison of the level of Service Quality of Personnel Department of Central Ltd. by sex found that as a whole and all as aspects there were no significant difference at the level of .05.

2.3 The comparison of the level of Service Quality of Personnel Department of Central Ltd. by age found that as a whole and aspects of reliability, responsiveness, guarantee and empathy

there were the significant difference at the level of .05 while the aspect of tangibles there was no significant difference.

2.4 The comparison of the level of Service Quality of Personnel Department of Central Ltd. by social status found that as a whole and all aspects there were the significant difference at the level of .05 while the aspect of empathy there was no significant difference.

2.5 The comparison of the level of Service Quality of Personnel Department of Central Ltd. by education level found that as a whole and all aspects there were the significant difference at the level of .05.

2.6 The comparison of the level of Service Quality of Personnel Department of Central Ltd. by branch location found that as a whole and all aspects there were the significant difference at the level of .05.

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันทางแผนกบุคคลได้พัฒนาและปรับปรุงการให้บริการแก่พนักงานของห้างให้มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามพบว่า ในหลายองค์กรกำลังประสบปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยและถ้าหากไม่รีบดำเนินการศึกษาถึงสาเหตุเพื่อที่จะนำมาใช้ในการแก้ไขหรือป้องกันแล้ว อาจทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งของพนักงาน ซึ่งความขัดแย้งของพนักงานอาจเกิดจากความล่าช้าในการให้บริการ การมีมนุษยสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการ รวมถึงความทันสมัยของอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการให้บริการ ตลอดจน กฎ ระเบียบต่าง ๆ ในการขอเอกสารที่สำคัญ ซึ่งต้องมีขั้นตอนชัดเจน

งานวิจัยนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล บริษัทสรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด เพื่อประโยชน์ต่อการนำผลการวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการของศูนย์รวมบริการ และนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุง เพื่อตอบสนองความต้องการของพนักงานที่เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์รวมบริการ (ESC)

คำสำคัญ

คุณภาพการให้บริการ

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

คุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล (บริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด) แตกต่างกันตาม ปัจจัยส่วนบุคคล และสาขา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล บริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล บริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด ตามปัจจัยส่วนบุคคลและสาขา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ จำนวนพนักงานที่เข้ามาใช้บริการแผนกบุคคล ในบริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด ทั้งหมด 19,124 คน

2. กลุ่มตัวอย่างการวิจัยในครั้งนี้ คำนวณจากสูตรทาโรยามานะ ซึ่งจากสูตรการคำนวณข้างต้นจะได้จำนวน 392 ตัวอย่าง ความคลาดเคลื่อนของการกำหนดตัวอย่างที่ช่วงระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ส่วนการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจะดำเนินการโดยนำประชากรในแต่ละกลุ่มมาหาสัดส่วนร้อยละ ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จากนั้นจึงทำการสุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายในการแจกแบบสอบถามกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มาใช้บริการแผนกบุคคล ต่อไป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล บริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด ใน สาขาซิดลม สาขาลาดพร้าว สาขาปิ่นเกล้า สาขาบางนา

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลและสาขาของพนักงานที่เข้ามาใช้บริการแผนกบุคคล บริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด จำนวน 5 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และสาขา

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถาม ที่ถามถึงคุณภาพการให้บริการแผนกบุคคล บริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 40 ข้อ ครอบคลุมคุณภาพการให้บริการ 5 ปัจจัย ได้แก่ ความเชื่อถือและไว้วางใจ การตอบสนองอย่างรวดเร็ว การรับประกัน ความเอาใจใส่เป็นรายบุคคล และสิ่งที่สัมผัสได้ โดยผู้ตอบจะเป็นผู้ประเมินความรู้สึกหรือทัศนคติของตนเองต่อข้อคำถามแต่ละข้อ โดยมีระดับคุณภาพการให้บริการ ทั้งหมด 5 ระดับ

4. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพและเหมาะสม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือดังนี้

4.1 ศึกษารายละเอียดคุณภาพการให้บริการแผนกบุคคล จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจในโครงสร้างด้านเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแบบสอบถาม

4.2 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 5 ข้อ

4.3 สร้างแบบสอบถามเป็นรายชื่อ คุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 40 ข้อ ครอบคลุมปัจจัยที่สำคัญของระดับคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล

4.5 ปัจจัยโดยที่แต่ละปัจจัยจะประกอบไปด้วยคำถามปัจจัยละ 8 ข้อ

4.6 นำแบบสอบถาม เสนอคณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบพิจารณาหาข้อบกพร่อง รวบรวมข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์และเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น

5. การหาคุณภาพเครื่องมือ

5.1 ค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

5.1.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา

5.1.2 นำแบบสอบถาม ที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruency: IOC) โดยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .05 ขึ้นไป ส่วนข้อที่มีค่า IOC น้อยกว่า .05 นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วจากข้อ 5.1 ไปทดลองใช้ (Try Out) กับพนักงานที่เข้ามาใช้บริการแผนกบุคคลในบริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่า .98

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติ ดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

2.1 การทดสอบค่าที (t-test แบบ Independent)

2.2 การทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ถ้าพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วย ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheff's)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล บริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด สามารถนำมาสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุน้อยกว่า 30 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช

2. ผลการวิเคราะห์คุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล บริษัทสรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด โดยภาพรวม อยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า คุณภาพการให้บริการของ แผนกบุคคลมากที่สุด คือ ด้านการรับประกัน ระดับดี และคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลน้อยที่สุด คือ ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว ระดับดี

เมื่อพิจารณาตามสาขา พบว่า

สาขาชิดลม พนักงานบริษัทสรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด เห็นว่าคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล โดยภาพรวม อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า พนักงานของบริษัทสรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด เห็นว่าคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลมากที่สุดคือ ด้านการรับประกัน ระดับดี และพนักงานเห็นว่าคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลน้อยที่สุดคือ ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว ระดับปานกลาง

สาขาลาดพร้าว พนักงานบริษัทสรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด เห็นว่าคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล โดยภาพรวม อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า พนักงานของบริษัทสรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด เห็นว่าคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลมากที่สุดคือ ด้านการรับประกัน ระดับดี และพนักงานเห็นว่าคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลน้อยที่สุดคือ ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว ระดับดี

สาขาปิ่นเกล้า พนักงานบริษัทสรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด เห็นว่าคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล โดยภาพรวม อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า พนักงานของบริษัทสรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด เห็นว่าคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลมากที่สุดคือ ด้านการ

รับประกัน ระดับดี และพนักงานเห็นว่าคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลน้อยที่สุด คือ ด้านความเอาใจใส่เป็นรายบุคคลระดับดี

สาขาบางนา พนักงานบริษัทสรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด เห็นว่าคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล โดยภาพรวม อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า พนักงานของบริษัทสรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด เห็นว่าคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลมากที่สุดคือ ด้านสิ่งที่สัมผัสได้ระดับดี และพนักงานเห็นว่าคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลน้อยที่สุดคือ ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว ระดับดี

3. เปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล ตามปัจจัยส่วนบุคคลและสาขาพบว่า

3.1 เปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล จำแนกตามเพศพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 เปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล จำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรายด้านได้แก่ ด้านความเชื่อถือและไว้วางใจ ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว ด้านการรับประกัน และด้านความเอาใจใส่เป็นรายบุคคลพบว่า พนักงานที่มีอายุแตกต่างกัน มีความเห็นว่าคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านสิ่งที่สัมผัสได้ไม่แตกต่างกัน

3.3 เปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล จำแนกตามสถานภาพพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านเกือบทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความเอาใจใส่เป็นรายบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 เปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 เปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล จำแนกตามสาขาพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย คุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล บริษัทสรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล บริษัทสรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคุณภาพการให้บริการด้านความเชื่อถือและไว้วางใจ เรื่องของขั้นตอนการบริการและมาตรฐานการให้บริการที่มีประสิทธิภาพมีระบบการจัดทำฐานข้อมูลที่แม่นยำและปลอดภัยในการให้บริการตลอดจนการบริการที่ให้ความสะดวก

รวดเร็วทันเวลาที่พนักงานต้องการทั้งด้านการเงินและความรวดเร็วในการให้บริการรวมถึงการบริการที่ยิ้มแย้มอัธยาศัยที่ดีต่อกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลมากที่สุด คือ ด้านการรับประกัน ระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ระบบฐานข้อมูลการจ่ายเงินเดือนที่ตรงกำหนดระยะเวลา รวมถึงการจัดทำเอกสารที่รวดเร็วถูกต้อง และคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลน้อยที่สุด คือ ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว ระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พนักงานบริษัทสรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด ทั้ง 4 สาขาที่มาใช้บริการของแผนกบุคคลของบริษัทมีความเห็นว่าการบริการด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็วยังไม่เป็นที่ประทับใจมากเท่าที่ควรด้านความพร้อมในการให้บริการ การติดต่อประสานงาน ฯลฯ

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลและที่ตั้งสาขา ผลการวิจัยพบว่า

2.1 เพศ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานว่าคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล (บริษัทสรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด) แตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเพศหญิงจะมีความคิดที่แตกต่างจากเพศชายเพราะเพศหญิงจะมีความละเอียดรอบคอบ ความเป็นอยู่ และความมั่นคงของงาน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของปรัชญา จันทราภักย์ (2542) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนที่มาใช้บริการ ณ สำนักงานเขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ศึกษาเฉพาะกรณีงานทะเบียนราษฎรปัจจัยด้านการมารับบริการกับความพึงพอใจในบริการ พบว่า เพศ จำนวนครั้งของการมาใช้บริการในรอบ 2 ปี ภูมิลำเนาเดิม ประเภทของบริการที่มาใช้บริการ ระยะห่างของบ้านผู้มาใช้บริการกับสำนักงานเขต และช่วงเวลาที่มาใช้บริการที่แตกต่างกันมีผลทำให้ประชาชนผู้มาใช้บริการมีความพึงพอใจในบริการที่ได้รับไม่แตกต่างกัน

2.2 อายุ พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานว่าคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล (บริษัทสรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด) แตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอายุเป็นตัวกำหนดความคิดของแต่ละบุคคลซึ่งอายุน้อยกว่า 30 ปี อายุระหว่าง 30 – 40 ปี และอายุมากกว่า 40 ปีจะมีความคิดที่แตกต่าง และรายด้านได้แก่ ด้านความเชื่อถือและไว้วางใจ ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว ด้านการรับประกัน และด้านความเอาใจใส่เป็นรายบุคคลพบว่า พนักงานที่มีอายุแตกต่างกัน มีความเห็นว่าคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมติฐาน คุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล (บริษัทสรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด) แตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคล ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าพนักงานที่มีอายุแตกต่างกันจะมองถึงด้านคุณภาพการให้บริการแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านระบบการให้บริการเอกสารขั้นตอนมาตรฐานในการให้บริการ ความรวดเร็วในการให้บริการ รวมถึงการจ่ายเงินเดือนตรงตามกำหนดระยะเวลาและการให้ข้อมูลข่าวสาร ฯลฯ ซึ่งอายุของพนักงานที่

ต่างกันจะมีมุมมองด้านการให้บริการที่ต่างกันเช่นพนักงานที่อายุน้อยกว่า 30 ปี จะมองลักษณะการจ่ายเงินเดือนที่ตรงต่อเวลาและรวดเร็วหรือไม่ ส่วนอายุระหว่าง 30-40 ปีและมากกว่า 40 ปี อาจจะมีมุมมองลักษณะของการบริการที่ตอบสนองความต้องการการรับผิดชอบข้อมูลต่างๆ รวมถึงการบริการที่ชัดเจนและข้อมูลครบถ้วน ส่วนด้านสิ่งที่สัมผัสได้ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานว่า คุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล (บริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัลจำกัด) แตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคล

2.3 สถานภาพ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานว่า คุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล (บริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด) แตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานภาพของพนักงานบริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด ที่มาใช้บริการของแผนกบุคคล มีความคิดไม่แตกต่างกันด้านการให้บริการไม่ว่าสถานภาพจะเป็น โสด สมรสแล้วหรือหย่าร้าง/แยกกันอยู่/มีภรรยา ต่างก็มีความคิดไม่ต่างกันด้านความเชื่อถือไว้วางใจ ความตอบสนองอย่างรวดเร็ว การรับประกัน ความเอาใจใส่เป็นรายบุคคลรวมถึงสิ่งที่สัมผัสได้เป็นกันเอง และรายด้านเกือบทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความเอาใจใส่เป็นรายบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานว่า คุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล (บริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด) แตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการศึกษายเป็นตัวบ่งบอกถึงความต้องการของบุคคลได้ การศึกษาน้อยกว่าจะมองลักษณะคุณภาพการให้บริการต่างกับการศึกษาที่สูงกว่า ยิ่งการศึกษาสูงเท่าไรความต้องการความคิดความละเอียดด้านการจัดการยิ่งมีมากขึ้นเพราะการศึกษาที่ต่างกันมีผลต่อการสิ่งที่ได้รับคุณภาพบริการแผนกบุคคลต่างกัน

2.5 สาขา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานว่า คุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล (บริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด) แตกต่างกันตามสาขา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพนักงานบริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด ที่มาใช้บริการของแผนกบุคคลที่มีที่ปฏิบัติงานต่างสาขากัน ก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพในการให้บริการของแผนกบุคคลแตกต่างกันไม่ว่าพนักงานจะอยู่ที่ สาขาชิดลม สาขาลาดพร้าว สาขาปิ่นเกล้าและสาขาบางนา ทั้ง 4 สาขา มีความคิดแตกต่างกันด้านการให้บริการ ด้านความเชื่อถือและไว้วางใจ ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว ด้านการรับประกัน ด้านความเอาใจใส่เป็นรายบุคคลและด้านสิ่งที่สัมผัสได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคุณภาพการให้บริการของแผนกบุคคล บริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด ดังนี้

1. ผู้บริหารควรจัดระบบการบริหารของแผนกบุคคลด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็วให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อผู้มารับบริการ
2. ควรมีการจัดอบรมพนักงานทุกแผนกเพื่อทราบขั้นตอนการทำงานของแผนกบุคคล และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน
3. ควรมีการจัดระบบมาตรฐานการให้บริการเดียวกันทุกสาขา
4. ควรจัดอบรมเจ้าหน้าที่บุคคลในเรื่องของการบริการพนักงาน
5. เจ้าหน้าที่บุคคลควรมีบุคลิกที่ดี

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการให้บริการของพนักงานฝ่ายบุคคล เช่น จำนวนพนักงานที่ให้บริการ
2. ควรศึกษาการบริหารจัดการทุกด้านในบริษัทสรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด

บรรณานุกรม

ปรัชญา จันทกรัย. 2542. ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนที่มาใช้บริการ
ณ สำนักงานเขตพัฒนาโทกรุงเทพมหานคร. ศึกษาเฉพาะกรณีงานทะเบียนราษฎร
กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
เรื่อง สารและสมบัติของสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์และการจัดการเรียนรู้ตามปกติ
A COMPARISON OF LEARNING ACHIEVMENT IN SCIENCE STRAND ENTITLED
“SUBSTANCE AND ITS PROPERTY” OF PRATHOMSUKSA SIX STUDENTS TAUGHT
BY CONSTRUCTIVIST INSTRUCTION AND TRADITIONAL INSTRUCTION

¹⁾ดร.ณิ วิศิษฎ์วงศ์ ²⁾ดร.อุษา คงทอง ³⁾ดร.ยุพดี เส้นขาว

¹⁾Darunee Wisitwong ²⁾Dr. Usa Kongthong ³⁾Dr. Yupadee Senkao

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง สารและสมบัติของสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ และการจัดการเรียนรู้ตามปกติ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลอำเภอปากพลี อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายกที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 29 คน และนักเรียนโรงเรียนบ้านคอนเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดนครนายกที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 19 คน ซึ่งทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบ่งกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน คือ นักเรียนโรงเรียนอนุบาลอำเภอปากพลี จำนวน 29 คน ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน คือ นักเรียนโรงเรียนบ้านคอนเจริญ จำนวน 19 คน ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ กับแผนการจัดการเรียนรู้ตามปกติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ t-test แบบ Independent Samples

¹⁾ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

²⁾ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

³⁾ อาจารย์ประจำหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ก่อนการทดลอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน
2. หลังการทดลอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ABSTRACT

The purpose of the study was to compare the learning achievement in Science Strand entitled “Substance and its Property” of Prathomsuksa Six students taught by Constructivist Instruction and by Traditional Instruction. The samples included 29 Prathomsuksa Six students in Pak Phli Kindergarten, Pakphli District, Nakhon Nayok as an experimental group , and 19 Prathomsuksa Six students in Donchareun School, Muang District, Nakhon Nayok as a control group. The subjects were studying in the first semester of the 2006 academic year and were selected by simple random sampling. The instruments consisted of a Science Strand achievement test and lesson plans in Constructivist Instruction and Traditional Instruction . The statistical analysis included mean, standard deviation and t-test independent.

The results of the study were as follows :

- 1) There was no significant difference in the Pretest achievement scores in Science Strand of Prathomsuksa Six students in the experimental group and the control group.
- 2) There was significant difference in the Posttest achievement scores in Science Strand of Prathomsuksa Six students in the experimental group and the control group at the .05 level.

ความสำคัญของปัญหา

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ระดับชาติเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 22 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ได้มาด้วยความพยายามของมนุษย์ที่ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการสืบเสาะหาความรู้ การแก้ปัญหาโดยผ่านการสังเกต การสำรวจตรวจสอบ การศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบ การสืบค้นข้อมูล ทำให้เกิดความรู้ใหม่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา และหน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีเนื้อหามาก และสลับซับซ้อน เข้าใจยาก คือ เรื่อง สารและสมบัติของสาร ถ้าหากนำมาพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ก็จะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

เพื่อให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์สูงขึ้น พร้อมกับกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียนให้เป็นระบบ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ปัจจุบันมีแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ซึ่งเน้นว่า ผู้สอนควรสร้างสภาพแวดล้อมที่จะทำให้นักเรียนสร้างความเข้าใจโลกอย่างมีความหมายโดยผ่านประสบการณ์ที่เหมาะสม และการพิจารณาใคร่ครวญความสำคัญของประสบการณ์นั้น ๆ ด้วยเหตุนี้จึงมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาคุณภาพของนักเรียน โดยใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์มาเป็นหลัก

คำสำคัญ

สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์คอนสตรัคติวิสต์

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

การนำแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง สารและสมบัติของสาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ แตกต่างจากการจัดการเรียนรู้ตามปกติหรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เรื่อง สารและสมบัติของสาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์กับการจัดการเรียนรู้ตามปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง “สารและสมบัติของสาร” ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์กับการจัดการเรียนรู้ตามปกติ โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลอำเภอปากพลี อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายกที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 29 คน กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านคอนเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดนครนายกที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 19 คน รวมทั้งสิ้น 48 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลอำเภอปากพลี อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายกที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 มี 1 ห้องเรียน จำนวน 29 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งประกอบด้วย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เป็นแบบทดสอบในการปฏิบัติที่กำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนปฏิบัติและตอบคำถาม ซึ่งวัดการปฏิบัติในทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นทักษะขั้นพื้นฐาน 8 ทักษะ จำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .20 - .40 และมีค่าระดับความยากง่ายอยู่ระหว่าง .55 - .78 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบภาคปฏิบัติเท่ากับ .82

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เป็นแบบทดสอบวัดความรู้-ความจำ ความเข้าใจในเนื้อหาวิทยาศาสตร์ และการนำความรู้และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .20 - .60 และมีค่าระดับความยากง่ายอยู่ระหว่าง .30 - .80 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบภาคความรู้เท่ากับ .72

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
2. วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านคอนเจริญ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. ศึกษาคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. กำหนดโครงสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง สารและสมบัติของสาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
5. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคความรู้และภาคปฏิบัติ
6. เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ และขอคำแนะนำแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข
7. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข
8. นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 คน
9. นำผลการทดสอบมาหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก คัดเลือกไว้ภาคความรู้ จำนวน 30 ข้อ และภาคปฏิบัติจำนวน 10 ข้อ

10. นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วทั้ง 2 ฉบับไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 คน แล้วหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ

11. นำแบบทดสอบไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์จำนวน 16 แผน และแผนการจัดการเรียนรู้ตามปกติ จำนวน 16 แผน การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
2. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์
3. วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านดอนเจริญ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ และแผนการจัดการเรียนรู้ตามปกติ

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรงในเนื้อหาของเครื่องมือ (Validity)

ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) โดยใช้วิธีหาค่า IOC : Index of Item Objective Congruency ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อทดสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548: 1-73) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบภาคปฏิบัติทั้งฉบับเท่ากับ 0.82

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่องสารและสมบัติของสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์กับการจัดการเรียนรู้ตามปกติ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการคำนวณ ดังต่อไปนี้

1. คำนวณจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความแปรปรวน (S^2)

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ใช้ t-test แบบ Independent

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ใช้ t -test แบบ Independent

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการทดลอง ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกัน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการทดลอง ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจ และควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจในเนื้อหา การนำความรู้และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ก่อนการทดลองจัดการเรียนรู้ ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิทยาศาสตร์ และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากก่อนการทดลองนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีพื้นฐานทางด้านความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิทยาศาสตร์และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มีบริบททางการเรียนอยู่ในระดับเดียวกัน ซึ่งบลูม (Bloom , 1976 : 167-176) ศึกษาว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลในการสนับสนุน หรือขัดแย้งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น ได้แก่ ตัวของผู้เรียนเอง และสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน

2. หลังการทดลองพบว่าค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียน กลุ่มทดลองได้ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นให้สอดคล้องกับแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ ที่ว่า การเรียนรู้เกิดจากการสร้างความรู้โดยผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ ได้มีโอกาสคิด ออกแบบ เป็นผู้ค้นคว้า เป็นผู้สำรวจ ทดลองด้วยตนเอง เมื่อนักเรียนเป็นผู้มีบทบาทในการเรียนอย่างกระตือรือร้นเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ แทนการรับรู้โดยการบอกเล่าจากครู เป็นการให้อิสระทางด้านความคิดกับผู้เรียน แต่ครูเป็นผู้กระตุ้นและสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการตั้งปัญหาให้ผู้เรียนได้คิด โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง มีทั้ง

ใบความรู้ ใบงานและสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายซึ่งเป็นรูปธรรม ช่วยให้ผู้เรียนเห็นจริงแล้วคิดพิจารณาด้วยตนเองทำให้เกิดความเข้าใจมากกว่าให้จดจำเนื้อหาซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของเพียเจต์ (Piaget อ้างถึงในวรรณทิพา, 2540 : 6) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการสังเกตและการมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ จะส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญามากกว่ากิจกรรมที่ผู้เรียนไม่ได้กระทำต่อวัตถุ

3. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์มีค่าผลต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามปกติแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการของการเรียนรู้มากกว่าการจัดการเรียนรู้ตามปกติ ดังที่บลูม (Bloom อ้างถึงใน ขนิษฐา บุญวงษ์, 2541 : 46) กล่าวว่า การเรียนเพื่อรอบรู้นอกจากจะทำให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นแล้วยังทำให้นักเรียนมีพัฒนาการของการเรียนรู้เพิ่มขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากอภิปรายผลผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ครูผู้สอน ผู้บริหาร และผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์มาใช้ในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หรือประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และในชีวิตประจำวัน

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ เป็นเรื่องยากต่อการปฏิบัติของครูผู้จัดการเรียนรู้ เพราะครูจะต้องทำความเข้าใจ และมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี จะเกิดผลดีกับผู้เรียน

ครูควรอธิบายเป็นขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าใจก่อนเพื่อให้กิจกรรมดำเนินต่อเนื่องไปตามแผนการจัดการเรียนรู้

บรรณานุกรม

วรรณทิพา รอดแรงคำ. 2540. **CONSTRUCTIVISM**. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศิริชัย กาญจนวาสี. 2548. **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม**. พิมพ์ครั้งที่ 5 ปรับปรุงเพิ่มเติม.

กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Bloom, B.S. 1956. **Handbook 1 : Cognitive Domain**. New York : David McKay.

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ในเขตกรุงเทพมหานคร

FACTORS INFLUENCE TO SELECTING MOBILE PHONE SERVICE

IN BANGKOK PROVINCE

¹⁾บุญเยี่ยม บุญมี ²⁾ดร.ชโล วงศ์แสง ²⁾พศ.ดร.อรสา โกศลนันท์กุล

¹⁾ Boonyiam Boonmee ²⁾ Dr.Chalo Wongsawang ²⁾ Asst. Prof. Dr.Orasa Kosalanantakul

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัย ได้แก่ ผู้ใช้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งผลการวัดค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไคส-แควร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการเลือกผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยภาพรวมและด้านผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านผู้มีส่วนร่วมหรือพนักงาน ด้านขั้นตอนการให้บริการ ด้านการสร้างและการนำเสนอลักษณะทางกายภาพอยู่ในระดับมาก

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเลือกผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยภาพรวมและด้านอายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านเพศและระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กัน

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการกับการเลือกผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยภาพและด้านผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการ ด้านราคา ด้านขั้นตอนการให้บริการ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านผู้มีส่วนร่วมหรือพนักงาน ด้านการสร้างและ การนำเสนอลักษณะทางกายภาพไม่มีความสัมพันธ์กัน

¹⁾ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

²⁾ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ABSTRACT

The purpose of this research was to study factors influence to selecting mobile phone service in Bangkok Province. Samples of this study consisted of 400 respondents. Questionnaires on deciding have reliability level of 0.88. Statistics used in analyzing data were percentage, mean, standard deviation (S.D.) and chi-square.

The finding were as follows :

1. The important level of marketing mixed service factors to selecting mobile phone service in Bangkok Province as a whole and the aspects of product or service, price, place, promotion, people, process physical evidence and presentation were high level.

2. Relationship analysis between personal factors to selecting mobile phone service in Bangkok Province found that as a whole and the aspects of age, civil status, occupation and income had significant relationship at .05 level while gender and the educational attainment had non significant relationship.

3. Relationship analysis between important of marketing mixed service factors to selecting mobile phone service in Bangkok Province found that as a whole and the aspect of product or service, price and process had significant relationship at .05 level while place, promotion, people, physical evidence and presentation had non significant relationship.

ความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยนั้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 เมื่อองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท) และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท) ได้ริเริ่มกิจการวิทยุโทรศัพท์ระบบเซลลูลาร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาความขาดแคลนคู่สายโทรศัพท์และเลขหมายโทรศัพท์ และมุ่งหวังที่จะขยายขอบเขตการให้บริการอย่างเพียงพอ นั้น ผลที่ออกมากลับไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาด้านการใช้งาน เช่น คุณภาพของเครื่องแต่ละยี่ห้อ ความสำเร็จของเครื่องทำให้ใช้งานไม่สะดวก คุณภาพของสัญญาณทำให้การติดต่อขาดช่วง ปัญหาด้านช่องสัญญาณไม่เพียงพอ รวมไปถึงปัญหาการประสานงานระหว่าง ทศท และ กสท ปัญหาด้านการให้บริการที่ไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน ทำให้รัฐต้องแปรรูปให้เอกชน เข้ามาช่วยจัดการบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ด้วยวิธีการเปิดให้สัมปทาน ทั้งนี้ได้เล็งเห็นว่า บริษัทเอกชนมีศักยภาพเหนือกว่าองค์กรภาครัฐอยู่มาก ทั้งในแง่ของเทคโนโลยีความสามารถในการจัดการองค์กรรวมไปถึงประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจที่มากกว่า ภาครัฐจึงมีการเปิดให้สัมปทาน โทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2533

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 ที่การริเริ่มนำโทรศัพท์เคลื่อนที่มาใช้ในประเทศไทย โดยบริษัท แอดวานซ์ อินโฟ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) จนถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2548 โทรศัพท์เคลื่อนที่ได้กลายเป็นอุปกรณ์สื่อสารที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในทุกเพศ ทุกวัย และแทบทุกครัวเรือน ซึ่งอาจเป็นเพราะ โทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ถูกจุดในยุคสมัยที่การสื่อสารและข้อมูลข่าวสารมีบทบาทสำคัญที่สุด อีกทั้งโทรศัพท์เคลื่อนที่ยังมีราคาไม่แพงนัก พอที่จะสามารถซื้อหาได้ นั่นจึงทำให้อุปกรณ์สื่อสารชนิดนี้ กลายเป็นเสมือนปัจจัยที่เพิ่มขึ้นมาอีกหนึ่งในชีวิตประจำวัน

ปัจจุบันนี้ได้มีบริษัทเอกชนเข้ามาดำเนินกิจการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทย มีจำนวนถึง 5 รายใหญ่ ซึ่งได้แก่ ผู้ให้บริการ AIS, DTAC, True Move, I - Mobile, Hutch การเจริญเติบโตของผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 จนถึงปัจจุบันปี พ.ศ. 2548 นั้น มีจำนวนมากขึ้นจากมีผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งหมด 1,975,700 ราย ซึ่งเพิ่มจำนวนมาเรื่อยๆ ขณะนี้มีผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งหมดถึง 30,300,000 ราย

จากแนวโน้มการเติบโตของตลาดที่ดีและยังคงมีความสามารถในการขยายตัวอีก ทำให้ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แต่ละรายนั้นมีการแข่งขันที่รุนแรงเพิ่มขึ้น บริษัทผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่างทุ่มเททรัพยากรที่มีในด้านต่างๆ เพื่อเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดของตนและมีการนำกลยุทธ์ต่าง ๆ มาใช้แทบจะครบทุกด้าน ตั้งแต่ตัวผลิตภัณฑ์ (Product) ซึ่งมีให้เลือกหลากหลาย ทั้งเครื่องลูกข่ายและผู้ให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ มีการบริการหลังการขายที่ดี ด้านราคา (Price) ก็ได้ลดลงอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดในภาพรวม มีการขยายช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) เพิ่มขึ้น รวมไปถึงการทุ่มเงินจำนวนมากไปในการส่งเสริมการตลาด (Promotion) การให้พนักงานทุกคนมีบทบาทในการให้บริการแก่ลูกค้า (People) การนำขั้นตอนที่เหมาะสมกับการให้บริการ (Process) การทำให้ลูกค้าเชื่อมั่นในคุณภาพของการบริการ (Physical evidence and Presentation) สิ่งเหล่านี้นอกจากจะสะท้อนให้เห็นถึงระดับการแข่งขันที่รุนแรงแล้ว ในอีกแง่มุมหนึ่งยังสะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มของอุปสงค์ที่มีอัตราการเติบโตที่ดีอีกด้วย ในอนาคตผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีสิทธิที่จะเลือกใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่กันมากขึ้น ผู้บริโภคหรือผู้ให้บริการก็จะมาเลือกผู้ให้บริการที่ประทับใจหรือให้บริการที่ดีที่สุด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำสำคัญ

บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ส่วนประสมทางการตลาดบริการ

โจทย์วิจัย/ปัญหา

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการมีความสำคัญในระดับใด และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ กับการเลือกผู้ให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ในเขตกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการเลือกผู้ให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ กับการเลือกผู้ให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร คือ บุคคลทั่วไปที่ใช้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เลือกใช้บริการจากบริษัท 3 บริษัท คือ บริษัท แอดวานซ์อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) และ บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
2. กลุ่มตัวอย่าง
  - 2.1 ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้ ได้มาจากสูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane อ้างในประคอง วรรณสูตร, 2542: 10) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน
  - 2.2 การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic) โดยสุ่มตัวอย่างทุกๆ คนที่ 3 มาใช้บริการของบริษัทที่ให้บริการ

ผลการวิจัย

1. ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการเลือกผู้ให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยภาพรวมและด้านผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านผู้มีส่วนร่วมหรือพนักงาน ด้านขั้นตอนการให้บริการ ด้านการสร้างและการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ อยู่ในระดับมาก
2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเลือกผู้ให้บริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยภาพรวม และด้านอายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านเพศและระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กัน

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการกับการเลือกผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยภาพและด้านผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการ ด้านราคา ด้านขั้นตอนการให้บริการ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านผู้มีส่วนร่วมหรือพนักงาน ด้านการสร้างและ การนำเสนอลักษณะทางกายภาพ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

อภิปรายผล

1. ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการเลือกผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยภาพรวมและด้านผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านผู้มีส่วนร่วมหรือพนักงาน ด้านขั้นตอนการให้บริการ ด้านการสร้างและการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจาก ผู้ใช้บริการให้ความสำคัญด้านการสร้างและการนำเสนอลักษณะทางกายภาพมากที่สุด ในข้อพนักงานผู้ให้บริการสุภาพ สะอาด และเรียบร้อย รองลงมาได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการ ในข้อความคมชัดของเสียงที่ให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิสรุต ปรัตถกร (2543) ที่ได้ศึกษาทัศนคติในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ดิจิทัล จี เอสเอ็ม ของผู้ให้บริการในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบดิจิทัล จีเอสเอ็มของผู้ให้บริการ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมของการให้บริการอยู่ในระดับดี และเมื่อเรียงลำดับทัศนคติในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในด้านต่าง ๆ ปรากฏว่าด้านประสิทธิภาพของโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อยู่ในระดับดีที่สุด รองลงมาคือ ด้านการให้บริการของพนักงาน ด้านสถานที่สำนักงานบริการ ด้านส่งเสริมการขายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ด้านบริการเสริมและบริการเสริมพิเศษของโทรศัพท์เคลื่อนที่ ด้านการชำระค่าบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ และด้านศูนย์บริการซ่อมโทรศัพท์เคลื่อนที่ ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเลือกผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยภาพรวมและด้านอายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านเพศ และระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กัน

2.1 ด้านอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 18 – 25 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุที่ต้องการเรียนรู้เทคโนโลยีและสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อก้าวให้ทันกระแสโลก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิภาศิริ แดงพัด (2546) ได้ศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยในการใช้โทรศัพท์พื้นฐานของผู้ใช้บริการที่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการศึกษารูปได้ว่าลักษณะทั่วไปของผู้ใช้บริการโทรศัพท์พื้นฐานที่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่ส่วนใหญ่ อายุระหว่าง 26-35 ปี แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของวิสรุต ปรัตถกร (2543) ได้ศึกษาทัศนคติในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่

ดิจิทัล จี เอสเอ็ม ของผู้ให้บริการในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยเรื่อง อายุ ไม่มี ความสัมพันธ์กับทัศนคติในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบดิจิทัล จีเอสเอ็ม

2.2 ด้านสถานภาพสมรสพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด เมื่อจะตัดสินใจทำอะไรมักจะกระทำโดยทันที มีอิสระในการตัดสินใจ แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ดวงพร วรสกุลเจริญ (2543) ศึกษาปัจจัยการสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อโทรศัพท์เคลื่อนที่ กรณีศึกษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบดิจิทัล 1800 MHz พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกัน มีความต้องการปัจจัยสื่อสารการตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบดิจิทัล 1800 MHz ไม่แตกต่างกัน

2.3 ด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัท/ลูกจ้างเอกชน ซึ่งสามารถ รับผิดชอบค่าใช้จ่ายของตัวเอง โดยไม่ต้องเป็นภาระของครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิภาศิริ แดงพัด (2546) ได้ศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยในการใช้โทรศัพท์พื้นฐานของผู้ให้บริการที่มี โทรศัพท์เคลื่อนที่ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ลักษณะทั่วไปของ ผู้ให้บริการโทรศัพท์พื้นฐานที่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่ส่วนใหญ่ มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน

2.4 ด้านรายได้ต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท ซึ่งเป็นกลุ่ม ที่ต้องการเรียนรู้เทคโนโลยีและสิ่ง ๆ ใหม่ ด้านอารมณ์และความต้องการยังไม่หยุดนิ่ง แต่ไม่สอดคล้อง กับผลงานวิจัยของ วิสรุต ปรัดตกร (2543) ได้ศึกษาทัศนคติในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ ดิจิทัล จี เอส เอ็ม ของผู้ให้บริการในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยเรื่องรายได้ต่อเดือน ไม่มี ความสัมพันธ์กับทัศนคติในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบดิจิทัล จีเอสเอ็ม

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการกับการเลือกผู้ให้ บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยภาพรวมและด้านผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการ ด้านราคา ด้านขั้นตอนการ ให้บริการ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านผู้มีส่วนร่วมหรือพนักงาน ด้านการสร้างและ การนำเสนอลักษณะทาง กายภาพ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

3.1 ด้านผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการ มีความสัมพันธ์กับการเลือกผู้ให้บริการโทรศัพท์ เคลื่อนที่ อาจเนื่องจาก ผู้ใช้บริการสามารถเลือกความคมชัดของเสียงที่ให้บริการ การให้บริการ สอดคล้องกับความต้องการของการใช้บริการ และมีบริการรองรับระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ วิภาศิริ แดงพัด (2546) ได้ศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยในการใช้โทรศัพท์พื้นฐานของ ผู้ใช้บริการที่มี โทรศัพท์เคลื่อนที่ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทาง การตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการ โทรศัพท์พื้นฐานคือ ปัจจัยด้านคุณภาพเสียง การโทรติดง่ายช่วย ไม่หลุด และการคิดอัตราค่าบริการและโทรทางไกลราคาประหยัด รวมทั้งการจัดการส่งเสริมการตลาด โดยลดราคามีความสำคัญมากที่สุดในการตัดสินใจใช้บริการ

3.2 ด้านราคา มีความสัมพันธ์กับการเลือกผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ อาจเนื่องจากการกำหนดราคาค่าบริการที่ชัดเจนและถูกต้อง ทำให้ผู้ใช้บริการประหยัดค่าใช้จ่าย และเลือกบริการที่เหมาะสมกับการใช้งานเช่น การกำหนดราคาที่ชัดเจนในการโหลดเสียงรอสาย มีการกำหนดราคาที่ชัดเจนในการใช้บริการ และมีการกำหนดราคาที่ชัดเจนในการใช้บริการข้ามเครือข่าย แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของวิสูตร ปรัดถกร (2543) ได้ศึกษาทัศนคติในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ดิจิทัล จีเอสเอ็มของผู้ใช้บริการในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ราคาของโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ซื้อ และค่าใช้จ่ายในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบดิจิทัล จีเอสเอ็ม และผลงานวิจัยของ วีรวรรณ ตั้งชนสฤงคาร (2542) ได้ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อบริการเสริมประเภทสาระบันเทิงของผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบดิจิทัล จีเอสเอ็ม ในเขตกรุงเทพฯ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางการตลาดที่สำคัญมากที่สุดคือ ส่วนลดค่าโทรศัพท์ และการรับทราบบริการ

3.3 ด้านขั้นตอนการให้บริการ มีความสัมพันธ์กับการเลือกผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ อาจเนื่องมาจากผู้ใช้บริการไม่ต้องการการคอยนานจึงต้องมีความแน่นอนในเรื่องของเวลา การจัดคิวบริการก่อน-หลัง การแจ้งกำหนดเวลาให้บริการที่ชัดเจน และการแจ้งขั้นตอนการให้บริการอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ AIS ควรเน้นและปรับปรุงด้านผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการ ข้อบริการรับส่ง SMS ด้านราคา ข้อการกำหนดราคาที่ชัดเจนในการใช้บริการข้ามเครือข่าย ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ข้อตำแหน่งที่ตั้งศูนย์บริการมีความปลอดภัยในการติดต่อเพื่อขอใช้บริการ ด้านการส่งเสริมการตลาด ข้อโปรโมชันด้านการโหลดเสียงเรียกเข้า ด้านผู้มีส่วนร่วมหรือพนักงาน ขอให้โอกาสแสดงความคิดเห็นการรับบริการ ด้านขั้นตอนการให้บริการ ข้อมีการแจ้งขั้นตอนการให้บริการอย่างชัดเจน ด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ ข้อทางเข้า-ออกสะดวก สะอาด และปลอดภัย

1.2 ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ DTAC ควรเน้นและปรับปรุงด้านผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการ ข้อบริการรองรับระบบอินเทอร์เน็ต และการรับประกันการให้บริการหลังการเลือกใช้บริการ ด้านราคา ข้อการกำหนดราคาที่ชัดเจนในการใช้บริการข้ามเครือข่าย ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ข้อตำแหน่งที่ตั้งศูนย์บริการมีความปลอดภัยในการติดต่อเพื่อขอใช้บริการ ด้านการส่งเสริมการตลาด ข้อโปรโมชันด้านการโหลดเสียงเรียกเข้า ด้านผู้มีส่วนร่วมหรือพนักงาน ขอให้โอกาสได้แสดงความคิดเห็นในการรับบริการ ด้านขั้นตอนการให้บริการ ข้อมีการแจ้งกำหนดเวลาในการให้บริการที่ชัดเจน ด้านการสร้างและการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ ข้อป้ายบอกสถานที่มองเห็นชัดเจน

1.3 ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ True Move ควรเน้นและปรับปรุงด้านผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการ ข้อบริการรองรับระบบอินเทอร์เน็ต ด้านราคา ข้อการกำหนดราคาที่ชัดเจนในการใช้บริการข้ามเครือข่าย ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ข้อตำแหน่งที่ตั้งศูนย์บริการมีความปลอดภัยในการติดต่อเพื่อขอใช้บริการ ด้านการส่งเสริมการตลาด ข้อ โปร โหมชั่นด้านการโหลดเสียงเรียกเข้า ด้านผู้มีส่วนร่วมหรือพนักงาน ข้อให้โอกาสได้แสดงความคิดเห็นในการรับบริการ ด้านขั้นตอนการให้บริการ ข้อมีการแจ้งกำหนดเวลาในการให้บริการที่ชัดเจน ด้านการสร้างและการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ ข้อทางเข้า – ออกสะดวก สะอาด และปลอดภัย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น ผู้สนใจควรทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่แตกต่าง เพื่อเป็นการตรวจสอบผลที่ได้จากการวิจัยว่ามี

ความสอดคล้องกันหรือไม่

2.2 การวิจัยครั้งต่อไปอาจศึกษาเจาะลึกเกี่ยวกับการให้บริการแต่ละประเภทของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

2.3 ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อทางเลือกผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

บรรณานุกรม

- ดวงพร วรสกุลเจริญ. 2543. ปัจจัยสื่อสารการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบดิจิตอล 1800 MHz. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วิภาสรี แดงพัด. 2546. พฤติกรรมและปัจจัยในการใช้บริการโทรศัพท์พื้นฐานของผู้ใช้บริการที่มีโทรศัพท์เคลื่อนที่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. กรุงเทพมหานคร : การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิสรุต ปรัดถกร. 2543. ทศนคติในการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบดิจิตอล จีเอสเอ็ม ของผู้ให้บริการในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วีรวรรณ ตั้งชนสงคาร. 2542. ความคิดเห็นที่มีต่อบริการเสริมประเภทสาระบันเทิง ของผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบดิจิตอล จีเอสเอ็ม ในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค
ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

FACTORS RELATED TO BUY DRINKING WATER PRODUCT
OF CONSUMERS IN PRANAKORN SRI AYUTTHAYA PROVINCE

¹⁾ ภัทรี สุพานุกานนท์ ²⁾ ดร.ชลอ วงศ์แสวง ³⁾ รศ.วันทนีย์ ภูมิภัทราคม

¹⁾ Patharee Supanukanon ²⁾ Dr.Chalo Wongsawang ³⁾ Assoc. Pro. Wantanee Phumpatrakom

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสำคัญและความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัย ได้แก่ ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์น้ำดื่ม จำนวน 297 คน เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถามซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไค - สแควร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและปัจจัยอื่น ๆ ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยส่วนบุคคลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่ม ส่วนรายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและปัจจัยอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

¹⁾ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

²⁾ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

³⁾ อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the important level and find out the relationship of factors to select buying drinking water product of consumers in Pranakorn Sri Ayutthaya Province. The sample was 297 respondents. The questionnaire with reliability of 0.87 was used to collect data. The statistics used in analyzing data were percentage, mean, standard deviation (S.D.) and Chi-square.

The finding were as follows :

1. The important level of marketing mixed factors and other factors to select buying drinking water product of consumers in Pranakorn Sri Ayutthaya Province was high.
2. The personal factors such as gender, age, educational attainment and occupation had no significant relationship with select buying drinking water product except income factor had significant relationship at the .05 level.
3. There were the significant relationship among the marketing mix factors and other factors with the select buying drinking water productt at the level of .05

ความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากน้ำเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อร่างกาย เพราะน้ำจะเข้าสู่ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเพื่อทำหน้าที่ที่สำคัญ เช่น ทำให้โครงสร้างของเซลล์คงรูปและทำงานได้ นอกจากนี้น้ำยังช่วยรักษาควบคุมอุณหภูมิในร่างกาย ช่วยนำอาหารไปเลี้ยงส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ช่วยย่อยอาหาร ช่วยให้โลหิตไหลเวียนทั่วร่างกาย เป็นต้น ดังนั้นคุณภาพของน้ำเพื่อการบริโภค จึงต้องเป็นน้ำที่สะอาดและปลอดภัย เนื่องจากน้ำที่ไม่สะอาด อาจทำให้เกิดการเจ็บป่วยได้ เนื่องจากสารเคมีที่เป็นพิษปนเปื้อนอยู่ในน้ำ เช่น สารปราบศัตรูพืช โลหะหนัก และเชื้อโรคต่าง ๆ

จากปัญหาแหล่งน้ำตามธรรมชาติต่าง ๆ ที่มีปัญหาเสื่อมโทรมเน่าเสีย จนไม่สามารถนำมาบริโภคได้ หรือแม้แต่น้ำประปาซึ่งผู้บริโภคยังไม่มั่นใจในคุณภาพว่า สามารถบริโภคได้อย่างวางใจ และจากสภาพอากาศที่ร้อนขึ้นทุกปี ส่งผลให้ความต้องการน้ำดื่มของประชาชน โดยเฉพาะในเมืองที่มีประชากรหนาแน่น มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากปัจจัยทั้งหมดข้างต้นส่งผลให้น้ำดื่มบรรจุขวดเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนไทย

อุตสาหกรรมน้ำดื่มบรรจุขวดได้มีการเริ่มต้น ธุรกิจในประเทศไทยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2499 หรือเมื่อ 42 ปีที่ผ่านมา โดยตลาดน้ำดื่มบรรจุขวดได้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นมาโดยลำดับ จากมูลค่าตลาดประมาณจำนวน 2,000 ล้านบาท ในช่วงปี พ.ศ. 2537 ได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 4,000 ล้านบาท

ในปี พ.ศ. 2540 จนถึงปัจจุบัน โดยมีอัตราการขยายตัวระหว่างปี พ.ศ. 2535-2540 ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20-30 (นรชัย ลือวัฒนกุล, 2542 : 29) ทั้งนี้ปัจจัยที่เอื้อต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมนี้มาจาก

ปัจจุบันแหล่งน้ำตามธรรมชาติต่าง ๆ อาทิ แม่น้ำลำคลอง รวมไปถึงน้ำฝนประสบกับปัญหาเสื่อมโทรม นำเสีย จนไม่สามารถนำมาใช้บริโภคได้

ประชาชนไม่มั่นใจในคุณภาพของน้ำประปา ซึ่งผลิตโดยภาครัฐเองว่าสามารถบริโภคได้ภาพอากาศที่ร้อนขึ้นทุกปี ส่งผลให้ความต้องการน้ำดื่มของประชาชน โดยเฉพาะในเมืองที่มีประชากรหนาแน่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ประกอบกับการที่ธุรกิจท่องเที่ยวของไทยมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องทำให้น้ำดื่มบรรจุขวดเข้ามามีบทบาทมากขึ้น

ประชาชนมีความสนใจในเรื่องสุขภาพมากขึ้น และต้องการความปลอดภัยในสิ่งที่ ตนเองจะบริโภควิถีชีวิตของคนทำงานที่เปลี่ยนแปลงไป ต้องการความสะดวกสบาย และมีความเร่งรีบผู้บริโภคบางกลุ่ม จึงซื้อน้ำดื่มบรรจุขวดแทนการต้มน้ำทาน หรือการกรองจากเครื่องที่บ้านแล้วบรรจุใส่ขวด

จากปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าว ส่งผลให้น้ำดื่มบรรจุขวดเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนไทยเพิ่มขึ้นจนคาดว่ามีมูลค่าการขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ต่อปี (นรชัย ลือวัฒนกุลชัย, 2542 : 31) ในขณะที่จำนวนผู้ประกอบการ ก็มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องจากกรรมวิธีการผลิตน้ำดื่มบรรจุขวด ที่ไม่ยุ่งยากและซับซ้อนนักเนื่องจากผู้วิจัยได้รับทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความสำคัญของน้ำดื่ม ในฐานะเครื่องดื่มที่ผู้บริโภคทั่วไปเลือกบริโภคในชีวิตประจำวัน รวมทั้งความใส่ใจที่ผู้บริโภคมีต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่เลือกซื้อ ดังนั้นหากผู้ศึกษาสามารถศึกษาเกี่ยวกับสถานะตลาดน้ำดื่มบรรจุขวดรวมทั้งพฤติกรรมของผู้บริโภค หวังว่าการศึกษารุ่นนี้ จะทำให้ทราบถึงโอกาสทางการตลาดของผลิตภัณฑ์น้ำดื่มบรรจุขวด เพื่อประโยชน์นักลงทุน

คำสำคัญ

ส่วนประสมการตลาด ผลิตภัณฑ์น้ำดื่ม

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและปัจจัยอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและปัจจัยอื่น ๆ ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและปัจจัยอื่น ๆ กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริโภคที่ซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มบรรจุขวดขนาดต่าง ๆ ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวนรวม 1,160 คน กลุ่มตัวอย่าง ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการใช้วิธีคำนวณตามสูตรของทาโร ยามาเน (Tara Yamane อ้างถึงในประคองกรรมสูตร, 2542 : 10) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 297 คน

การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic) โดยสุ่มตัวอย่างทุก ๆ คนที่ 4 จากบัญชีรายชื่อลูกค้า

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีโครงสร้างแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และลักษณะผู้ซื้อ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด ปัจจัยอื่นๆ ประกอบด้วยเศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคมและวัฒนธรรม

2.1 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1.1 การหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (Validity)

นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงในเนื้อหา (Validity) โดยหาค่าดัชนีของความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) ระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะของ ยุทธพงษ์ กัยวรรณ (2543 : 123)

2.1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริโภคน้ำดื่มทั้งสามผลิตภัณฑ์น้ำดื่ม จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161 อ้างถึงใน ยุทธพงษ์ กัยวรรณ, 2543 : 137) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและปัจจัยอื่น ๆ ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยหรือมัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.)

3.2 ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด และปัจจัยอื่น ๆ กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้สถิติค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด อยู่ในระดับมาก

2. ระดับความสำคัญของปัจจัยอื่น ๆ ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคมและวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่ม ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านเพศ ด้านอายุ ด้านระดับการศึกษา และด้านอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านรายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่ม ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยอื่น ๆ กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคมและวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่า ในด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ผู้บริโภคให้ความสำคัญสูงสุด อาจเนื่องจากผลิตภัณฑ์น้ำดื่มหาซื้อสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจันทนา เติวิยะ (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมการตลาดและปัจจัยอื่น ๆ กับการซื้อกาแฟสำเร็จรูปพร้อมดื่มของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนประสมการตลาดกับการตัดสินใจซื้อกาแฟสำเร็จรูปพร้อมดื่มของผู้บริโภค โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และผลงานวิจัยของ ประภาพร ภูมิธรรมรัตน์ (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่ใช้ในการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่ใช้ในการตัดสินใจซื้อสินค้า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2. ระดับความสำคัญของปัจจัยอื่น ๆ ในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคมและวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่า ในด้านเศรษฐกิจ ผู้บริโภคให้ความสำคัญสูงสุด อาจเนื่องจากการบริโภคน้ำดื่มช่วยประหยัดเวลา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยอื่น ๆ มีความสำคัญกับการซื้อสินค้าของผู้บริโภค ในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคมและวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่ม ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านเพศ ด้านอายุ ด้านระดับการศึกษา และด้านอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านรายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1 ด้านเพศ ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของทิภารัตน์ ชุมนุญ (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ ในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ ในจังหวัดปทุมธานี

3.2 ด้านอายุ ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทิภารัตน์ ชูมนุม (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อสินค้า ในร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ ในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ ในจังหวัดปทุมธานี

3.3 ด้านระดับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ด้านอาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทิภารัตน์ ชูมนุม (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อสินค้า ในร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ ในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ ในจังหวัดปทุมธานี

3.5 ด้านรายได้ต่อเดือน ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค อาจเนื่องจาก กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นผู้มีรายได้ และกลุ่มตัวอย่างมีทั้งโรงงาน ส่วนราชการ และประชาชนทั่วไป จึงมีความเชื่อมั่นว่า การดื่มน้ำบรรจุขวดหรือผลิตภัณฑ์มีความปลอดภัยกว่าการดื่มน้ำจากแหล่งอื่นๆ ผลการวิจัยพบว่า รายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่ม ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.1 ด้านผลิตภัณฑ์ ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค อาจเนื่องจาก ผู้บริโภคให้ความสำคัญในเรื่องของตราสินค้า คุณภาพ ปริมาณที่บรรจุ รูปลักษณ์ และกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐานของผลิตภัณฑ์น้ำดื่ม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทิภารัตน์ ชูมนุม (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อสินค้า ในร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ ในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ ในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ด้านผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ด้านราคา ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค อาจเนื่องจาก ผู้บริโภคให้ความสำคัญในเรื่องของราคา

เหมาะสม มีการระบุราคาที่ชัดเจน และการให้ส่วนลดในกรณีสั่งซื้อเป็นจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทิภารัตน์ ชุมนุม (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ ต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ ในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านราคามีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ ในจังหวัดปทุมธานี

4.3 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค อาจเนื่องจาก ผู้บริโภคให้ความสำคัญในเรื่องการซื้อสะดวก การจัดวางสินค้าหรือผู้แช่ทำให้มองเห็นง่าย และมีการจัดส่งสินค้าเมื่อลูกค้าสั่งซื้อเป็นจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทิภารัตน์ ชุมนุม (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ ในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่ายมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ ในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 ด้านการส่งเสริมการตลาด ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค อาจเนื่องจากผู้บริโภคให้ความสำคัญในเรื่องการได้รับคำแนะนำจากผู้ขาย การโฆษณาของสมนาคุณและความน่าเชื่อถือของบริษัทผู้ผลิต ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของทิภารัตน์ ชุมนุม (2548) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ ในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ ในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการส่งเสริมการตลาด มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยอื่น ๆ กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่ม ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคมและวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1 ด้านเศรษฐกิจ ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค อาจเนื่องจาก ผู้บริโภคให้ความสำคัญในเรื่องภาวะเศรษฐกิจ การประหยัดเวลา และความปลอดภัยต่อสุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทิภารัตน์ ชุมนุม (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ ในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ด้านเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

5.2 ด้านเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค อาจเนื่องจากผู้บริโภคให้ความสำคัญในเรื่องการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการผลิตช่วยทำให้น้ำดื่มมีคุณภาพดีขึ้น มีการพัฒนารูปแบบภาชนะใหม่ ๆ ให้น่าซื้อ และมีการออกแบบภาชนะให้มีความสวยงามน่าซื้อ แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จันทนา เตวียะ (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมการตลาดและปัจจัยอื่น ๆ กับการซื้อกาแฟสำเร็จรูปพร้อมดื่มของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าด้านเทคโนโลยี ไม่มีความสัมพันธ์กัน

5.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค อาจเนื่องจากผู้บริโภคให้ความสำคัญเรื่องการดื่มน้ำบรรจุขวดเป็นวัฒนธรรมของการเข้าสังคม มีความเชื่อว่าการดื่มน้ำบรรจุขวดปลอดภัยกว่าการดื่มน้ำจากแหล่งอื่น ๆ และคนในครอบครัวนิยมดื่มน้ำบรรจุขวดมากกว่าน้ำจากแหล่งอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทิภารัตน์ ชุมนุช (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อสินค้า ในร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ ในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ ในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ด้านสังคมและวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลิตภัณฑ์น้ำดื่มอู่ทอง ควรเน้นและปรับปรุงด้านผลิตภัณฑ์ ข้อคุณภาพของน้ำ เช่น เครื่องหมาย อ.ย. ด้านราคา ข้อการให้ส่วนลดในกรณีสั่งซื้อเป็นจำนวนมาก ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ข้อการจัดสินค้าบนชั้นวางหรือตู้แช่ทำให้มองเห็นง่าย ด้านการส่งเสริมตลาด ข้อการโฆษณาผ่านสื่อชนิดต่าง ๆ ด้านเศรษฐกิจ ข้อการบริโภคน้ำดื่มปลอดภัยต่อสุขภาพ ด้านเทคโนโลยี ข้อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการผลิตช่วยทำให้น้ำดื่มมีคุณภาพดีขึ้น ด้านสังคมและวัฒนธรรม ข้อความเชื่อว่าการดื่มน้ำบรรจุขวดปลอดภัยกว่าการดื่มน้ำจากแหล่งอื่น ๆ

1.2 ผลิตภัณฑ์น้ำดื่มเพชรตรี ควรเน้นและปรับปรุงด้านผลิตภัณฑ์ ข้อคุณภาพของน้ำ เช่น เครื่องหมาย อ.ย. ด้านราคา ข้อระบุราคาสินค้าชัดเจน ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ข้อการจัดส่งสินค้าในกรณีลูกค้าสั่งซื้อเป็นจำนวนมาก ด้านการส่งเสริมตลาด ข้อการโฆษณาผ่านสื่อชนิดต่าง ๆ ด้านเศรษฐกิจ ข้อการบริโภคน้ำดื่มปลอดภัยต่อสุขภาพ ด้านเทคโนโลยี ข้อมีการออกแบบภาชนะให้มีความสวยงามน่าดื่ม ด้านสังคมและวัฒนธรรม ข้อความเชื่อว่าการดื่มน้ำบรรจุขวดปลอดภัยกว่าการดื่มน้ำจากแหล่งอื่น ๆ

1.3 ผลผลิตภัณฑ์น้ำดื่มมีชัย ควรเน้นและปรับปรุงด้านผลิตภัณฑ์ ข้อกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐานด้านราคา ราคาเหมาะสม และระบุราคาสินค้าชัดเจน ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ข้อการจัดส่งสินค้าในกรณีลูกค้าสั่งซื้อเป็นจำนวนมาก ด้านการส่งเสริมการตลาด ข้อความถี่ของการโฆษณา/ประชาสัมพันธ์ ด้านเศรษฐกิจ ข้อการบริโภคน้ำดื่มปลอดภัยต่อสุขภาพ ด้านเทคโนโลยี ข้อมีการพัฒนา รูปแบบภาชนะใหม่ ๆ ให้น่าซื้อ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ข้อคนในครอบครัวนิยมดื่มน้ำบรรจุขวด

2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค โดยมีกลุ่มตัวอย่างเฉพาะในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเท่านั้น ผู้สนใจควรทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่แตกต่างกันเพื่อเป็นการตรวจสอบผลที่ได้จากการวิจัยว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่

2.2 การวิจัยครั้งต่อไปอาจศึกษาเจาะลึกเกี่ยวกับการจัดส่งหรือการให้บริการแต่ละประเภทของผลิตภัณฑ์น้ำดื่ม

2.3 อาจศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์น้ำดื่มของผู้บริโภค เช่น ปัจจัยคุณภาพการให้บริการ ปัจจัยความพึงพอใจ เพื่อให้ได้ทราบผลการวิจัยที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการต่อไป

บรรณานุกรม

- จันทนา เตวียะ. 2548. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมการตลาดและปัจจัยอื่น ๆ กับการซื้อกาแฟสำเร็จรูปพร้อมดื่มของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ทิภารัตน์ ชูมนุม. 2548. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจซื้อสินค้า ในร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ในจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- นรชัย ลือวัฒนะกุลชัย. 2542. น้ำดื่มบรรจุขวด : ต้นทุนการผลิตเพิ่ม...ผู้ประกอบการเริ่มปรับตัว. อุตสาหกรรมทรรศ์ บริษัทศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด. 18 (มกราคม-มีนาคม 2542). กรุงเทพฯ.
- ประคอง กรรณสูต. 2542. สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ประภาพร ภูมิธรรมรัตน์. 2548. ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่ใช้ในการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภค. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. 2543. พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1

FACTORS OF RELATION TO THE EFFICIENCY IN THE CHILD CENTERED LEARNING
ACTIVITIES CONSTRUCTION OF SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE OFFICE OF SAKAEO EDUCATIONAL SERVICE AREA REGION 1

¹⁾ รัชกร จริญชล ²⁾ ดร.บุญเรือง ศรีเหรียญ ²⁾ ดร.อุษา คงทอง

¹⁾ Ruchaporn Charunchol ²⁾ Dr. Boonrueng Sriharun ²⁾ Dr. Usa Kongthong

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ สถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1 จำนวน 146 โรงเรียน แยกเป็นผู้บริหาร จำนวน 146 คน ครูผู้รับผิดชอบจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) จำนวน 438 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 584 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นโดยรวม 0.9516 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรอิสระเป็นขั้น ๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้แก่ ปัจจัยด้านครูเกี่ยวกับเทคนิค/วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (TTECHNIQ) ปัจจัยด้านโรงเรียนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม/บรรยากาศการเรียนรู้ (ENVIRONM) ด้านสถานภาพของบุคลากร (REXP101) ปัจจัยด้านผู้บริหารเกี่ยวกับการสนับสนุน/ส่งเสริมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ADMSUPOR) และด้านบุคลากรของสถานศึกษา (PERSON) อยู่ในระดับมาก

¹⁾ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

²⁾ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

2. ประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีเพียง 3 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ผู้เรียนมีการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีทักษะการประเมินตนเองและประเมินร่วมกับผู้อื่นอย่างเข้าใจและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญพบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.599 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ปัจจัยที่สามารถทำนายประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพ ได้แก่ เทคนิค/วิธีการจัดการเรียนรู้ (TTECHNIQ) สภาพแวดล้อม/บรรยากาศการเรียนรู้ (ENVIRONM) ด้านสถานภาพของบุคลากร (REXP101) การส่งเสริม/สนับสนุนของผู้บริหาร (ADMSUPOR) และบุคลากรของสถานศึกษา (PERSON) อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{E} = 0.347TTECHNIQ + 0.207ENVIRONM + 0.143REXP101 + 0.114ADMSUPOR + 0.112 PERSON$$

ABSTRACT

The purpose of this research was to study factors of relation to the efficiency in the child - centered learning activities construction of schools under the Jurisdiction of the office of Sa kaeo Educational Service Area Region 1.

The samples comprise of 146 schools that educated in first interval class level , separated to 146 school administrators and 438 teachers total 584 persons. Collected data by questionnaires with 50 items and Likert rating scales of 5 levels.

The reliability of questionnaires was 0.9516. The data were analyzed by using statistic program for computing percentage , mean , standard deviation , and stepwise multiple regression analysis.

The results revealed that :

1. Factors of relation to the efficiency in the child - centered learning activities construction of schools under the Jurisdiction of the office of Sa kaeo Educational Service Area Region 1

such as teacher factor of techniques and learning school factors of environment and learning climate person's state factor , factor of school administrator in promotion and encouragement and school person assurance were maximum respectively.

2. The efficiency in the child centered learning activities construction of schools under the Jurisdiction of the office of Sa kaeo Educational Service Area Region 1 is in the maximum level. There are only 3 items in the medium level with the following arrangement in descending order : The learners search , compile and build knowledge by themselves ; The learners have skills in assessing themselves and assessing themselves with others understandably ; and the participation of learners in doing classroom research in order to improve the leaning process.

3. The result of the analysis of the relationship among factors that have relation to efficiency in child - centered learning activities revealed that there is a positive relationship with 0.599 percent correlation coefficient and .05 level of significance.

4. The factors that can predict the efficiency in constructing child - centered learning activities construction of schools under the Jurisdiction of the office of Sa kaeo Educational Service Area Region 1 having relationship with efficiency are as follow : techniques , learning environment , status of person , encouragement of administrators and persons in the school with .05 level of significance Z – scores predict equation.

$$\hat{E} = 0.347TTECHNIQ + 0.207ENVIRONM + 0.143REXP101 + 0.114ADMSUPOR \\ + 0.112 PERSON$$

ความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญของมนุษย์ เพราะการศึกษาคือเครื่องมือที่ช่วยพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถที่จะปรับตัวให้มีความพร้อมที่จะเผชิญกับสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงต้องจัดให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกจากเหตุผลดังกล่าว รัฐจึงได้กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2549) ที่มุ่งเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาและในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ได้แสดงเจตนารมณ์ในการยกระดับการศึกษาไทยให้สูงขึ้น และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 11) สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน คุณภาพการดำเนินการด้านต่าง ๆ ยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ กระบวนการเรียนรู้ที่เป็นหน้าที่ที่น่าเบื่อและเต็มไปด้วย

ด้วยความทุกข์ ความเครียดจากกระบวนการสอบคัดเลือกเพื่อความสำเร็จ (วัฒนาพร ระวังทุกข์, 2545 : 2) ปัญหาดังกล่าวจึงนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาของไทย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนด หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องได้รับการประเมินอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุกระยะเวลา 5 ปี จากการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า โดยภาพรวมเขตพื้นที่การศึกษามีผลประเมินคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับภาพรวมของประเทศ ทั้งในการจัดการเรียนการสอนที่ถือว่าผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการศึกษาที่เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม และกระบวนการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น ความเพียงพอของครูผู้สอน และการบริหารจัดการของสถานศึกษา

สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งแรก ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยมีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับช่วงชั้นที่ 1 ได้แก่ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านขนาดโรงเรียน

คำสำคัญ

การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

สถานภาพของบุคลากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ปัจจัยด้านครู ได้แก่ ประสบการณ์การสอน ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการจัดการเรียนรู้ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ได้แก่ ความรอบรู้ และการเป็นผู้นำทางวิชาการ การส่งเสริม/สนับสนุนในการจัดการเรียนรู้ และปัจจัยด้านโรงเรียน ได้แก่ ขนาดโรงเรียน บุคลากรของสถานศึกษา การจัดสภาพแวดล้อม/บรรยากาศการเรียนรู้ และสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 146 โรงเรียน มีข้าราชการครูทั้งสิ้นจำนวน 1,795 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 1 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ตามขนาดโรงเรียน ปีการศึกษา 2549 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยอาศัยขนาดโรงเรียนเป็นชั้นภูมิ แยกเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนละ 1 คน ได้จำนวน 146 คน และครูผู้สอนที่รับผิดชอบจัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 1 (ป.1- ป.3) โรงเรียนละ 3 คน ได้จำนวน 438 คน รวมทั้งสิ้น 584 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะคำถามแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยแบ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยแต่ละด้านที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.1 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Content Validity) นำร่างแบบสอบถามที่สร้างเสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแก้ไขแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำเสนอต่อประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไข

2.1.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach, 1971 : 161) โดยค่าความเชื่อมั่น .95

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร ได้แก่ ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(S.D.) สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach, 1971 : 171)

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.58) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 8 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้โดยอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.62) และผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 2.18) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.94)

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้แก่ ด้านเทคนิค/วิธีการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.50) ด้านสภาพแวดล้อม/บรรยากาศการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.62) ด้านการส่งเสริม/สนับสนุนของผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.61) และด้านบุคลากรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.88) อยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกเป็นรายข้อของปัจจัยด้านครู ดังนี้

3.1 ด้านความรู้/ความเข้าใจ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.54) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ การวัดและประเมินผลครอบคลุมด้านความรู้ทักษะและคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.63) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถเต็มศักยภาพด้วยกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 1.48)

3.2 ด้านเทคนิค/วิธีการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.50) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยผสมผสานปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ไว้ทุกวิชาที่สอน ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.59) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติคิดวิเคราะห์ และสรุปประเมินความรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.72)

4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกเป็นรายชื่อของปัจจัยด้านผู้บริหาร

4.1 ด้านความรู้/การเป็นผู้นำทางวิชาการ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.84) และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การให้ความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 3.20) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีระบบการนิเทศการเรียนการสอนและนำผลการนิเทศไปวางแผนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.73)

4.2 ด้านการส่งเสริม/สนับสนุนพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.61) และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ จัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 1.79) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ส่งเสริม/พัฒนานวัตกรรม สื่อ อุปกรณ์การเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.78)

5 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกเป็นรายชื่อของปัจจัยด้านโรงเรียน

5.1 ด้านบุคลากรพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.88) และเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ระดับปานกลาง 3 ข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การมอบหมายงานเป็นไปตามความสามารถและความต้องการ ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.84) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ จำนวนครูครบตามเกณฑ์และตรงตามสาขาวิชาที่สอน ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 1.99)

5.2 ด้านสภาพแวดล้อม/บรรยากาศการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.62) และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่ เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.71) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกมีความหลากหลายกับการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 0.79)

5.3 ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 1.00) และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ระดับปานกลาง 2 ข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 2.22) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีห้องปฏิบัติการที่ใช้ได้ดีตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.98$, S.D. = 0.94)

อภิปรายผล

จากผลของการวิจัย เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ในปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านผู้บริหาร และปัจจัยด้านโรงเรียน ดังนี้

ปัจจัยด้านครู เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูโดยเฉลี่ย 14 ปี ด้านความรู้/ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก คือ การวัดและประเมินผลครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะ และคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีเพียงการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถเต็มศักยภาพด้วยกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ที่อยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะภาระงานของครูที่นอกเหนือจากการสอนแล้วครูยังต้องมียานที่ ได้รับมอบหมายตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพนั้น จะต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จึงจะทำให้สามารถประสบความสำเร็จในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านเทคนิค/วิธีการจัดการเรียนรู้ ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมาก คือ มีการจัดการเรียนโดยผสมผสาน ปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ทุกวิชาที่สอน ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ คิดวิเคราะห์และสรุปประเมินความรู้ด้วยตนเอง ที่อยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ไม่เพียงพอกับความต้องการ เพื่อใช้สำหรับพัฒนาการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ คิดวิเคราะห์ และสามารถสรุปประเมินความรู้ด้วยตนเองได้นั้น เนื่องจาก บุคลากรครูมีจำนวนไม่ครบตามเกณฑ์ และไม่ตรงตามสาขาวิชาที่สอน ภาระหน้าที่นอกเหนือจากการสอน เช่นงานธุรการ งานการเงิน/พัสดุ และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย โดยเฉพาะ โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางที่มีผลกระทบเป็นอย่างมาก ทั้งครูจะต้องดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ จึงเป็นเหตุทำให้เวลาที่ใช้ในการเตรียมตัวและใช้เทคนิค/วิธีการในการจัดการเรียนรู้ การผลิตสื่อ การเอาใจใส่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีการลงมือปฏิบัติ คิดวิเคราะห์ โดยนำความรู้ที่ได้มาสรุปและประเมินองค์ความรู้ของตนเองในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยด้านผู้บริหาร พบว่า ด้านความรอบรู้/การเป็นผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การให้ความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อยู่เสมอ เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารส่วนใหญ่จะมีการพัฒนาตนเองในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น อีกทั้งทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้มีการจัดโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา โครงการ

พัฒนาโรงเรียนและบุคลากรเพื่อเป็นต้นแบบปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และโครงการศูนย์เครือข่าย ส่งเสริมการวิจัยทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนา โรงเรียนสู่มาตรฐาน ส่วนระบบการนิเทศการเรียนการสอนและนำผลการนิเทศไปวางแผนเพื่อปรับปรุง การเรียนการสอน อยู่ในระดับน้อยกว่าข้ออื่น เนื่องจาก สถานศึกษาแต่ละแห่งให้ความสำคัญในการ กำหนดแผนการนิเทศ กำกับติดตาม เป็นมาตรฐานการศึกษา และที่เข้าร่วม โครงการเพียง จำนวน 84 โรงเรียนเท่านั้นจาก 161 โรงเรียน จึงทำให้มีผลกระทบกับระบบการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลโดยตรง การส่งเสริม/สนับสนุน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ อยู่ในระดัปร้อยละ 53 คือ การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ ส่วนการส่งเสริม/พัฒนานวัตกรรม สื่อ อุปกรณ์การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เท่านั้นที่อยู่ใน ระดับปานกลาง สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะ การได้รับจัดสรรงบประมาณต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัด การศึกษานั้น แต่ละสถานศึกษาจะได้รับจำนวนนักเรียน ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงกับโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง จึงไม่เพียงพอกับการที่จะจัดหาและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

1 จากผลของการศึกษาประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 นั้น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2 ปัจจัยด้านครูเกี่ยวกับเทคนิค/วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีความสัมพันธ์ กับประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 53

3 ปัจจัยด้านโรงเรียนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม/บรรยากาศการเรียนรู้ ที่มีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คิดเป็นร้อยละ 43

4 ด้านสถานภาพบุคลากร ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหาร และ ครู ซึ่งมีความสัมพันธ์กันตามขนาดโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน อีกทั้งมีความสัมพันธ์กับด้านความรู้/การเป็น ผู้นำทางวิชาการ และการส่งเสริม/สนับสนุนของผู้บริหาร

5 ปัจจัยด้านผู้บริหารเกี่ยวกับการส่งเสริม/สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มี ความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคิดเป็นร้อยละ 42.60

6 ปัจจัยด้านโรงเรียนเกี่ยวกับบุคลากรของสถานศึกษา ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คิดเป็นร้อยละ 29.10

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 คือ

ด้านเทคนิค/วิธีการจัดการเรียนรู้ ด้านสภาพแวดล้อม/บรรยากาศการเรียนรู้ ด้านสถานภาพบุคลากร ด้านการส่งเสริม/สนับสนุนของผู้บริหาร และด้านบุคลากรสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในระดับมาก ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสนองจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตาม พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรพิจารณาส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยแต่ละด้านที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของผู้เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ

2. สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการจัดบุคลากรเข้ารับฝึกอบรมจัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 1 เพื่อเป็นการวางพื้นฐานในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างจริงจัง

3. สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานในรูปแบบเทคนิค/วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผล การผลิตและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับการเรียนรู้

4. สถานศึกษาควรมีการเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทและสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างหลากหลาย

5. สถานศึกษาควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้เรียนในกลุ่มโรงเรียน เกี่ยวกับการเรียนวิธีการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนอย่างหลากหลาย

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ควรนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย มาตรการส่งเสริม/สนับสนุน ติดตาม ประเมินผลในรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนในสังกัดอย่างจริงจัง เพื่อให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาและมีผู้ติดตามผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก

8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ควรนำผลการวิจัยด้านความขาดแคลนบุคลากร การรับภาระงานที่นอกเหนือจากการสอน เพื่อกำหนดอัตรากำลังในการช่วยเหลืองานธุรการ งานการเงิน/บัญชี พัสดุ ให้กับสถานศึกษาในสังกัด โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว
2. ควรวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการใช้เทคนิค รูปแบบ/วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2545. เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- Conbach , Lee Joseph. 1971. **Essetials of Psychological Testing**. 3rd ed. New York : Harper and Row.

ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการการจ้างงานภายนอก
THE SATISFACTION OF USERS TO OUTSOURCING

¹⁾ สุวารีย์ ยิ้มละมัย ²⁾ ดร.ต่อศักดิ์ ศิริโวหาร ²⁾ รศ.วันทนีศ ภูมิภักทราคม
¹⁾ Suwaree Yimlamai ²⁾ Dr. Torsak Siriwoharn ²⁾ Assoc. Prof. Wantanee Phumpatrakom

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการการจ้างงานภายนอกและเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการการจ้างงานภายนอก ตามปัจจัยส่วนบุคคลและประสบการณ์ในการจ้างงานภายนอก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม ซึ่งผลการวัดค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการการจ้างงานภายนอก โดยภาพรวมและด้านความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ ถูกค่าเป็นรายบุคคล และสิ่งที่สัมผัสได้ อยู่ในระดับปานกลาง
2. การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการการจ้างงานภายนอก ตามประสบการณ์ในการใช้การจ้างงานภายนอกพบว่า โดยภาพรวมและด้านความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน และสิ่งที่สัมผัสได้ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการเอาใจใส่ถูกค่าเป็นรายบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the satisfaction of users to outsourcing and to compare the satisfaction of users to outsourcing by personal factors and experience. The sample of this study was 200 respondents. The questionnaire with reliability of 0.94 was used to collect data. The statistical used in analyzing data were percentage, arithmetic mean, standard deviation and t – test.

¹⁾นักศึกษาลัทธิศึกษาดูการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

²⁾อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

The finding were as follows :

1. The level satisfaction of users to outsourcing by experience as a whole and the each aspect of reliability, responsiveness, assurance, empathy and tangibles were at moderate level.
2. Comparing the level satisfaction of users to outsourcing by experience as a whole and the each aspect of reliability, responsiveness, assurance and tangibles had non significant difference while empathy had significant difference at the .05 level.

ความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศไทยที่เกิดขึ้นในปี 2540 ซึ่งถือได้ว่าเป็นวิกฤตเศรษฐกิจที่มีความรุนแรงมากที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ (คณะกรรมการการศึกษาและเสนอแนะมาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบการเงินของประเทศ 2541) ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานขององค์กรต่าง ๆ จนบางองค์กรถึงกับปิดกิจการ องค์กรที่เหลืออยู่ได้นั้นต้องมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างขององค์กรและระบบบริหารจัดการของตนเองใหม่ให้สามารถปรับตัวให้อยู่รอดได้หรือเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจได้ โดยเฉพาะการทำให้องค์กรมีขนาดเล็กลง ให้มีความคล่องตัวในการบริหารและท่ามกลางกระแสเศรษฐกิจแบบโลกาภิวัตน์ประจวบกับสถานการณ์ทางการเงินที่ไม่แน่นอนการลดการจ้างพนักงานประจำ จำกัดการใช้ทรัพยากรทุกประเภท เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ต่อองค์กรมากที่สุด แนวทางหนึ่งที่ได้รับคามนิยอย่างกว้างขวางและรวดเร็วในหมู่ผู้บริหารที่ชาญฉลาดและทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบันคือ การจ้างงานภายนอก

การจ้างงานภายนอก คือ ยุทธวิธีหนึ่งที่องค์กรธุรกิจต่าง ๆ ให้ความสนใจ มีลักษณะเป็นการตัดงานที่ไม่ใช่งานหลักขององค์กร ใ้บุคคลภายนอกเป็นผู้บริหารจัดการ ซึ่งเป็นการจัดกระบวนการทางธุรกิจให้เกิดความกระชับเหมาะสมกับขนาดและค่าใช้จ่าย ในการใช้บริการการจ้างงานภายนอก องค์กรส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้การดำเนินงานขององค์กรโดยรวม ลดต้นทุน และเพิ่มรายได้จากประสิทธิภาพของงาน รวมทั้งคาดหวังว่าจะได้รับถ่ายทอดความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและการบริหารงานใหม่ ๆ ของผู้ให้บริการจากการจ้างงานภายนอก ที่เข้ามาช่วยบริหารจัดการ โดยคำนึงถึง ต้นทุน คุณภาพ ความคุ้มค่า ความรวดเร็ว และผลกระทบที่อาจขึ้นได้ จะเห็นได้ว่าในทางปฏิบัติการจ้างงานภายนอก จึงเป็นกิจกรรมที่ถูกส่งต่อเพื่อดำเนินกิจการภายนอกองค์กร และนำบุคลากรจากภายนอกเข้ามาดำเนินกิจกรรมภายในองค์กรตั้งแต่การบริหารการว่าจ้างหรือจ้างแรงงาน รวมถึงการคัดเลือกเข้าทำงาน ทำสัญญาว่าจ้าง การกำหนดค่าจ้าง และมีการจัดการด้านสวัสดิการ การจัดวันหยุดวันลา การจ่ายเงินทดแทน การสั่งการ การรับฟังความคิดเห็นของฝ่ายลูกจ้าง การเจรจาต่อรองกับ

ลูกจ้าง การแต่งตั้งโยกย้ายตำแหน่ง หน้าที่การงาน การออกระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน การรักษาสุขภาพอนามัย ความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อมในการทำงาน

จึงเป็นที่แน่ชัดว่าการจ้างงานภายนอกจะมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องไปจนถึงอนาคต คือองค์กรจะเลิกลงหรือก็ไม่มีการขยายตัว และงานบางอย่างที่ไม่ควรทำเอง เพื่อเป็นการลดจำนวนคน ลดภาระงบประมาณ เงินเดือน สวัสดิการต่าง ๆ ซึ่งนายจ้างไม่ต้องการจ้างคนงานประจำไว้มากจนเกินไป โดยส่งต่อกิจกรรมที่ไม่ใช่ธุรกิจหลักที่องค์กรเคยปฏิบัติเอง เครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี พนักงาน ซึ่งอาจส่งต่อทั้งหมด หรือบางส่วนให้กับผู้ให้บริการจากภายนอกซึ่งมีความชำนาญ และมีความพร้อมมากกว่าเป็นผู้ดำเนินการให้และกระแสด้านนิคมของการจ้างงานภายนอก ที่นโยบายขององค์กรต่าง ๆ ที่มีต่อการจ้างงานภายนอก มีการใช้บริการเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งแพร่หลายไปในทุกอุตสาหกรรม และในขณะเดียวกันฝ่ายผู้ให้บริการงานการจ้างงานภายนอกก็มีมากขึ้นตาม ความต้องการของตลาด จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธศาสตร์ ความสามารถ ความชำนาญการและตระหนักถึงความสำคัญของการบริการ เพื่อให้การบริการเป็นเลิศ ทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจและครองใจผู้ใช้บริการตลอดไป ผู้ให้บริการการจ้างงานภายนอกได้ตระหนักถึงความสำคัญด้านคุณภาพในการให้บริการเป็นตัวชี้วัดความพึงพอใจ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของบริษัท ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

จากปัญหาที่กล่าวมานั้น ซึ่งปัจจุบันมีบริษัทที่ให้บริการ การจ้างงานภายนอกมีมากขึ้นและต่างก็แข่งขันกันจะเป็นผู้นำทางด้านบริการการจ้างงานภายนอก และมีความต้องการทำให้ผู้ใช้บริการการจ้างงานภายนอก มีความพึงพอใจมากที่สุด จึงเป็นแรงจูงใจให้ผู้ทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการการจ้างงานงานภายนอก ทั้งนี้ เพื่อนำข้อมูลและผลวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการดูแล หรือให้บริการลูกค้าที่เป็นใช้บริการการจ้างงานภายนอก เพื่อให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นต่อไป ในขณะที่เดียวกับบริษัทที่ใช้บริการ การจ้างงานภายนอกอยู่แล้ว และที่อยู่ระหว่างการพิจารณาการจ้างงานภายนอก จะได้มีแนวคิดในการนำแหล่งทรัพยากรภายนอกมาใช้อย่างสมเหตุสมผลให้เกิดประโยชน์สูงสุด

คำสำคัญ

ความพึงพอใจ การจ้างงานภายนอก

โจทย์วิจัย/ปัญหา

ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการการจ้างงานภายนอกมีระดับความสำคัญเป็นอย่างไรและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการการจ้างงานภายนอก แตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคล และประสบการณ์ในการใช้การจ้างงานภายนอกหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการการจ้างงานภายนอก
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการการจ้างงานภายนอก ตามปัจจัยส่วนบุคคล และประสบการณ์ในการใช้การจ้างงานภายนอก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บริษัทที่ใช้บริการการจ้างงานภายนอก จำนวนมากในหลายกิจกรรม ทั้งจ้างงานทั้งหมดในหน้าที่นั้น ๆ และการจ้างงานเป็นบางส่วน มีจำนวน 400 บริษัท
2. กลุ่มตัวอย่าง
  - 2.1 ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้มาจากสูตรของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane) อ้างในประคอง วรรณสูตร, 2542 : 10) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน
  - 2.2 การสุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากรายชื่อผู้ให้บริการ ของบริษัท โกลเด้น มายด์ เซอร์วิส จำกัด

ผลการวิจัย

1. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการการจ้างงานภายนอก โดยภาพรวมและด้านความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกันด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และสิ่งที่สัมผัสได้ อยู่ในระดับปานกลาง
2. การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการการจ้างงานภายนอก ตามประสบการณ์ในการใช้การจ้างงานภายนอกพบว่า โดยภาพรวมและด้านความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน และสิ่งที่สัมผัสได้ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการการจ้างงานภายนอก โดยภาพรวมและด้านความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล และสิ่งที่สัมผัสได้ อยู่ในระดับปานกลาง พบว่า ด้านการรับประกัน ข้อการรักษาความลับของลูกค้า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะ การรักษาความลับของลูกค้าเป็นนโยบายที่ทางบริษัทได้ประกาศให้พนักงานรับทราบทุกคน หากมีการฝ่าฝืนหรือกระทำผิดจะมีการลงโทษตามระเบียบของบริษัท และถือเป็นหน้าที่ของพนักงานต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในการรักษาความลับของลูกค้าไม่ให้ข้อมูลกระจายสู่ภายนอก จึงทำให้ผู้ใช้บริการการจ้างงานภายนอกให้คะแนนสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุรัตน์ อ่อนบุญมา (2548) ที่ได้ศึกษาระดับคุณภาพการให้บริการงานรักษาความปลอดภัย ภูมิศึกษา บริษัท เอส.เอ็น.เค จำกัด ผลการศึกษาพบว่า ระดับคุณภาพการให้บริการงานรักษาความปลอดภัย ภูมิศึกษา บริษัท เอส.เอ็น.เค จำกัด โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง พิจารณารายด้าน ด้านความเป็นรูปธรรม ด้านความเชื่อถือไว้วางใจ ด้านการตอบสนองต่อผู้ใช้บริการ ด้านการให้ความมั่นใจแก่ผู้ใช้บริการ และด้านความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้ใช้บริการ อยู่ในระดับปานกลาง ผลงานวิจัยของ สมัย บัวแก้ว (2548) ที่ได้ศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ประกันตน ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ประกันตนต่อการให้บริการทางการแพทย์ โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความเชื่อถือได้ การตอบสนอง การสร้างความเชื่อมั่น ความเห็นอกเห็นใจ และสิ่งที่จับต้องได้ อยู่ในระดับปานกลาง และผลงานวิจัยของ จิตรลดา เทวีทิวารักษ์ (2549) ที่ได้ศึกษาระดับคุณภาพการให้บริการของสายการบินเอเชียมา ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพการให้บริการของสายการบินเอเชียมา โดยภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการเข้าถึงลูกค้า การติดต่อสื่อสาร ความสามารถ ความมีน้ำใจ ความน่าเชื่อถือ ความไว้วางใจ การตอบสนองลูกค้า ความปลอดภัย และการสร้างบริการให้เป็นที่รู้จัก อยู่ในระดับสูง ส่วนด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้า อยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการการจ้างงานภายนอกตามประสบการณ์ในการใช้การจ้างงานภายนอก พบว่า โดยภาพรวมและด้านความน่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ด้านการรับประกัน และสิ่งที่สัมผัสได้ ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า ผู้ใช้บริการที่มีประสบการณ์ในการใช้การจ้างงานภายนอกมากกว่า 5 ปี มีระดับความพึงพอใจสูงกว่า ผู้ใช้บริการน้อยกว่า 5 ปี โดยเฉพาะในด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล ข้อการให้ความสนใจต่อลูกค้าแต่ละราย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะ ผู้ใช้บริการที่มีประสบการณ์ในการใช้การจ้างงานภายนอกมากกว่า 5 ปี จะมีความคุ้นเคยกับผู้ให้บริการมากกว่า เนื่องจากมีระยะเวลาในการทำงานร่วมกันมานาน จึงทำให้การทำงานระหว่างผู้ให้บริการและผู้มาใช้บริการมีความเป็นกันเองเป็นรายบุคคล

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมัย บัวแก้ว (2548) ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบตามประเภท ผู้รับบริการ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ผู้รับบริการมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการการจ้างงานภายนอก โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง แต่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการและตอบสนอง ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ควรเน้นและปรับปรุง โดยภาพรวมในแต่ละด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ควรเน้นและปรับปรุงข้อการจัดส่งพนักงานตรงตาม กำหนดเวลานัดหมาย

1.2 ด้านความรวดเร็วหรือการตอบสนอง ควรเน้นและปรับปรุงข้อช่วยเหลือปัญหา ของลูกค้าอย่างรวดเร็ว

1.3 ด้านการรับประกัน ควรเน้นและปรับปรุงข้อส่งพนักงานมาทดแทนเมื่อพนักงาน ไม่มาปฏิบัติงาน

1.4 ด้านการเอาใจใส่ลูกค้าเป็นรายบุคคล ควรเน้นและปรับปรุงข้อการมีกิจกรรมร่วมกับ ลูกค้าอยู่เสมอ ข้อเข้าใจความต้องการของลูกค้าแต่ละราย และข้อมีการวัดความพึงพอใจของลูกค้าอย่าง ต่อเนื่อง

1.5 ด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ควรเน้นและปรับปรุงข้อบรรยากาศ/การตกแต่งของสำนักงาน ที่ให้บริการ

ถึงแม้ว่าระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการการจ้างงานภายนอก โดยภาพรวมจะอยู่ใน ระดับปานกลางทุกด้าน แต่ถ้าบริษัทการจ้างงานภายนอกต้องการแข่งขันกับบริษัทคู่แข่งภายนอกอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นหลายบริษัทในประเทศไทย จำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้ใช้บริการเกิด ความเชื่อถือ ไว้วางใจ และมั่นใจในบริษัทที่ให้บริการ จึงต้องอาศัยชื่อเสียง ภาพลักษณ์ และการ รับประกัน รวมทั้งการพัฒนาการให้บริการที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการจ้างงานภายนอกของ ผู้ให้บริการและผู้ให้บริการ

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบแนวทางการตลาดระหว่างบริษัทที่ให้บริการ การจ้างงาน ภายนอก โดยการศึกษาคุณภาพบริการ และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ เพื่อนำมาปรับปรุงบริการให้ ดีขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาภาพลักษณ์ของบริษัทรับจ้างงานภายนอกในประเทศไทยว่า ภาพลักษณ์ในปัจจุบันอยู่ในระดับที่เป็นที่ยอมรับในด้านใดบ้างของแต่ละองค์กรที่ใช้บริการ

บรรณานุกรม

จิตรลดา เทวีทิวารักษ์. 2549. คุณภาพการให้บริการของสายการบินเอเชียना.

ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

ประคอง กรรณสูต. 2542. สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

สมัย บัวแก้ว. 2548. ความพึงพอใจของผู้ประกันตนต่อการให้บริการทางการแพทย์ของ

โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จังหวัดปราจีนบุรี. ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาบริหารธุรกิจ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

สุรัตน์ อ่อนบุญมา. 2548. คุณภาพการให้บริการกรณีศึกษา บริษัท เอ็น.เอส.เค จำกัด.

ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

การศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก
CHILD - CENTERED INSTRUCTION OF LEVEL 2 SOCIAL STUDY, RELIGION,
AND CULTURE SUBJECT GROUP OF TEACHERS UNDER NAKHONNAYOK
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

¹⁾ อัมพร บุญเรือง ²⁾ ผศ.ดร.สมบัติ คชสิทธิ์ ³⁾ ผศ.ดร.อรสา โกศลนันท์กุล

¹⁾ Amporn Boonruang ²⁾ Asst. Prof. Dr.Sombat Kotchasit ³⁾ Asst. Prof. Dr.Orasa Gosaranantaul

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำนวน 138 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นโดยกำหนดสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test Independent Samples)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 โดยภาพรวม ครูผู้สอนปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในด้านการเตรียมการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง

¹⁾ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

²⁾ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

³⁾ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์

2. ครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The purposes of this study were to study and compare the child – centered instruction in Social Study, Religion and Culture at Level 2 of the teacher under the Office of The Nakhonnayok Education Service Area, categorized by school Size and teaching experience. The samples included 138 teachers teaching Social Study, Religion and Culture at Level 2. The samples were selected by proportional stratified random sampling. The instrument used in the study was a questionnaire. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and t – test (independent).

The results of the study were as follow :

1. The perception of four aspects in child – centered , Religion and Culture which were : the preparation of teaching and learning, teaching and learning management, instructional materials and evaluation and management, was as a whole at the medium level.

2. The teaching and learning management of the teachers teaching Social Study Religion and Culture in child–centered instruction at level 2 with different school sizes was significantly different at the level .05.

3. The teaching and learning management of the teacher in child–centered instruction of level 2 with different experiences was significantly different at the level .05

ความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคุณภาพคนเป็นสิ่งสำคัญที่จะพัฒนาสังคมไทยให้ก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคง แข่งขันกับนานาประเทศได้อย่างมีศักดิ์ศรีบนฐานแห่งความเป็นไทย โดยประชาชนมีความสุข ครอบคลุม ชุมชนและสังคมมีสันติ การศึกษาจึงเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคน ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเท่านั้นที่จะเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพและความสามารถ

ตลอดจนคุณลักษณะต่าง ๆ ของคนที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540 : 24)

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาฉบับแรกของประเทศไทย ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษาที่เน้น โดยสรุปว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ใช้กระบวนการเรียนรู้หาความรู้ เน้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย แก้ปัญหาเป็น มีความตระหนัก มีจิตสำนึก และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน มีการบูรณาการ ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการวัดประเมินผล ตามสภาพจริง บทบาทของครูจึงเปลี่ยนไปจากผู้สอน ผู้ให้ความรู้ ผู้บอกความรู้ (telling, talking) มาเป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) คือ เป็นผู้เตรียมประสบการณ์ สื่อการเรียนการสอนให้ผู้เรียนใช้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กระบวนการ (process) คิดค้นหาความรู้ ตลอดจนแก้ปัญหาด้วยตนเอง (พิมพ์พันธ์ เศษะคุปต์ และเพชรวิทย์ ยินดีสุข, 2548 : 23-24)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ประกอบมาจากหลายแขนงวิชา จึงมีลักษณะเป็นสหวิทยาการ โดยนำวิทยาการจากแขนงต่าง ๆ ในสาขาสังคมศาสตร์มาหลอมรวมเข้าด้วยกัน ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ จริยธรรม ประชากรศึกษา สิ่งแวดล้อมศึกษา รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา ปรัชญาและศาสนา จึงเป็น กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเป็นพลเมืองดีให้แก่ผู้เรียน โดยมีเป้าหมายของการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและสังคม วัฒนธรรม มีทักษะและกระบวนการต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจได้อย่างรอบคอบในการดำเนินชีวิต และการมีส่วนร่วมในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในฐานะพลเมืองดี ตลอดจนการนำความรู้ทางจริยธรรมหลักธรรมทางศาสนาพัฒนาตนเองและสังคม ทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2544 : 4)

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จึงมิใช่การเรียนแต่เนื้อหาความรู้ แต่ต้องการให้ผู้เรียนเป็นนักวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหา นำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยจัดโอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจความเป็นไปได้ในสังคมและในโลก โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการความรู้จากสาระวิชาต่าง ๆ มาหลอมรวมเข้าด้วยกันในประเด็นปัญหาหรือเรื่องที่จะศึกษา ดังนั้นการจัดทำหน่วยการเรียนรู้จึงเป็นเรื่องที่ครูต้องค้นหาและต้องออกแบบเองมิใช่ นำมาจากหัวข้อในหนังสือเรียน รวมไปถึงการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธีไม่ว่าจะด้วยการเรียนเป็นกลุ่ม เป็นรายบุคคล การศึกษาวิจัย การสำรวจภาคสนาม การทดลองในห้องปฏิบัติการ และการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เป็นต้น จากการศึกษาของเมธาวดี จันทร์ โชติ (2545 : 59) พบว่า ครูผู้สอนกลุ่ม

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีประสบการณ์ ในการสอนต่างกัน มีความสามารถในการใช้หลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน และธนากร เจริญเตี้ย (2547 : 179-180) พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่มีประสบการณ์ในการสอนและทำการสอนใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน การจัดการเรียนการสอนยังเน้นการสอนแบบบรรยาย ทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ไม่ดี และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 จึงเล็งเห็นความสำคัญและสนใจศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ผลการศึกษาเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ และเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาความรู้ความสามารถของครูผู้สอนอันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

คำสำคัญ

การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ที่ปฏิบัติงานการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน จัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน
2. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน จัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ปีการศึกษา 2549 จำนวน 201 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ปีการศึกษา 2549 จำนวน 138 คน มีขั้นตอนในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and morgan, 1970 : 608-609)

2) จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยกำหนดสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ให้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่

3) สุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยการจับสลาก ได้กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดเล็ก 48 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ 90 คน รวมทั้งสิ้น 138 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการสอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับของลิเกิร์ต (Likert) เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก แบ่งออกเป็น 4 ด้าน จำนวน 54 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 13 ข้อ
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	จำนวน 20 ข้อ
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	จำนวน 11 ข้อ
4. ด้านการวัดผลประเมินผล	จำนวน 10 ข้อ

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรงในเนื้อหาของเครื่องมือ (Validity)

ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสารทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดนิยามและโครงสร้างของแบบสอบถาม เกี่ยวกับการจัดการเรียนการ

สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert Scale) มี 5 ระดับ นำเสนอแบบสอบถามต่อประธานกรรมการ และกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบ และขอคำแนะนำ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณารายชื่อ ค่า IOC ≥ 0.5 (ภคิน พญารัง, 2547 : 31) แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่ามีค่า IOC เท่ากับ 0.60 - 1.00

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) และหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค ได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.87

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของระดับค่าเฉลี่ย

3.2 การเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน และวิธีการจัดการเรียนการสอน วิเคราะห์โดยใช้สถิติการทดสอบค่า t (t-test Independent Samples)

ผลการวิจัย

1. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 โดยภาพรวม พบว่า ครูผู้สอนปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในด้านการเตรียมการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง

2. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

2.1 ครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่ขนาดต่างกัน จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 ในด้านการเตรียมการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า

3.1 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 ในด้านการเตรียมการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปราย

1. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 โดยภาพรวม พบว่า ครูผู้สอนปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในด้านการเตรียมการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุบิน ฌ อัมพร (2546 : 83) พบว่า ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ด้านเตรียมการสอน ด้านการสอน และด้านการประเมินผลโดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และธนากร เจริญเตี้ย (2547 : 176-178) พบว่า การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูในจังหวัดชลบุรี ครูมีการปฏิบัติในระดับปานกลางในด้านการเตรียมการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสุรพงษ์ เศรษฐภักดี (2543 : 75) พบว่า ครูมีการดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การประเมินผลสภาพแท้จริงจากแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนการให้ผู้เรียนวิเคราะห์สิ่งที่เกี่ยวข้องบทเรียน

ทั้งนี้เนื่องจากในการจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนควรได้รับการฝึกฝน และเตรียมตัวอย่างดีก่อนที่จะสอน ครูต้องมีความรู้เพียงพอเพื่อที่จะสอนเนื้อหาวิชาได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และทำให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ครูผู้สอนยังต้องมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน คิดและดัดแปลงกิจกรรมการเรียนการสอน จัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศในห้องเรียนได้อย่างเหมาะสม (ทวี กุลแก้ว, 2543 : 15) คุณสมบัติและสมรรถภาพของครูผู้สอนเป็นสิ่งที่กำหนดคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงหรือต่ำก็ขึ้นอยู่กับครูเป็นสำคัญ (มานิตย์ นิลกำเนิด, 2540 : 35) ครูผู้สอนมีภาระงานการสอนมาก มีงานพิเศษและงานที่ได้รับมอบหมายมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ บาคัส (Bachus, 2001 : 204) ที่ทำการศึกษารายงานทางด้านวิชาการของอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมที่จบมาจากวิทยาลัยครู สภาพการสอนและทัศนคติที่มีต่อหลักสูตรเนื้อหาวิชา รวมทั้งความก้าวหน้าในอาชีพครู พบว่า อาจารย์ผู้สอนส่วนมากไม่ได้รับการเตรียมตัวทางวิชาการอย่างเพียงพอและต้องสอนวิชาที่ไม่ตรงกับวิชาที่ตนได้เรียนมาก จำนวน ชั่วโมงในการสอนมีมาก หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรใหม่และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นเรื่องใหม่ ครูยังไม่เข้าใจในด้านโครงสร้าง องค์ประกอบต่าง ๆ ทำให้การจัดการเรียนการสอนยังไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการสอน

2. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

3. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ในการพัฒนา ปรับปรุง การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 ให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

1.1 ด้านการเตรียมการจัดการเรียนการสอน

ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ควรศึกษา วิเคราะห์หลักสูตร โครงสร้าง และเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ ให้เข้าใจลึกซึ้ง จึงวางแผนการ จัดการเรียนการสอน และในการเขียนแผนการเรียนรู้ ควรกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน การสอน เครื่องมือวัดผลประเมินผล ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และเวลา

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ควรจัดกิจกรรม การเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ยึดหลักความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม ฝึกให้ผู้เรียน แก้ไขปัญหา ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน มีการสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน และทำให้ ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน

ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ควรใช้สื่อการเรียน การสอนที่มีความหลากหลาย เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้แหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน นอกห้องเรียน ใน ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งสื่อเทคโนโลยี และคอมพิวเตอร์

1.4 ด้านการวัดผลประเมินผล

ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ควรศึกษาคู่มือ การวัดผลประเมินผล และในการวัดผลประเมินผลควรประเมินผลให้ครอบคลุมชิ้นงานที่เกิดจากการ เรียน พฤติกรรม และการทดสอบ จากนั้นต้องนำผลการวัดผลประเมินผลไปปรับปรุงการเรียนการสอน ในครั้งต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรมของนักเรียน ที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 ควรศึกษารูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เช่น การสอนแบบบูรณาการ การสอนแบบ 4 MAT เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในช่วงชั้นอื่น และในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. 2544. **แนวทางการประเมินผลด้วยทางเลือกใหม่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544** กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.
- ชนากร เจริญเตี้ย. 2547. **การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูในจังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภคิน พญารัง. 2547. **ความคิดเห็นที่มีต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มานิตย์ นิลกำเนิด. 2540. **ปัญหาการสอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา.
- เมธาวดี จันทโรจติ. 2545. **การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุรพงษ์ เศรษฐภักดี. 2543. **การศึกษาการดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น**. ขอนแก่น : อุดลย์เศรษฐานะ.
- Bachus, G. S. 2001. **“An analysis of the academic preparation, teaching assignment, and professionalism of selected social studies teachers in secondary schools of arkansas”**, Dissertation Abstracts International, 51(6).
- Krejcie V.R. and Morgan W.E. 1970. **Educational and Psychological Measurement**. New Jersey : Englewood Cliffs.